

Ž I L I N S K Ý
samosprávny kraj
zriaďovateľ

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2018

Základné informácie: a) Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne
b) sledované obdobie – rok 2018

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a jej základným dokumentom pre činnosť je zriaďovacia listina. V zmysle zriaďovacej listiny pôsobí ako regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti slobodný prístup k informáciám všetkým občanom. Knižnica pri naplňovaní svojich funkcií vychádza zo Zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach, koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knihovníctva na Slovensku a má na zreteli princípy, ktoré boli sformulované ako základné tézy vychádzajúce z prijatých medzinárodných knižničných deklarácií. Činnosť knižnice sa riadi internými normatívnymi dokumentmi – organizačnou štruktúrou, knižničným a výpožičným poriadkom, pracovným poriadkom a pod. Operatívne sú plnené úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ Žilinský samosprávny kraj.

Plnenie funkcie mestskej knižnice

Na základe zriaďovacej listiny plní knižnica funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín. V roku 2018 bolo takmer 70 % čitateľov z radov občanov mesta. Táto skutočnosť do značnej miery ovplyvňuje plánovanie jednotlivých aktivít knižnice. Oravská knižnica A. Habovštiaka obsahom svojej činnosti, spoluprácou s kultúrnymi, výchovno-vzdelávacími, verejnými a spoločenskými inštitúciami, ako aj občianskymi a záujmovými združeniami pôsobí vo svojom prostredí ako kultúrne, výchovné, informačné a komunitné centrum s rozsiahlym používateľským zázemím. Poskytuje komplexné knižnično-informačné služby všetkým používateľským skupinám – absenčné a prezenčné výpožičky, bibliografické a informačné služby, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby, vyhotovovanie rešerší a kópií dokumentov z fondu knižnice, spracovanie a vydávanie bibliografií a medailónov regionálnych osobností. Zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šírených na všetkých druhoch nosičov, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov, podporuje celoživotné vzdelávanie a svojimi kultúrno-spoločenskými a výchovnými aktivitami sa osobitne zameriava na vekovú kategóriu detí a mládeže a podporuje ich záujem o čítanie.

Plnenie regionálnej funkcie

V zmysle svojej regionálnej funkcie pôsobí Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne ako koordinačné, vzdelávacie, štatistické a metodické strediskom pre sieť verejných a školských knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Metodická činnosť a poradenské služby sa okrem oblasti poskytovania služieb sústreďujú vo veľkej miere na pomoc pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Svoje regionálne poslanie knižnica plní aj budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy, ktoré slúžia používateľom celej Oravy.

Plnenie medzinárodných funkcií

Uvedenú funkciu knižnici zriaďovacia listina priamo nevymedzuje, ale v ostatnom čase Oravská knižnica A. Habovštiaka rozvíja aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej a Městskou knihovnou Krnov.

Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych výstupov činnosti

Analýzu výstupov a ich podrobné porovnanie predkladáme v časti II. Odborná činnosť knižníc.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2018

Prioritné úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny a vytýčené v pláne činnosti pre rok 2018 boli plnené nasledovne:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v oblasti zabezpečovania informačných zdrojov, počte používateľov a počte výpožičiek.

Plnenie: Oblasť zabezpečovania informačných zdrojov dosiahla o niečo nižšiu úroveň ako v predchádzajúcom roku, do fondu bolo získaných 2 446 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 20 988,16 €, čo je o 254 knižničných jednotiek a 1 223,55 € menej ako v predchádzajúcom roku. **Na nákup** knižničného fondu bolo vynaložených 19 329,74 €, v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 1 347,18 €, pričom 61 % financií bolo získaných z mimorozpočtových zdrojov (z dotačného systému FPU - Akvizícia knižníc 11 400 €, z dotačného systému MK SR Kultúrne poukazy 552 €). Bilancia finančných zdrojov na nákup fondu sa oproti roku 2017 zvýšila, ale nedosiahla úroveň roku 2009, kedy bolo vynaložených najviac finančných prostriedkov na nákup fondu za ostatných 10 rokov (r. 2017 – 17 982,59 €, r. 2016 – 15 608,91 €, r.2015 - 13 751,93 €, r. 2014 – 8 316,24 €, r. 2013 - 17 939,51 €, r. 2012 – 7 967 €, r. 2011 – 13 411 €, r. 2010 – 15 110 €, r. 2009 – 22 527 €, r. 2008 – 18 451 €, r. 2007 – 16 203, r. 2006 – 16 406 €). Významným zdrojom dopĺňovania knižničného fondu sú aj dary od fyzických a právnických osôb, z počtu všetkých získaných knižničných jednotiek predstavovali dary podiel 15%.

V roku 2018 sa v knižnici zaregistrovalo 3 216 používateľov, z toho 1 095 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 73, vo vekovej kategórii do 15 rokov zvýšil o 30 používateľov. Oravská knižnica sa, napriek celospoločenskému trendu poklesu záujmu o čítanie, snaží stabilizovať počet registrovaných používateľov aj formou zápisu vybraných kategórií používateľov bez zaplatenia členského poplatku. Bezplatný zápis je tradične poskytovaný žiakom 1. ročníka základných škôl, ktorí sa zapájajú do celoročného projektu, študentom 1. ročníka stredných škôl, ktorí sa zúčastňujú informačnej výchovy v knižnici, ako aj účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom*. Knižnica ponúka možnosť bezplatného zápisu aj výhercom v súťažiach, organizovaných knižnicou a čestným čitateľom. Ide o dobrovoľníkov, ktorí bez nároku na honorár pomáhajú knižnici pri jej aktivitách a darcom viacerých exemplárov kníh, ktoré obohatia knižničný fond.

V hodnotenom období bolo celkovo realizovaných 253 957 výpožičiek, čo je o 1 948 výpožičiek menej ako v predchádzajúcom roku, úroveň ukazovateľa v zmysle programového rozpočtu a plánu činnosti bola dosiahnutá.

Podrobnejšie údaje k ukazovateľom činnosti sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Rekonštrukcia budovy, revitalizácia interiérov knižnice

Plnenie: V roku 2014 bola zrealizovaná prístavba novej budovy knižnice, zateplenie a interiérové stavebné úpravy starej budovy, ako aj vybudovanie letnej čítárne, čím sa skvalitnili priestory pre používateľov i služobné priestory. Nový výťah zabezpečil bezbariérový prístup používateľov na oddelenia a do spoločenskej miestnosti.

V priebehu roka 2018 sa realizovala stavebná investičná akcia – Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT, v rámci ktorej bola prevedená inštalácia nových elektrických rozvodov, potrubných rozvodov, montáž vzduchotechniky, aby sa zabezpečilo odvetrávanie v pivničných priestoroch a klimatizácia v spoločenskej miestnosti.

Projektovú dokumentáciu vypracovala firma zibb s.r.o. Horný Hričov vo výške 2 340,00 Eur s DPH, realizáciu stavebných prác previedla firma GreMi KLIMA, s.r.o., Kragujevská 9, Žilina. Stavebné práce boli vo výške 42 334,27 Eur. Verejné obstarávanie na zákazku „Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT zrealizovala firma TENDERnet Žilina, v rámci elektronického systému TENDERnet.

Z rozpočtu organizácie bola na skvalitnenie interiérového vybavenia knižnice zakúpená zostava farebného nábytku a sedákov pre detské oddelenie a spoločenskú miestnosť, klip rámy a závesný materiál na výstavné účely, regálové rozradovače, zarážky a stojany na knihy, čo nám umožnilo zlepšiť podmienky na uloženie a sprístupnenie fondu, vytvoriť esteticky prívetivejšie prostredie a potrebný komfort pre používateľov našich knižnično-informačných služieb.

Rozvoj cezhraničných kontaktov

Plnenie: V roku 2018 sme s našim tradičným cezhraničným partnerom Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej intenzívne spolupracovali na realizácii záverečnej aktivity mikroprojektu *Cezhraničné kultúrne súzvuky*, ktorého žiadateľom bola Oravská knižnica a bol podporený v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020. Dňa 14.3.2018 sa uskutočnila medzinárodná konferencia s názvom Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže určená pre knihovníkov a učiteľov základných škôl Žilinského kraja. Program konferencie bol zameraný na problematiku knihovníckej práce, s osobitným zreteľom na odovzdanie si odborných skúseností v oblasti zvyšovania záujmu detí a mládeže o hodnoty literárneho kultúrneho dedičstva a čítanie.

S novým cezhraničným partnerom Městskou knihovnou Krnov sme začali prípravné práce na vypracovaní projektu s názvom *Cezhraničný kultúrny dialóg*, ktorý má OKAH záujem v roku 2019 podať do Programu INTERREG V-A Slovenská republika – Česká republika 2014 – 2020 v rámci Fondu malých projektov. Dňa 21.6.2018 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov obidvoch knižníc v Krnove, kde bola podpísaná Zmluva o partnerstve a vzájomnej spolupráci, v ktorej obidve strany deklarovali záujem o výmenu skúseností z knižnično-informačnej práce a spoločnej participácii na projektoch cezhraničnej spolupráce, zameraných na rozvíjanie a uspokojovanie kultúrnych a čitateľských potrieb obyvateľov oboch miest.

V rámci rozvoja cezhraničných vzťahov bolo v knižnici realizované podujatie *Dni ruskej literatúry v Žilinskom kraji*, ktorého hlavným organizátorom bol Žilinský samosprávny kraj. OKAH usporiadala vo svojich priestoroch autorskú besedu pre študentov i čitateľskú verejnosť, výstavu kníh ruských autorov a kníh v ruskom jazyku z fondu knižnice.

Na základe pozvania Mesta Dolný Kubín sa v dňoch 15.-16.9.2018 zúčastnili 4 pracovníčky OKAH na Dňoch Dolného Kubína v Pelhřimove, oslavách 50. výročia spolupráce partnerských miest. Súčasťou programu bola návšteva Městské knihovny

Pelhřimov a výmena odborných skúseností v poskytovaní knižnično-informačných služieb a realizácii kultúrno-výchovnej činnosti.

Získavanie mimorozpočtových zdrojov

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka aktívne pristupuje k získavaniu mimorozpočtových zdrojov na svoje aktivity a nákup knižničných fondov. V roku 2018 sme realizovali 2 projekty podporené z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia (nákup fondu a podpora kultúrno-výchovnej činnosti), 1 projekt podporený z dotačnej schémy Ministerstva kultúry (kultúrne poukazy) a ako žiadateľ 1 cezhraničný projekt. Do FPU bol vypracovaný aj ďalší projekt Modernizácia technického vybavenia detského oddelenia, ktorý však nebol schválený. V procese schvaľovania je projekt na podporu KVC s názvom (Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2019).

Boli vypracované aj ďalšie projekty: do Nadácie Orange, grantovej schémy Spojme sa pre dobro vec (nepodporený), Nadácie SPP (nepodporený), Nadácie Tesco (v procese schvaľovania), Nadácie Poštovej banky (v procese schvaľovania).

Podrobnejšie údaje o finančnej a obsahovej stránke realizovaných projektov uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovanie a inovácia knižnično-informačnej činnosti

Plnenie: V roku 2018 OKAH priniesla viaceré inovácie v poskytovaných službách.

Od 3. 9. 2018 je novou službou pre rodiny s maloletými deťmi zavedenie *Rodinného preukazu*, v rámci ktorého plné členské platí jeden rodič a ostatní členovia platia zvýhodnené členské vo výške 1 Euro.

Rodičia detí, ktoré majú problémy s čítaním, porozumením textu, prípadne im boli diagnostikované poruchy čítania môžu využiť špeciálno-pedagogické poradenstvo knihovníčky a špeciálnej pedagogičky, v sledovanom roku boli poskytnuté 3 konzultácie.

Pre čitateľov, ktorí majú záujem zdieľať svoje čitateľské zážitky, porozprávať sa o prečítaných dielach, vyjadriť svoje postrehy a referencie, bol založený ku koncu roka Čitateľský klub.

Z iniciatívy ŽSK sa v decembri uskutočnila Vianočná zbierka hračiek pre deti v núdzi, ktoré boli následne odovzdané Mestu Dolný Kubín, detskému oddeleniu Dolnooravskej nemocnici s poliklinikou Ladislava Nádaši Jégého v Dolnom Kubíne, DSS v Dolnom Kubíne, Obci Zákamenné pre materské školy v okrese Námestovo.

Kvalitné on-line služby nám umožňuje poskytovať jednotný knižnično-informačný systém regionálnych knižníc Žilinského kraja, ktorý prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013, získali v roku 2012. Knižnično-informačný systém Clavius nám umožnil kvalitatívne zlepšovať činnosť knižnice po odbornej stránke (zdieľaná katalogizácia, aplikácia pravidiel RDA, kompatibilita s inými systémami a pod.). Systém priniesol aj nové moduly Medziknižničná výpožičná služba, Metodika a Kultúrno-spoločenská činnosť, ktoré nám umožňujú evidenciu potrebných informácií a generovanie súhrnných štatistických výstupov. Nový systém umožňuje zasielanie pripomienok pred koncom výpožičnej doby, upomienok a informácií o dostupnosti rezervovaných dokumentov elektronickou formou, čím sa tento proces urýchlil. Súborný katalóg všetkých regionálnych knižníc Žilinského kraja využívame pri poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby a vypracovaní rešerší podľa požiadaviek používateľov.

Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávaní literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávania dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov

vyhľadávania). On-line spôsobom poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, faktografických údajov a pod. Zvyšujúci sa záujem používateľov o on-line služby dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch.

V roku 2018 získala OKAH v rámci národnej licencie, zabezpečovanej SNK Martin, bezplatný prístup do multiodborovej databázy Infotrac od vydavateľstva GALE Cengage, čo umožnilo zvýšiť kvalitu poskytovaných rešeršných služieb.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Zapojenie sa do benchmarkingu

Plnenie: Účelom benchmarkingu je lepšie poznanie fungovania organizácie, uvedenie si vlastných kvalít i rezerv v kvalitatívnom i kvantitatívnom zlepšovaní práce. Oravská knižnica sa v roku 2012 prvýkrát zapojila do merania a hodnotenia svojich výkonov prostredníctvom benchmarkingu v rámci aktivity Benchmarking: Meranie a porovnávanie výkonov verejných knižníc prihraničného regiónu, ktorá bola súčasťou projektu Informácie bez hraníc, spolufinancovaného z Programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007-2013.

Pri porovnaní výkonov so slovenskými verejnými knižnicami v mestách s obdobným počtom obyvateľov zo stredného, západného a východného Slovenska (Dolný Kubín 18 905 obyvateľov, Žiar nad Hronom 19188 obyvateľov, Senica 20 342 obyvateľov, Rožňava 19 291 obyvateľov) dosiahla Oravská knižnica v základných ukazovateľoch nasledovné výsledky:

Ukazovateľ	Dolný Kubín	Žiar n/Hronom	Senica	Rožňava
Nákup kníh, prepočet 1 obyvateľa	0,95 €	0,21 €	1,40 €	0,63 €
Prírastok kníh na 1000 obyvateľov	142,82	37,58	133,42	75,25
% registr. používateľov z populácie	17,40	8,31	14,83	13,01
% detí do 15 rokov z populácie	34,60	21,90	25,25	30,94
Počet výpožičiek na používateľa	77,81	33,99	58,19	35,60
Počet podujatí na 1000 obyvateľov	46,60	4,53	7,03	15,16
% získaných dotácií	4,37	3,01	2,89	6,68

(* porovnávacie indikátory sú za rok 2017)

Okrem jedného ukazovateľa Nákup kníh v prepočte na 1 obyvateľa, kedy Záhorská knižnica v Senici mala lepšie výsledky, Oravská knižnica dosiahla najlepšie výsledky vo všetkých ukazovateľoch medzi porovnávanými knižnicami.

Realizácia významných celoslovenských a regionálnych aktivít

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín, kde každoročne pripravuje sprievodné podujatia a stretnutia so spisovateľmi.

Aktívne sme sa zapojili do celoslovenských podujatí, literárnych a výtvarných súťaží, kampaní a ankiet na podporu čítania - Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!, maratón čítania Čítajme si, Celé Slovensko číta deťom a Advetné čítanie, Noc s Andersenom, Prečítané leto, Dni európskeho kultúrneho dedičstva, Európsky týždeň mobility, súťaž s časopisom Slniečko, Vydavateľstvom Albatros.

OK AH je od roku 2015 zapojená do projektu Knihožehák, ktorého iniciátorom je vydavateľstvo Martinus. Zámerom projektu je ponúknuť na verejných priestoroch a dostupných miestach tisíce kníh, ktoré si môžu záujemcovia voľne zobrať, prečítať ich, napísať na web stránke projektu vlastný príbeh ku knižke a po prečítaní ju zas ponechať na inom mieste pre ďalších čitateľov.

Knižnica je organizátorom súťaže *Kniha Oravy*, v ktorej verejnosť prostredníctvom ankety vyberá najzaujímavejšiu knižnú publikáciu s regionálnou tematikou, v spolupráci

s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny vyhlásila 15. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis*. Tradične sa detskí čitatelia našej knižnice zúčastnili na krajskom kole literárno-vedomostnej súťaže Knižný vŕvedko. Podrobnejšie údaje o aktivitách uvádzame v príslušných častiach správy.

Rozvíjať aktivity v oblasti kultúrno-výchovnej a komunitnej činnosti

Plnenie: Knižnica v roku 2018 realizovala 908 podujatí pre všetky vekové kategórie návštevníkov, s osobitným dôrazom na deti a mládež so zámerom motivovať ich k čítaniu, ako jednej z dôležitých podmienok celkového osobnostného rozvoja. Knižnica sa týmto ukazovateľom dlhodobo zaraďuje medzi najaktívnejšie regionálne knižnice. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, ako aj podpora klubovej činnosti v knižnici. Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovať služby znevýhodneným používateľom a seniorom

Plnenie: V sledovanom období sme sa vo väčšom rozsahu zamerali aj na aktivity pre znevýhodnené skupiny používateľov a seniorov. Okrem donáškovej výpožičnej služby sme realizovali tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami pre členov Centra sociálnych služieb v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS. Dlhodobo knižnica spolupracuje aj so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JÉGÉ v Dolnom Kubíne, Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne. Spolupracujeme tiež s komunitným centrom *Edukos*, ktorého klientmi sú deti a mládež zo sociálne znevýhodneného prostredia. Knižnica pre nich pravidelne organizovala tvorivé dielne a posedenia s knihou v komunitnom centre i knižnici. V tomto roku sme nadviazali spoluprácu so zariadením nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu *ŠTÚRKA*, zariadením sociálnej služby *Denný stacionár Miško* v Dolnom Kubíne a so zariadením pre seniorov *Rezidencia Nestor Zázrivá*. Pre ich klientov boli zorganizované kvízy, podujatia o regionálnom zvykosloví a regionálnych literárnych osobnostiach.

Knižnica získala od Mesta Dolný Kubín certifikát *Zariadenie priateľské k zdravotne postihnutým* na základe viacerých povinných kritérií: pomoc pri vstupe do prevádzky, asistancia pri využívaní ponúkaných tovarov a služieb, empatický prístup k potrebám návštevníka v súlade s rozsahom jeho handicapu, pomoc pri opustení prevádzky. Závazné podmienky sú uvedené v *Memorande o spolupráci pri znížení bariér pre sociálne znevýhodnených a zdravotne postihnutých spoluobčanov a návštevníkov mesta Dolný Kubín*, ktoré podpísal primátor mesta, predsedníčka SZTP ZO a riaditeľ Oravskej knižnice. Podrobnejšie údaje sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 56 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 21 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 2 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych).

V súlade s naším regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami v knižničnej práci formou metodických návštev, porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní,

realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy Fondu na podporu umenia, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov.

Na požiadanie poskytujeme metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Oravská knižnica A. Habovštiaka plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín a regionálnej knižnice pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Potenciálne používateľské zázemie je v jednotlivých územných celkoch nasledovné:

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (aktuálne údaje z databázy Štatistického úradu SR, platné k 31. 10. 2018)

Dolný Kubín (mesto) – **18 855** obyvateľov

Dolný Kubín (okres) – **39 495** obyvateľov

Námestovo (mesto) – **7 838** obyvateľov

Námestovo (okres) – **62 381** obyvateľov

Tvrdošín (mesto) – **9 204** obyvateľov

Tvrdošín (okres) – **36 139** obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje – školský rok 2018/2019, k 15.9.2018)

okres Dolný Kubín – **3 450** žiakov

mesto Dolný Kubín – **2 322** žiakov

okres Námestovo – **7 672** žiakov

mesto Námestovo – **1 084** žiakov

okres Tvrdošín – **3 461** žiakov

mesto Tvrdošín – **773** žiakov

V meste Dolný Kubín pôsobí 6 základných škôl, 1 špeciálna základná škola, 1 gymnázium, 1 cirkevné gymnázium, 1 obchodná akadémia, 4 stredné odborné školy.

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v regióne Orava i mimo neho. Sú to predovšetkým Oravské kultúrne stredisko, Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, Oravská galéria, Krajská knižnica v Žiline, Kysucká knižnica v Čadci, Knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Turčianska knižnica v Martine, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne, Gymnázium P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Dolnom Kubíne, Stredná zdravotná škola v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola polytechnická v Dolnom Kubíne - Kňažej, Spojená škola – ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a ZŠ s MŠ pri zdravotníckom zariadení v Dolnom Kubíne, Zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb v Dolnom Kubíne, Centrum sociálnych služieb Prameň a Zariadenie núdzového bývania v Dolnom Kubíne.

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v pravidelnom pracovnom kontakte. Priebežne sme konzultovali odborné i praktické otázky na úrovni riaditeľov, ekonómov, metodičiek, bibliografiiek, pracovníčok akvizície a katalogizácie a pod. Podporovali sme sa navzájom pri organizovaní odborných a spoločenských podujatí vystúpeniami a účasťou na nich. V súvislosti s používaním jednotného knižnično-informačného systému Clavius si pracovníci vo zvýšenej miere vymieňali skúsenosti a spolupracovali pri riešení odborných problémov, aby bola zabezpečená jeho korektná prevádzka.

Riaditeľ OKAH prezentoval knihu *Peter Huba: Janko Matúška a slovenská hymna* v Kysuckej knižnici v Čadci a vystúpil s prednáškou *Po stopách histórie* v Liptovskej knižnici Gašpara Féjerpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

So všetkými kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK si navzájom poskytujeme vydané materiály, informujeme sa o pripravovaných podujatiach a podľa možností sa na nich zúčastňujeme, prípadne sa podieľame na spoluorganizovaní. V roku 2018 sme s kultúrnymi inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK participovali pri realizácii 64. ročníka Hviezdoslavovho Kubína, s Oravským kultúrnym strediskom sme spolupracovali pri vyhodnotení literárnej súťaže Mladá slovenská poviedka 2018 a pri organizácii spomienkovej konferencie pri príležitosti 110. výročia narodenia T.H. Florina. Pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky sme v spolupráci s OKS a Oravským múzeom P. O. Hviezdoslava pripravili spomienkové podujatie Míľniky. Pracovníčky OKAH a Oravskej galérie realizovali tvorivé čitateľsko-výtvarné podujatia pre žiakov ZŠ.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

V rámci regiónu Oravská knižnica A. Habovštiaka, v zmysle svojej regionálnej funkcie, spolupracuje predovšetkým s verejnými knižnicami, školskými knižnicami a podľa požiadaviek aj s knižnicami iných sietí. Zameriavame sa na realizáciu medziknižničnej výpožičnej služby zo svojho fondu, pomoc pri spracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, zaškoloňovanie v automatizácii a elektronizácii knižnično-informačných procesov, realizáciu kultúrno-výchovnej činnosti a pod.

Dlhoročná je spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Národným osvetovým centrom v Bratislave pri spoluorganizovaní celoslovenského podujatia Hviezdoslavov Kubín. Tradičná je spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou, Mestskou knižnicou v Ružomberku, Českou spoločnosťou pre tréňovanie pamäti a mozgový jogging. Intenzívnejšie sa začala rozvíjať spolupráca s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dolnom Kubíne na aktivitách zameraných na prevenciu šikanovania.

V roku 2018 sme v súvislosti s vydaním a prezentáciou knihy *Petra Hubu Keď národ umieral: Mudroňovci a Halašovci* spolupracovali s Maticou slovenskou v Martine, miestnym odborom Matice slovenskej v Dolnom Kubíne, Vydavateľstvom Matice slovenskej v Martine, Ministerstvom kultúry SR a Obcou Oravcov v Bratislave.

2.3. Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry

Tabuľkový prehľad *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s mestami, obcami a 3. sektorom* (pozri Prílohu č.1).

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje takmer so všetkými obcami a mestami v regióne. Táto spolupráca sa týka hlavne úseku verejného a školského knihovníctva a knižníc, spolupráce pri vydávaní rôznych materiálov, príprave spoločných podujatí. Intenzívna spolupráca sa rozvíja so základnými, materskými a základnými umeleckými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dolný Kubín, ako aj so základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských a obecných úradov (Malatiná, Žaškov, Dlhá nad Oravou, Zázrivá, Chlebnice, Nižná, Krivá, Istebné, Oravský Podzámok, Pucov, Hruštín, Sihelné a i.), CZŠ A. Radlinského a Súkromnou ZŠ Jánoš v Dolnom Kubíne, ZŠ s MŠ Komjatná, ZŠ Sládkovičova ul. Ružomberok, Mestským úradom v Dolnom Kubíne.

V spolupráci s Mestom Dolný Kubín boli organizované aktivity v rámci Európskeho týždňa mobility.

V priebehu roka sme spolupracovali aj s nasledujúcimi subjektmi: Spolok slovenských knihovníkov a knižníc, Slovenská asociácia knižníc, občianske združenia (OZ ORBIS LIBRI, OZ HOMO ERECTUS, OZ KUKučINKA, OZ POLONUS, CELÉ SLOVENSKO ČÍTA DEŤOM, CENTRUM MONTESSORI Dolný Kubín o. z.), Detský folklórny súbor Kolovrátok pri ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne, Detský folklórny súbor Kohútik pri ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, folklórna spevácka skupina Orava, Miestny odbor Matice

slovenskej v Dolnom Kubíne, Miestny odbor Matice slovenskej v Istebnom, Materské centrum Píšťalka, Denné centrum Dolný Kubín, Jednota dôchodcov na Slovensku, Ahoj Slovakia (Poľská republika), Limanovský literárny klub (Poľská republika), Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Spolok slovenských spisovateľov, Klub nezávislých spisovateľov, Klub vojenskej histórie Orava, Obec Oravcov v Bratislave, Slovenská akademická informačná agentúra, n. o., Linka detskej istoty n. o., Evanjelická cirkev a. v. – cirkevný zbor Dolný Kubín.

2.4 Medzinárodná spolupráca – komentár, prehľad subjektov a aktivít

Tabuľkový prehľad *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK* (pozri Prílohu č. 2).

S naším tradičným cezhraničným partnerom Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej sme v roku 2017 intenzívne spolupracovali na mikroprojekte Cezhraničné kultúrne súzvuky, ktorého hlavným realizátorom bola Oravská knižnica a participovali sme na projekte Skarby Pogranicza, kde vedúcim partnerom bola knižnica v Limanowe. Obidva projekty boli podporené v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko – Slovensko 2014 -2020. Podrobnejšie údaje k aktivitám projektov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice. Ako partneri sme spolupracovali pri príprave ďalšieho projektu s názvom Droga do siebie nawzajem / Cesta k sebe, ktorý knižnica v Limanowej zaslala do ďalšej výzvy Programu INTERREG V-A Poľsko – Slovensko 2014 -2020, mikroprojekt je v štádiu schvaľovania.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť.

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

Vnútorná kontrolná činnosť bola vykonaná na jednotlivých oddeleniach Oravskej knižnice a na ekonomickom oddelení. Pravidelne raz štvrťročne boli vykonané kontroly pokladničnej hotovosti na oddelení beletrie, hudobnom, náučnom a detskom oddelení. Každá kontrola je spracovaná zápisom a podpismi kontrolnej komisie a zodpovednými pracovníkmi oddelení. Pokladničná kontrola na ekonomickom oddelení bola vykonávaná každý mesiac. Poštové známky a gastrolístky boli kontrolované štvrťročne kontrolnou komisiou Oravskej knižnice. Pravidelne pri každej finančnej operácii bola vykonaná predbežná kontrola na základe Zákona č. 502/2001. Priebežné kontroly boli vykonávané pravidelne podľa zákona 4 krát ročne. Kontrola dochádzky a pracovnej činnosti bola vykonávaná priebežne riaditeľom a kontrolnou komisiou. Pravidelne prebiehala kontrola čerpania dovolenky s evidenciou mzdového softvéru. Bola vykonaná kontrola služobných ciest v evidencii vedenej v organizácií. V roku 2018 bola v organizácií vykonaná fyzická inventarizácia majetku.

3.2 Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V roku 2018 kontrolné orgány Daňového úradu a jednotlivých zdravotných poisťovní neuskutočnili žiadnu kontrolnú činnosť.

4. Návštevnosť kultúrnej organizácie

Tabuľkový prehľad *Návštevnosť kultúrnej organizácie*, (pozri Prílohu č. 3). Podrobnejšie údaje v časti II. Odborná činnosť, 1.2 Používatelia, návštevníci

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2018

5.1 Otváracie hodiny centrálného objektu:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 18.00 hod.

Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 18.00 hod.
Piatok	8.00 – 18.00 hod.
Sobota	8.30 – 12.30 hod. (okrem mesiacov júl - august)

5.2 Otváracie hodiny pobočiek, expozícií: pobočky nemáme

5.3 Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

5.4 Výška vstupného - ročný registračný poplatok

Dospelí	5,00 €
Študenti	4,00 €
Dôchodcovia, ZŤP	3,00 €
Deti	3,00 €
Vojnoví veteráni	bezplatne

Výška poplatkov sa v roku 2018 zvyšovala o 1 Euro vo všetkých kategóriách.

5.5 Poskytované zľavy

Zľavy z registračného poplatku poskytujeme vybraným skupinám podľa vyššie uvedeného cenníka (dôchodcovia 40%, deti 40 %, študenti 20 %, vojnoví veteráni bezplatne). Bezplatné členstvo v knižnici bolo poskytnuté vybraným používateľským skupinám – žiakom 1. ročníkov ZŠ, účastníkom celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám* (141 používateľov), študentom 1. ročníkov stredných škôl, účastníkom informačnej výchovy (27 používateľov), účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* (282 používateľov). Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa do knižnice bezplatne zaregistrovalo 56 používateľov. *Valentínsku akciu* bezplatného zápisu využilo 6 záujemcov, bezplatne boli zaregistrovaní 2 vojnoví veteráni.

Dlhoročným spolupracovníkom, dobrovoľníkom a aktivistom poskytujeme čestné bezplatné členstvo. Bezplatný zápis bol ako odmena poskytnutý výhercom v súťažiach, organizovaných knižnicou.

Od 3. 9. 2018 je novou službou pre rodiny s maloletými deťmi zavedenie *Rodinného preukazu*, v rámci ktorého plné členské platí jeden rodič a ostatní členovia platia zvlhodnené členské vo výške 1 Euro. Túto novú službu využilo 41 čitateľov (16 osôb s plným členským, 2 osoby ako druhý rodič, 23 detí).

5.6 Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4

Žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci mohli využiť kultúrne poukazy na úhradu ročného registračného poplatku, prístup na internet a tlač dokumentov. Knižnica získala 552 kultúrnych poukazov a za ich hodnotu 552 € zakúpila nový knižničný fond.

5.7 Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2019

Zmeny v otváracích hodinách a registračných poplatkoch sa v roku 2019 neplánujú.

	Rok 2018
Dospelí	5,00 €
Študenti	4,00 €
Dôchodcovia	3,00 €
Deti	3,00 €

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Tabuľkový prehľad *Projekty kultúrnych organizácií*, (pozri Prílohu č. 5).

Informácie o zameraní a aktivitách projektov, podporených z Fondu na podporu umenia, MK SR a ďalších zdrojov sú podrobnejšie uvedené v časti II. Odborná činnosť. Finančný prínos projektov je uvedený v časti 15.10 Objem finančných prostriedkov získaných z Dotácií MK SR, FPU a ďalších zdrojov.

6.1 Sponzorské príspevky, fundraising – krátky komentár

Sponzorská materiálna pomoc, ktorú knižnica v roku 2018 získala bola v hodnote cca 120 Eur. Sponzorsky nás podporili: Rajo Slovensko, Tami Kežmarok, Hračky Liptovský Mikuláš, rodina Bardyová (nákup kníh na DO), vianočný stromček na DO od Štátnych lesov.

Hodnota knižných darov, ktoré knižnica zaradila do svojich fondov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.1 Knižničné fondy.

Finančná a materiálna podpora, získaná prostredníctvom aktivít občianskeho združenia a premietnutá do činnosti knižnice je uvedené v časti 15.2 Občianske združenie.

7. Účasť pracovníkov a riaditeľa na poradách, školeniach, seminároch, zahraničných služobných cestách

Peter Huba - riaditeľ knižnice

- 28.02. - Osmičkové roky v našej histórii, prednáška pre stredné školy, OKAH
- 01.03. - Osmičkové roky v našej histórii, prednáška pre základné školy, OKAH
- 06.03. - Janko Matúška a slovenská hymna, prednáška pre stredné školy, Kysucká knižnica
- 14.03. - prednáška na konferencii Oravské plátenníctvo, Kultúrny dom v Námestove
- 11.04. - prednáška Osobné stretnutia s Florinom na konferencii venovanej T. H. Florinovi
- 18.04. - prednáška Orava v roku 1918 na konferencii ku vzniku ČSR, Bratislava
- 24.04. - porada riaditeľov, Úrad ŽSK
- 29.05. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 14.06. - prednáška Orava v prelomovom roku 1918 na konferencii k 100. výročiu vzniku ČSR, kongresová sála ŽSK
- 27.06. - prerokovanie rozpočtu organizácie na r. 2019, Odbor kultúry ŽSK
- 01.10. - prezentácia knihy Keď národ umieral – Mudroňovci a Halašovci, OKAH
- 17.10. - prednáška Po stopách histórie, Liptovská knižnica GFB v Liptovskom Mikuláši
- 26.10. - prednáška k 100. výročiu vzniku ČSR, OKAH
- 26.11. - prednáška k 100. výročiu vzniku ČSR, Obchodná akadémia D. Kubín
- 04.12. - prezentácia knihy Keď národ umieral – Mudroňovci a Halašovci, MK SR Bratislava
- 10.12. - porada riaditeľov ŽSK

Pravidelná účasť na zasadnutiach komisie školstva, kultúry a športu Mesta Dolný Kubín a výborov Miestneho odboru Matice slovenskej v Dolnom Kubíne

Mgr. Martina Fecskeová – metodička

- 24.01. - seminár k I. výzve na predkladanie Žiadostí o poskytnutie finančného príspevku pre malé projekty Interreg V-A SR – ČR 2014-2020 , Úrad ŽSK
- 06.02. - seminár FPU k predkladaniu projektov, Krajská knižnica Ľ. Štúra Zvolen
- 14.03. - konferencia Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, OKAH D. Kubín
- 09.04. - školenie Ochrana osobných údajov a zmeny od 25.5.2018, SNK Martin
- 18.04. - školenie Kontrola verejného obstarávania v projektoch EÚ, Úrad ŽSK
- 23.04. - školenie Ochrana osobných údajov, Krajská knižnica v Žiline
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 24.05. - školenie Práca v systéme ITMS2014, projekty Interreg V-A SK CZ, Úrad ŽSK
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 29.05. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 14.06. - Valné zhromaždenie Slovenskej asociácie knižníc, SNK Martin

- 21.06. - zahraničná služobná cesta v Městské knihovně Krnov, spolupráca pri projekte
- 05.09. - školenie k Elektronickému systému pre verejné obstarávanie eBIZ, Úrad ŽSK
- 15.-16. 9. - zahraničná služobná cesta - Dni mesta Dolný Kubín v Pelhřimove
- 10.10. - seminár Benchmarking verejných knižníc, SNK Martin
- 19.11. - porada predsedov ZO OZPK SR, ŠVK Banská Bystrica
- 26.11. - Konferencia SSKK, SNK Martin
- 18.12. - školenie pre žiadateľov MP v programe Interreg V-A SK CZ, Úrad ŽSK Žilina

Mgr. Mária Bachledová – ekonómka

- 09.04. - školenie Zmeny v účtovnom programe IsPIN, Úrad ŽSK
- 18.04. - školenie Kontrola verejného obstarávania v projektoch EÚ, Úrad ŽSK
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 05.09. - školenie k Elektronickému systému pre verejné obstarávanie eBIZ, Úrad ŽSK
- 15.-16. 9. - zahraničná služobná cesta - Dni mesta Dolný Kubín v Pelhřimove
- 04.12. - krst a prezentácia knihy „Keď národ umieral“, Ministerstvo kultúry SR Bratislava

Mgr. Marián Karcol – projektový manažér

- 24.01. - seminár k I. výzve na predkladanie Žiadostí o poskytnutie finančného príspevku pre malé projekty Interreg V-A SR – ČR 2014-2020 , Úrad ŽSK
- 06.02. - seminár FPU k predkladaniu projektov, Krajská knižnica Ľ. Štúra Zvolen
- 07.03. - školenie Aktuálne povinnosti pri správe dokumentu, OA Dolný Kubín
- 18.04. - školenie Kontrola verejného obstarávania v projektoch EÚ, Úrad ŽSK
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 05.09. - školenie k Elektronickému systému pre verejné obstarávanie eBIZ, Úrad ŽSK
- 18.12. - školenie pre žiadateľov MP v programe Interreg V-A SK CZ, Úrad ŽSK Žilina

Lubica Luptáková - bibliografka

- 14.02. - stretnutie bibliografov Žilinského kraja, Kysucká knižnica Čadca
- 13.03. - školenie Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s RDA, SNK Martin
- 03.05. - Bibliografický deň 2018 (metodický seminár), SNK Martin
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín

Mgr. Míriam Kazimírová - koordinátor služieb a KVV

- 14.03. - konferencia Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, OKAH D. Kubín
- 23.03. - slávnostná akadémia k 10. výročiu otvorenia Súkromnej ZŠ Jánoš, MsKS D. Kubín
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 06.06. - prípravný výbor 64. Hviezdoslavovho Kubína, MsKS D. Kubín
- 15.-16. 9. - zahraničná služobná cesta - Dni mesta Dolný Kubín v Pelhřimove
- 11.11. - medzinárodný veľtrh Bibliotéka 2018, Incheba Bratislava
- 15.11. - stretnutie tvorcov hodnôt oravskej kultúry, organizátor OKS, Or. Biely Potok
- 22.11. - multidisciplinárne vzdelávanie na tému Šikanovanie a rovesnícke násilie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Dolnom Kubíne.
- 04.12. - krst a prezentácia knihy „Keď národ umieral“, Ministerstvo kultúry SR Bratislava
- 05.12. - spomienková slávnosť ZŠ J. Matúšku, 40. výr. pomenovania školy, MsKS D. Kubín
- 06.12. - multidisciplinárne školenie na tému Komunikácia s detskou obeťou na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny

Olga Milučká – katalogizátorka

- 15.03. - odborný seminár Online katalóg, SNK Martin

- 10.04. - Nové pravidlá RDA, SNK Martin
- 23.04. - Porada pracovníkov katalogizácie knižníc ŽSK v KK ZA
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 24.05. - Nové pravidlá RDA a MDT, SNK Martin

Antónia Albíniová - náučné oddelenie

- 30.01. - zasadnutie výboru KP SSKK Žilinského kraja, Turčianska knižnica Martin
- 14.03. - konferencia Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, OKAH D. Kubín
- 15.03. - odborný seminár Online katalóg, SNK Martin
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 17.10. - praktický seminár o databázach od spoločnosti GALE, SNK Martin
- 13.11. - porada KP SSKK Žilinského kraja, Turčianska knižnica Martin
- 26.11. - Konferencia SSKK, SNK Martin
- 12.12. - Valné zhromaždenie SSKK SR, hotel Tatra Bratislava

Eudmila Šumská – náučné oddelenie

- 14.03. - konferencia Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, OKAH D. Kubín
- 15.03. - odborný seminár Online katalóg, SNK Martin
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 17.10. - praktický seminár o databázach od spoločnosti GALE, SNK Martin

Zdena Štefková – náučné oddelenie

- 14.03. - konferencia Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, OKAH D. Kubín
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín

Alena Javorková - detské oddelenie

- 19.04. - seminár Knižnica v živote dieťaťa – Čítame s najmenšími, Krajská knižnica Žilina
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 21.06. - zahraničná služobná cesta v Městské knihovně Krnov, spolupráca pri projekte
- 22.-26.6. - sprevádzanie detí do Vychylovky na podujatie Jánska noc má čarovnú moc
- 15.-16. 9. - zahraničná služobná cesta - Dni mesta Dolný Kubín v Pelhřimove
- 28.09. - seminár Optimálna knižnica – súčasť rozvojového programu mesta a obce v sociálnej, kultúrnej a vzdelávacej oblasti 2, Kysucká knižnica Čadca
- 09.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka 2018, Incheba Bratislava

Jana Katreníková - detské oddelenie

- 14.03. - konferencia Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, OKAH D. Kubín
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 09.02. - seminári Zaaktraktívnenie literárnej predlohy pre detského čitateľa, Krajská knižnica Žilina
- 11.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka 2018 v Incheba, a. s. Bratislava

Tatiana Polečová - detské oddelenie

- 14.03. - konferencia Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, OKAH D. Kubín

- 19.04. - seminár Knížnica v živote dieťaťa – Čítame s najmenšími, Krajská knižnica Žilina
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 22.-26.6. - sprevádzanie detí do Vychylovky na podujatie Jánska noc má čarovnú moc
- 28.09. - seminár Optimálna knižnica – súčasť rozvojového programu mesta a obce v sociálnej, kultúrnej a vzdelávacej oblasti 2, Kysucká knižnica Čadca
- 12.10. - sprevádzanie súťažiacich detí na krajskom kole literárno-vedomostnej súťaže Knížny vševvedko v Turčianskej knižnici v Martine

Jozefína Drabiňáková - oddelenie beletrie, čítareň

- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 26.11. - Konferencia SSKK, SNK Martin

Viera Čiljaková - oddelenie beletrie, čítareň

- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín

Iveta Salvová - oddelenie beletrie, čítareň, úsek bibliografie a regionálnych dokumentov

- 14.02. - stretnutie bibliografův Žilinského kraja, Kysucká knižnica Čadca
- 07.03. - školenie Aktuálne povinnosti pri správe dokumentu, OA Dolný Kubín
- 13.03. - školenie Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s RDA, SNK Martin
- 03.05. - Bibliografický deň 2018 (metodický seminár), SNK Martin
- 23.05. - školenie GDPR ochrana osobných údajov, OKAH D. Kubín
- 28.5., 31.5. - on-line školenie k zmenám v programe Carmen, OKAH D. Kubín
- 26.11. - Konferencia SSKK, SNK Martin
- 12.12. - Valné zhromaždenie SSKK SR, hotel Tatra Bratislava

8. Public relations

8.1 Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej organizácie: nebola

8.2 Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti

- 8.2.1 Počet titulův vlastných zamestnancův organizácie: 18
- 8.2.2 Počet titulův iných autorův o organizácii: 14
- 8.2.3 Počet vydaných tlačových správ: 7

Tlačový servis ŽSK:

1. Roky s osmičkou na konci v dejinách Oravy

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja sprístupnila na rok 2018, kedy si pripomíname okrúhle výročia viacerých významných udalostí moderných slovenských dejín, výstavu venovanú zlomovým rokom 1848, 1918, 1938, 1948 a 1968 v histórii Oravy. Výstavu autorsky pripravil historik Peter Huba, ktorého texty vhodne dopĺňajú dobové dokumenty a fotografie z jeho archívu. Verejnosť si mohla výstavu pozrieť v priestoroch knižnice počas celého roka 2018 v čase otváracích hodín. Pre žiakov sa v rámci nej uskutočnili sprievodné vzdelávacie podujatia.

2. Vyšlo nové číslo časopisu Priateľ knižnice

V najnovšom vydaní časopisu Priateľ knižnice sa nachádzajú články, ktoré dokumentujú činnosť Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v

roku 2017. Nechýbajú reportáže z trinásteho ročníka celoslovenskej čitateľskej súťaže Čítame s Osmijankom, účasti knižnice na medzinárodnom knižnom veľtrhu Biblioteka a nevynechali sme ani prezentácie nových kníh, ktoré sa konali v našich priestoroch. Časopis obsahuje aj informácie o realizovaných projektoch či rekonštrukciách, ktoré prebiehali v uplynulom roku. Ak vás zaujíma história, dozviete sa o najvýznamnejších udalostiach zlomových rokov 1848, 1918, 1938, 1948 a 1968 v dejinách Oravy a už tradične aj o výročiach osobností spätých s našim regiónom, ktoré si pripomenieme v roku 2018.

3. Mikroprojekt Cezhraničné kultúrne súzvuky – Transgraniczna spójność kulturalna

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja realizovala od apríla 2017 do marca 2018 v spolupráci s dlhoročným partnerom Mestskou verejnou knižnicou v Limanowej mikroprojekt Cezhraničné kultúrne súzvuky – Transgraniczna spójność kulturalna. Mikroprojekt bol spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020. V rámci projektu sa realizovalo viacero aktivít. Pre najmladšiu vekovú kategóriu – žiakov základných škôl boli pripravené hodiny regionálnej výchovy, tvorivé literárne a výtvarné dielne. Zapojili sa do medzinárodnej literárnej súťaže *Cesta do krajiny fantázie*, výtvarnej súťaže *U nás taká obyčaj...* a nezabudnuteľné zážitky si odniesli z podujatia *Noc v knižnici*. Deťom bola určená aj maľovanka inšpirovaná ľudovými zvykmi, ktorej autorkou je Eva Dudášová. V rámci projektu bola vydaná dvojazyčná kniha oravských a limanowských autorov pre deti *Kaleidoskop príbehov – Kalejdoskop opowiadani*. Stredoškólakom a širokej verejnosti bolo určené podujatie Kreslo pre host'a, na ktorom sa prezentovali slovenskí a poľskí regionalisti. Poslednou aktivitou projektu bola medzinárodná konferencia *Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže určená pre knihovníkov a učiteľov základných škôl Žilinského kraja*.

4. Spoznali sme najzaujímavejšie knihy Oravy za rok 2017

Desiaty ročník čitateľskej súťaže o najzaujímavejšiu regionálnu publikáciu uplynulého roka vyvrcholil 23. apríla 2018 slávnostným vyhlásením výsledkov v priestoroch Oravskej knižnice. O titul Kniha Oravy súťažilo v tomto ročníku 27 nominovaných knižných titulov, z toho 15 v kategórii beletria a 12 v rámci odbornej literatúry. V prvej kategórii zvíťazila zbierka kratších próz reportážneho, spomienkového či cestopisného charakteru Medarda Slovíka s názvom *Stretnutia naslepo*, druhou najpopulárnejšou knihou sa stal historický román Petra Hubu *Z Božej vôle palatín*, ktorý približuje osobnosť Juraja Turzu, a na treťom mieste sa umiestnila Michaela Galambošová so spoločenským románom *Lov na nevestu*.

Prvenstvo v kategórii odborná literatúra pripadlo rozsiahlej publikácii *Monografia obce Zábiedovo*, ktorú zostavili Ján Banovčan a Ingrid Banovčanová, druhú priečku obsadila knižka Anny Štúrovej *Spomienky na babku z Liesku*, vzdávajúca poctu babici a ľudovej lekárke Márii Dreveňákovej, a na pomyselný bronzový stupienok čitateľa zaradili titul o živote a diele Blažejana Félixu Bullu *Architekt svitajúcich časov* od Petra Hubu.

5. Prezentácia knihy Ked' národ umieral

V spoločenskej miestnosti knižnice sa dňa 1. októbra 2018 uskutočnila prezentácia novej knihy historika a prozaika Petra Hubu s názvom *Ked' národ umieral* :

Mudroňovci a Halašovci. Dej historického románu sa odvíja v posledných desaťročiach 19. a na začiatku 20. storočia v Turčianskom Svätom Martine a jeho hlavnými hrdinami príbehu sú advokáti Pavol Mudroň a jeho zať Andrej Halaša. Hoci nejde o historickú monografiu, autor sa dôsledne pridrža dobových prameňov a prináša mnohé zaujímavé historické fakty, už tradične čitateľsky príťažlivo spracované. V rámci programu sa prítomnému publiku prihovorili vedúci vydavateľstva Matice slovenskej Igor Sokolík a publicista, spisovateľ, filmár a včelár Michal Mačička. Publikáciu spolu s autorom symbolicky vypravovali medzi čitateľov poslanec a podpredseda komisie kultúry Zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja Zdenko Kubáň.

6. **Milníky pripomenuli vznik Československa a koniec prvej svetovej vojny**

Tri dolnokubínske kultúrne inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja – Oravská knižnica A. Habovštiaka, Oravské kultúrne stredisko a Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava – si v piatok 26. októbra 2018 v Oravskej knižnici pripomenuli 100. výročie vzniku Československej republiky a konca prvej svetovej vojny podujatím s názvom Milníky.

Na podujatí venovanom študentom i širokej verejnosti vystúpili riaditeľ hostujúcej inštitúcie historik Peter Huba, literárny historik Peter Cabadaj a historik Oravského múzea Martin Chmelík. Súčasťou hlavného programu bolo i premietanie filmu Po stopách októbra, ktorý vytvorili študenti Obchodnej akadémie v Dolnom Kubíne Daniela Martvoňová a Tibor Konšťák. Podujatie spestrili prvorepublikové šlágre Františka Krištofa Veselého v podaní Milady Antalovej a komentovaná prehliadka aktuálnej výstavy vo Florinovom dome *100. výročie konca prvej svetovej vojny a vzniku Československej republiky*.

7. **Prezentácia knihy Mudroňovci a Halašovci**

Dňa 4. decembra 2018 sa v priestoroch Dvorany Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v Bratislave uskutočnila prezentácia knihy *Keď národ umieral – Mudroňovci a Halašovci* historika, publicistu a spisovateľa Petra Hubu, ktorú vydala Matica slovenská v spolupráci s Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka. Podujatie zorganizovali Obec Oravcov, o. z. a Oravská knižnica Antona Habovštiaka. Okrem autora sa publiku prihovorili aj richtár Obce Oravcov Milan Galanda a riaditeľ Vydavateľstva Matice slovenskej Stanislav Muntág. Po besede so spisovateľom nasledovalo symbolické vypravadenie knihy na cestu k čitateľom, ktorého sa zhostili štátna radkyňa Ministerstva kultúry SR Mária Javoreková rod. Mudroňová a richtár Obce Oravcov Milan Galanda. V programe vystúpili pedagógovia a žiaci hudobného odboru ZUŠ Exnárova Bratislava – ľudová hudba Exnárik pod vedním Alexandra Klebercza a sólisti Karin Magdusková (husle a spev), Pavlína Šolcová (spev) a Tomáš Mizerák (akordeón a spev).

8.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- Média:

1. Infoštúdio Dolný Kubín (mestská káblová televízia)

Textové spravodajstvo:

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v textovom spravodajstve propaguje činnosť knižnice formou oznamov a pozvánok na pripravované podujatia.

Obrazové spravodajstvo:

1. 12.01.2018 – Krátke správy: Obrázky z flexaretu.
2. 19.01.2018 – Krátke správy: Priateľ knižnice.
3. 19.01.2018 – Kniha Kaleidoskop príbehov je už v rukách čitateľov.
4. 02.02.2018 – Krátke správy: Kniha Oravy 2017.
5. 23.02.2018 – Krátke správy: Kniha Oravy.
6. 09.03.2018 – Krátke správy: Týždeň slovenských knižníc.
7. 09.03.2018 – Hlasujte za Knihu Oravy 2017.
8. 16.03.2018 – Ako rozvíjať čitateľskú gramotnosť detí.
9. 13.04.2018 – Ľubomír Feldek spomínal na T. H. Florina.
10. 04.05.2018 – Spoznali sme naj knihy Oravy 2017.
11. 15.06.2018 – Krátke správy: Celé Slovensko číta deťom.
12. 22.06.2018 – Unikátne podujatie Slovo v uliciach zožalo úspech.
13. 29.06.2018 – Tristo milovníkov poézie a prózy na Hviezdoslavovom Kubíne.
14. 21.09.2018 – Európsky týždeň mobility.
15. 21.09.2018 – Nová kniha o Mikulášovi Gacekovi.
16. 05.10.2018 – Keď národ umieral – nová knihy Petra Hubu.
17. 26.10.2018 – Literárna súťaž mladých autorov.
18. 14.12.2018 – Krátke správy: Rozprávka z kameňa.

RTVS - Slovenský rozhlas:

1. 09.03.2018 – Týždeň slovenských knižníc v Oravskej knižnici – rozhovor s koordinátorkou služieb a kultúrno-výchovnej činnosti Miriam Kazimírovou. In: Ranné spravodajstvo Rádia Regina.
2. 13.06.2018 – Reportáž z podujatia Dni ruskej literatúry. In: Rádio Slovakia International.
3. 13.06.2018 – Podujatia Oravskej knižnice pre verejnosť - rozhovor redaktorky Iryny Sečíkovej s koordinátorkou služieb a kultúrno-výchovnej činnosti Miriam Kazimírovou. In: Rádio Slovakia International.

- **infotabule** (billboardy) pri cestných komunikáciách: nemáme

- **infotabule na parkoviskách** a pri objektoch: od r. 2009 v rámci jednotného informačného systému ŽSK je na budove organizácie umiestnená tabuľa s označením inštitúcie a zriaďovateľa

- **vývesné skrinky** pre aktuálne podujatia a oznamy: v budove knižnice

Oravská knižnica realizuje vzťahy s verejnosťou nielen svojou činnosťou a podujatiami, ale aj formou tlačенých propagačných materiálov, rubriík a relácií v masmédiách a na internete. Od r. 2009 vydáva časopis *Priateľ knižnice*, jednotlivé čísla sú zverejnené aj na webovej stránke knižnice.

Informácie o svojich kultúrnych podujatiach zverejňovala knižnica okrem vlastnej webovej stránky (www.oravskakniznica.sk) aj na sociálnej sieti Facebook (<https://www.facebook.com/oravskakniznica/>) a ďalších webových stránkach: www.zask.sk, www.mojkubin.sk, www.orava.sme.sk, www.infolib.sk, www.dolnykubin.sk.

Uvedená propagácia organizácie bola realizovaná bez vynaloženia finančných prostriedkov.

Knižnica prezentovala svoju činnosť, víťazné knihy súťaže Kniha Oravy 2017, vydateľské a publikačné aktivity na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2018 v Bratislave. Host'om Oravskej knižnice bol spisovateľ Medard Slovík, autor víťaznej knihy v kategórii Beletria *Stretnutia naslepo*. Prezentáciu knižnice na Bibliotéke 2018 financoval zriaďovateľ – Žilinský samosprávny kraj, knižnica zabezpečila dopravu vystupujúcim a pracovníkom knižnice.

8.3 Edičná činnosť

1. **Martin Kukučín** : výberová personálna bibliografia / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2018. 204 s., 723 bibliografických záznamov. ISBN 978-80-89099-43-6.
2. **Ján Jamnický** : medailón k 110. výročiu narodenia / [zost. : Ľubica Luptáková, Iveta Salvová]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2018. 36 s., 78 bibliogr. záznamov.
3. **Ignác Gessay** : 90. výročie úmrtia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2018. Biografické letáky.
4. **Arnold Weisz-Peter Kubínčan** : 120. výročie narodenia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2018. Biografické letáky.
5. **Keď národ umieral : Mudroňovci a Halašovci** / Peter Huba. – Martin : Matica slovenská, 2018. 317 s. ISBN 978-80-8128-215-7.
6. **Priateľ knižnice č. 1-2** : časopis Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne [zost. : Peter Huba]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2018. s. ISSN 1337-9534. Vychádza elektronicky na stránke www.oravskakniznica.sk
7. **Správa o činnosti a hospodárení za rok 2017** [zost. Martina Fecskeová]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2018 s., príloh.

9. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

Organizácia získala poďakovanie za aktívnu participáciu pri organizovaní Hviezdoslavovho Kubína zo strany jedného z hlavných organizátorov – MsKS Dolný Kubín. Poďakovanie bolo zaslané organizácii od MgA. Viery Kučerovej za spoluprácu v projekte Celé Slovensko číta deťom, od Ing. Vladimíra Adamca, zástupcu Mesta Dolný Kubín za spoluprácu pri organizovaní Európskeho týždňa mobility, od doc. PhDr. Miloty Zelinovej, CSc. za profesionálny prístup pri zorganizovaní prezentácie knihy, od PhDr. Radoslava Ragača, PhD, generálneho riaditeľa sekcie kultúrneho dedičstva Ministerstva kultúry SR a Mgr. Andrey Smitkovej, krajskej koordinátorky DEKD 2018 zo ŽSK za úspešnú spoluprácu, aktívny prístup a participáciu na podujatí Dni európskeho kultúrneho dedičstva, Krajskej knižnice v Žiline za spoluprácu a účasť na knižnom veľtrhu Bibliotéka.

Osobitné poďakovania za spoluprácu získala koordinátorka kultúrno-výchovnej činnosti Mgr. M. Kazimírová od Oravského kultúrneho strediska.

Písomné ocenenie od predsedníčky ŽSK Ing. Eriky Jurinovej bolo zaslané riaditeľovi knižnice Petrovi Hubovi za intenzívnu publikačnú a vydateľskú činnosť, ktorá prispieva

k pochopeniu a poznaniu našej vlastnej histórie a za príkladné vedenie Oravskej knižnice A. Habovštiaka.

10. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

10.1 Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe OKAH

Oravská knižnica k 31. 12. 2018 spravovala majetok ŽSK:

- 381/1 – 76 m² zastavané plochy a nádvoria
- 385/1 – 31 m² záhrady
- 386/1 – 182 m² zastavané plochy a nádvoria
- 386/2 – 19 m² zastavané plochy a nádvoria
- 386/3 – 9 m² zastavané plochy a nádvoria
- 387 – 283 m² zastavané plochy a nádvoria
- budova – súpisné číslo 1763 postavená na parcele KN č. 386/1 a 387
- budova – súpisné číslo 1697 postavená na parcele KN č. 387- na základe návrhu na zrušenie zápisu Mestského úradu Dolný Kubín, bolo zrušené súpisné číslo budovy 1697 pre stavbu „Administratívna budova – knižnica“ umiestnená na pozemku parcele KN-C č.387 v katastrálnom území Dolný Kubín. K pôvodnej budove bola pristavená prístavba a vytvoril sa jeden samostatný celok knižnice so súpisným číslom č. 1763 a orientačným číslom 2.

Pozri *Prílohu č. 6*

10.2 Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

Stav nehnuteľnosti OKAH sa oproti minulým rokom značne zlepšil v súvislosti s realizáciou prístavby OKAH v roku 2014, ako aj rekonštrukciou strechy a schodiska v hlavnej, pôvodnej budove knižnice v roku 2017. V budove je potrebné dokončiť a zrealizovať výmenu rozvodov a radiátorov v starej časti budovy. Nutné je dokončenie opravy a zrekonštruovanie pivničných priestorov, ktoré po rekonštrukcií budú slúžiť ako skladové priestory pre jednotlivé oddelenia Oravskej knižnice.

V roku 2018 sa v organizácii vykonali nasledovné práce: vypracovanie projektovej dokumentácie „Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT“ (vzduchotechnika), realizovanie uvedeného projektu v poslednom štvrtroku.

- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 21. mája 2018 Uznesením č. 5/6 schválilo 700 - kapitálové výdavky (kód zdroja 41) – **30 000,00 Eur** – určené na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT.
- Rozpočtovým opatrením Žilinského samosprávneho kraja bol kapitálový transfer Uznesením číslo 5/8 upravený a navýšený o 15 000,00 určený na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT.
- Rozpočtovým opatrením Žilinského samosprávneho kraja bol kapitálový transfer Uznesením číslo 3/9 upravený a navýšený o 2 340,00 určený na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT.
- **Kapitálové výdavky boli rozpočtovými opatreniami na rok 2018 schválené vo výške 47 340,00 Eur, skutočné čerpanie bolo 44 674,27 Eur.**

Projektovú dokumentáciu vypracovala firma zibb s.r.o. Horný Hričov vo výške 2 340,00 Eur s DPH, realizáciu stavebných prác previedla firma GreMi KLIMA, s.r.o., Kragujevská 9, Žilina. Stavebné práce boli vo výške 42 334,27 Eur. Verejné obstarávanie na zákazku „Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT zrealizovala firma TENDERnet Žilina, v rámci elektronického systému TENDERnet.

10.3 Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť - Pozri *Prílohu č. 7*

Celková plocha knižnice je 1206 m², z toho priestory pre používateľov sú 656 m² Prevádzkové náklady činili celkovo 20 927,00 Eur.

10.4 Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov - Pozri *Prílohu č. 8*

Organizácia nemá prenajaté žiadne priestory.

10.5 Spravované priestory prenajaté iným subjektom - Pozri *Prílohu č. 9*

Oravská knižnica neposkytuje iným organizáciám priestory na prenájom.

10.6 Rekonštrukcie

V priebehu roka 2018 sa realizovala stavebná investičná akcia – Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT, v rámci ktorej bola prevedená inštalácia nových elektrických rozvodov, potrubných rozvodov, montáž vzduchotechniky, aby sa zabezpečilo odvetrávanie v pivničných priestoroch a klimatizácia v spoločenskej miestnosti. Pre vetranie spoločenskej miestnosti boli použité dve interiérové vzduchotechnické jednotky DUPLEX 850 Inter s rekuperáciou tepla a klimatizačný systém SINCLAIR. Vetranie suterénnych priestorov zabezpečuje vzduchotechnická rekuperačná jednotka DUPLEX 1100 MULTI Eco. Stavebnú akciu financoval Žilinský samosprávny kraj.

Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Opravy a údržby prebiehali v bežnej úrovni na odstránenie prevádzkových nedostatkov. Havarijná situácia bola riešená na schodisku v starej časti budovy knižnice.

10.7 Vozový park - Pozri *Prílohu č. 10*

Organizácia v roku 2014 zakúpila osobný automobil Renault Megane Grandtour – kategória M1 – 5 miestne combi vozidlo, s určením na jazdu po spevnených komunikáciách vo výške 15 400,00 Eur.

10.8 Poistenie majetku - Pozri *Prílohu č. 11*

V roku 2018 bol poistený majetok Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v spoločnosti Respect Slovakia, s.r.o. Žilina.

10.10 Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úloha je zabezpečovaná dodávateľsky – Ing. Ján Skubeň Dolný Kubín.

11 Ročné dane z nehnuteľností - Pozri *Prílohu č. 12*

Organizácia je na základe VZN Mesta Dolný Kubín oslobodená od platenia dane z nehnuteľnosti.

12 Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá - Tabuľkový prehľad *Elektronizácia* (pozri *Prílohu č. 13*)

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet PC s pripojením na internet	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
30	14	26	10	0

Tab. 2 Softvérové vybavenie

Typ siete	Štruktúrovaná sieť typu server – klient s rozvodovým uzlom 24-portovým switchom a 24-portovým patch panelom
Knižnično-informačný softvér	Clavius, Libris, Biblis
Operačné systémy	Windows XP Professional, Windows XP Home Edition, Windows 7 Home Premium, Windows 7 Professional, Windows 10 Home, Windows 10 Pro, Windows Server 2008, Solaris
Počet automatizovaných pobočiek	0

Oravská knižnica A. Habovštiaka je plne automatizovaná, všetky knižnično-informačné procesy sú realizované prostredníctvom integrovaného knižničného systému Clavius od spoločnosti LANius, ktorý knižnica získala v rámci projektu ŽSK „Informácie bez hraníc“. Vlastné technické vybavenie knižnice tvoria 2 servery s operačným systémom Windows Server 2008, jeden server so systémom Windows 10 Pro a 16 pracovných staníc s operačnými systémami Windows XP Professional, Windows XP Home Edition, Windows 7 Professional, Windows 10 Home, Windows 10 Pro, ktoré sú zapojené v lokálnej sieti a prevádzkuje sa na nich systém Clavius (z toho 4 slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov). Na niekoľkých počítačoch sa kvôli kontrole dát dočasne využívajú i staršie systémy Libris a Biblis. Ďalšie 4 počítače sú zapojené v sieti VUCnet, ktorú spravuje náš zriaďovateľ.

Z periférnych zariadení PC disponuje knižnica 29 tlačiarňami (18 čiernobielych laserových, 9 farebných laserových, 1 farebná atramentová, 1 ihličková), 1 multifunkčným zariadením, 7 plošnými skenermi, z ktorých 5 umožňuje skenovanie dokumentov do veľkosti A4 a 2 do veľkosti A3, 11 laserovými snímačmi čiarových kódov, 3 dataprojektormi. Súčasťou elektronického technického vybavenia knižnice sú tiež 4 kopírovacie stroje, 2 digitálne kamery, 5 digitálnych fotoaparátov, 2 čítačky e-kníh, 2 laminovacie stroje, 10 záložných zdrojov, IC rekordér, 3 televízory, 3 DVD prehrávače, videorekordér, interaktívna tabuľa a ozvučovací technika. Na oddeleniach náučnej literatúry, beletrie a literatúry pre deti a mládež je umiestnený elektromagnetický zabezpečovací systém na ochranu fondu pred odcudzením. Z vyššie uvedenej techniky zakúpila knižnica uplynulom roku televízor, DVD prehrávač, 2 počítače a 2 snímače čiarových kódov.

Tab. 3 Internet

Typ pripojenia *	Prenosová rýchlosť	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
DSL – Telekom	30/5 Mbit/s	22	10	0
DSL – VUCnet	10/1 Mbit/s	4	0	0

V knižnici sa využívajú dva typy pripojenia na internet. Štyri počítače sú zapojené v sieti VUCnet nášho zriaďovateľa (riaditeľ, 2x ekonomické oddelenie, projektový manažér), ostatné počítače využívajú internetové pripojenie od Slovak Telekomu s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 30/5 Mbit/s (program Magio Internet XL). Fungovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb zabezpečuje router (zakúpený v roku 2018), ktorý umožňuje aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu na všetkých oddeleniach knižnice. Využívanie internetového pripojenia umožňuje

pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť poskytovaných služieb v oblasti akvizície, katalogizácie, medziknižničnej výpožičnej služby, vybavovania korešpondencie, získavania aktuálnych informácií, komunikácie s používateľmi a pod.

Prístup na internet pre verejnosť zabezpečuje 10 PC. Prístup na internet môžu používatelia využívať v samostatnej internetovej študovni, ktorá bola vybudovaná v rámci prístavby a prestavby knižnice a na detskom oddelení. Platenú verejnú internetovú stanicu v internetovej študovni môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Dva PC na detskom oddelení zabezpečujú bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť v intervale 15 minút, ďalší prístup je spoplatňovaný podľa aktuálneho cenníka. Na počítačoch, ktoré slúžia ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť pracovať v súbore programov MS Office, resp. v programoch balíka Apache OpenOffice, skenovať a tlačiť dokumenty.

	r. 2017	r. 2018	Rozdiel
Používatelia internetu a PC	1 722	2 175	+ 453
– z toho detí	910	1 296	+ 386

Oravská knižnica propaguje svoju činnosť na vlastnej webovej stránke <https://oravskakniznica.sk/>, ktorá sa po návšteve z rôznych mobilných zariadení dokáže prispôbiť daným rozlíšeniam displejov, čo prispieva k lepšej prehľadnosti a dostupnosti informácií. Ďalšou podmienkou bezproblémového zobrazenia webu je platný SSL certifikát a prevádzka webu na adrese začínajúcej HTTPS, v uplynulom roku sme preto zabezpečili aj našu webovú stránku a on-line katalóg Carmen prostredníctvom bezpečnostného certifikátu Let's Encrypt Authority X3. Na webovú stránku knižnice bolo v priebehu roku 2018 zaznamenaných 56 558 vstupov návštevníkov, z toho bolo 15 096 prístupov do on-line katalógu. Okrem webstránky knižnica prezentuje svoje aktivity aj prostredníctvom sociálnych sietí Facebook a Instagram. Na Facebooku sme v uplynulom roku zaznamenali 41 033 virtuálnych návštevníkov, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje nárast o 2 880 návštevníkov. Na sociálnej sieti Instagram sledovalo naše aktivity 173 osôb, t.j. o 89 viac než v predchádzajúcom roku a bolo zverejnených 99 príspevkov.

Oravská knižnica A. Habovštiaka poskytuje používateľom prostredníctvom svojej webovej stránky nasledovné virtuálne služby:

- prístup do on-line katalógu knižničného fondu, bibliografickej databázy regionalík
- prístup do súborného katalógu regionálnych knižníc ŽSK
- prístup do databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy
- prezeranie a kontrola svojho konta, predĺženie výpožičnej doby dokumentov
- rezervácia dokumentu
- možnosť zaslania elektronickej žiadanky pre MVS a vypracovanie rešerše
- elektronické poskytovanie informácií a on-line referenčné služby (napr. elektronické zasielanie tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov, informácie o dostupnosti žiadaného dokumentu, predĺženie výpožičnej doby dokumentov, informácie o podujatiach a pod.)

Knižnično-informačný systém Clavius umožňuje používateľom prostredníctvom on-line katalógu Carmen vstupovať do svojho čitateľského konta, predlžovať výpožičnú dobu požičaných dokumentov, rezervovať žiadanú literatúru, zaslať návrh na nákup novej literatúry, hodnotiť literatúru. Zo strany používateľov pretrváva záujem o rezerváciu dokumentov a službu MVS, v roku 2018 bolo realizovaných 1 501 rezervácií kníh a zaregistrovaných 516 žiadostí o MVS z našich fondov. Knižnično-informačný systém umožňuje aj zasielanie pripomienok na končiacu výpožičnú dobu, upomienok a oznámení o rezervovaných knihách prostredníctvom e-mailovej komunikácie našim používateľom.

Prostredníctvom e-mailov bolo zaslaných 5 159 pripomienok, 2 832 upomienok (poštou zaslaných 765 upomienok), 1 065 oznámení o rezervácii dokumentov (poštou 2 oznámenia).

Na oddeleniach s interným on-line katalógom sme sa zameriavali naďalej na individuálnu prácu s používateľmi, a to hlavne v oblasti informačnej prípravy. Informovali sme ich o možnosti prezerania čitateľského konta, vyhľadávania dokumentov v knižničnom katalógu, ako aj o možnosti on-line rezervácie dokumentu a predĺženia výpožičnej doby prostredníctvom svojho konta, čo používatelia hodnotia veľmi pozitívne. Používatelia knižnice, ktorí chcú mať prístup do nášho katalógu kdekoľvek a kedykoľvek, môžu využívať mobilnú aplikáciu SMARTkatalog2 pre zariadenia s operačným systémom Android.

V roku 2018 sa uskutočnila zmena servisného technika pre KIS Clavius. Servisná zmluva bola uzatvorená s p. Valérom Romokom, ktorý realizoval optimálne nastavenia funkcií KIS Clavius a on-line katalógu Carmen, pravidelne softvéry aktualizoval, zasielal informácie o nových implementovaných funkciách v jednotlivých moduloch, realizoval nastavenia podľa požiadaviek knižnice, v dňoch 28. a 31.5. realizoval video školenie pre odborných pracovníkov knižnice o zmenách v module Výpožičný protokol súvisiacich s uplatňovaním GDPR pravidiel v ochrane osobných údajov. Nad rámec servisných činností, definovaných v servisnej zmluve, nastavil viacnásobné zálohovanie dát a implementoval bezpečnostný certifikát https na on-line katalóg Carmen, poskytol vlastný softvérový modul, ktorý umožňuje využívať ďalšie štatistické a kontrolné funkcie v súvislosti s prevádzkou KIS Clavius, inštaloval modul Bibliobox pre sumarizáciu štatistických údajov vrátenia vypožičaných kníh týmto spôsobom.

V roku 2018 verejné regionálne knižnice Žilinského kraja prvýkrát platili za licenciu KIS Clavius, ktorý získali v r. 2012 v rámci realizácie cezhraničného projektu Informácie bez hraníc spolu s päťročnou licenciou, OKAH zaplatila za ročnú licenciu všetkých používaných modulov sumu vo výške 1 335,55 Eur.

OKAH využila v roku 2018 ponuku SNK Martin a uzavrela zmluvu, ktorá zabezpečuje pre knižnicu bezplatný prístup do multiodborovej databázy Infotrac od vydavateľstva GALE Cengage. Databáza Infotrac poskytuje články z viac ako 31 800 titulov z rôznych vedných odborov, dostupné v pdf a html formátoch s užívateľsky komfortnými vyhľadávacími nástrojmi a funkciami a umožňuje tak zvýšiť kvalitu poskytovaných rešeršných služieb.

12.1 Perspektívy, vízie rozvoja – požiadavky (návrh)

Pretrváva potreba pravidelnej obmeny technického vybavenia knižnice. Žiadosť o finančný príspevok na modernizáciu techniky plánuje knižnica podať v rámci dotačného systému Fondu na podporu umenia.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Tabuľkový prehľad *Zamestnanci organizácie*, (pozri Prílohu č. 14).

13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2016	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko -tech. činnosti		

Šofér, údržbár, kurič (kumulovaná funkcia)	1	1
Upratovačka	2	2
Vedúci ekonóm	1	1
Oddelenie metodiky, bibliografie, koordinácie, doplňovania a spracovania		
Knihovník metodik	1	1
Projektový a marketingový manažér	1	1
Knihovník – koordinátor služieb a KVČ	1	1
Knihovník doplňovanie a spracovanie KF	1	1
Knihovník bibliograf	1	1
Knihovník informatik	1	1
Oddelenie knižnično – informačných služieb		
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník oddelenie beletrie/čítárne	1	1
Knihovník oddelenie beletrie/čítárne	1	0,6
Spolu	19	18,6
z toho pracovníci R	3	3
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 5 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Dosiahnutý stupeň vzdelania	Počet zamestnancov
Základné	2
Stredné	1
Úplné stredné	10
Bakalárske	0
Vysokoškolské	6
Spolu	19

Tab. 6 Odborná prax zamestnancov vo fyzických osobách /bez pracovníkov R a pracovníkov na úväzok menej ako 0,50/

Platový stupeň	Roky odbornej praxe	Počet zamestnancov
1	do 2	0
2	do 4	0
3	do 6	0
4	do 9	1
5	do 12	2
6	do 15	0
7	do 18	0
8	do 21	0
9	do 24	1
10	do 28	3
11	do 32	1
12	nad 32	8

Tab. 7 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách /okrem pracovníkov R/

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	0
31 – 40 rokov	1
41 – 50 rokov	7
51 a viac rokov	8
Spolu	16
Priemerný vek	50

Tab. 8 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2017	r. 2018
Priemerná mzda spolu	667,71	730,43
Priemerná mzda bez R*	697,19	738,04

* priemerná mzda všetkých zamestnancov (vrátane riaditeľa a administratívy) bez robotníckych profesií

Tab. 8a Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2017	r. 2018
Priemerná mzda spolu	667,71	730,43
Priemerná mzda bez R a riaditeľa	628,04	692,10

13.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci

- na dohody o pracovnej činnosti: 4 osôb
- sezónni zamestnanci: organizácia nezamestnávala sezónnych pracovníkov
- chránené pracovné miesta: nie sú vytvorené
- aktivační zamestnanci v roku 2018: 0 osôb

13.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie.

V roku 2018 sme nemali v našej organizácii dlhodobo neobsadené miesta.

14. Práca s dobrovoľníkmi

14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

Zmluvných dobrovoľníkov nemáme. Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána, členovia občianskeho združenia Orbis Libri) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o materiálnu pomoc alebo o pomoc vo forme nejakej služby. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti je cca 20. Spolupracovníkov za dlhoročnú pomoc a podporu knižnici každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice.

14.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI, zaregistrované na MVS SR bolo v auguste 2006 a svoju činnosť začalo v roku 2007. Občianske združenie sa roku 2017 zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane a v roku 2018 získalo finančné prostriedky vo výške 404,80 Eur. Finančné prostriedky boli použité na nákup vecných cien pre účastníkov rôznych súťaží, úhradu organizačných nákladov pri návštevách spisovateľov,

nákup kancelárskych potrieb, materiálu pre tvorivé dielne a kníh, materiálne zabezpečenie letného denného čitateľského tábora.

Združenie sa zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane za rok 2018, ktoré budú poukázané subjektom v roku 2019.

15. Hospodárenie kultúrnej organizácie

15.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Bežné transfery

Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 29. januára 2018 Uznesením č.9/ schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2018. Rozpočet na rok 2018 bol schválený vo výške **253 324,00 Eur**. V zmysle § 12 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre Oravskú knižnicu Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne boli stanovené tieto záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2018. **Bežný transfer vo výške 224 785,00 Eur** Položka 610 mzdy platy a služobné príjmy- 149 508,00 Eur, položka 620 poistné a príspevok do poisťovní 52 253,00 Eur, položka 630 tovary a služby 51 563,00 Eur. V zmysle §13, ods.2 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozpočtové prostriedky je možné použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte Žilinského samosprávneho kraja schválené.

Kapitálový transfer

Jednotlivými rozpočtovými opatreniami ŽSK bol kapitálový transfer upravovaný nasledovne:

- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 17.09. 2018 Uznesením č. 5/6 schválilo 700 - kapitálové výdavky (kód zdroja 41) – **30 000,00 Eur** – na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT
- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 21.5. 2018 Uznesením č. 5/8 schválilo 700 - kapitálové výdavky (kód zdroja 41) – **15 000,00 Eur** – na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT
- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja schválilo 700 - kapitálové výdavky (kód zdroja 41) – **2 340,00 Eur** – na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT
- Jednotlivými rozpočtovými opatreniami Žilinským samosprávnym krajom bol kapitálový transfer upravený **k 31.12. 2017 na 47 340,00 Eur, skutočne čerpané 44 674,27 Eur.**

V zmysle §13, ods.2 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozpočtové prostriedky je možné použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte Žilinského samosprávneho kraja schválené.

15.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia v tisícoch

Čerpanie rozpočtu (príjmy a výdavky) sú sledované podľa zdroja, programovej štruktúry a rozpočtovej klasifikácie platnej pre rok 2018. Príspevok zo ŽSK je sledovaný v rozpočte pod zdrojom 41 (vlastné príjmy ŽSK) a pod zdrojom 46 (vlastné zdroje organizácie). Pri čerpaní prostriedkov bola zachovaná maximálna hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Jednotlivými rozpočtovými opatreniami bol rozpočet Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne upravený nasledovne - bežný transfer:

- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 21. mája 2018 Uznesením č. 5/6 schválilo bežný transfer vo výške **4 850,00 Eur** určené na

úpravu platových pomerov zamestnancov na základe navýšenia osobných príplatkov pre zamestnancov za obdobie od 01.07. 2018 do 31.12. 2018 prostriedky na mzdy – finančné prostriedky na 610 mzdy (kód zdroja 41) vo výške 2 112,00 Eur, finančné prostriedky 620 – Poistné a príspevok do poisťovni (kód zdroja 41) vo výške 738,00 Eur a finančné prostriedky na 630 – tovary a služby (kód zdroja 41) vo výške 2 000,00 Eur určené na náklady súvisiace s vydaním knihy Petra Hubu „Keď národ umiera!“

- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 21. mája 2018 Uznesením č. 5/6 schválilo bežný transfer vo výške **5 400,00** Eur určené na realizáciu mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SR na projekt „Cezhraničné kultúrne súzvučky“ na 600 – bežné výdavky (kód zdroja 41).
- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 17. septembra 2018 Uznesením č. 5/8 schválilo finančné prostriedky na 630 – tovary a služby (kód zdroja 41) vo výške **600,00** Eur určené na spolufinancovanie ŽSK k dotáciám z Fondu na podporu umenia na rok 2017 (č.18-513-04610).
- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 25. septembra 2018 Uznesením č. 3/9 schválilo úpravu záväzných limitov výdavkov na rok 2018 (z bežného transféru zo ŽSK – zdroj 41) nasledovne – presun 641 001 Transféry v rámci verejnej správy v tom: Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania (610) + plus 1 040,00 Eur, Poistné a príspevok do poisťovni (620) + plus 660,00 Eur, Tovary a služby (630) – mínus 1 700,00 Eur.
- **Bežný transfér po úpravách k 31.12. 2018 – 266 090,00 Eur**

15.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Tabuľkový prehľad *Náklady, výnosy, sebestačnosť organizácie* v prílohe č. 15

15.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov (zo vstupného, z nájmu a iné)

Výnosy z vlastnej činnosti na rok 2018 boli plánované vo výške 11 000 €, ku koncu roku 2018 sme dosiahli príjem za poskytovanie knižničných služieb a vratky za preplatok pri ročnom zúčtovaní zdravotného poistenia vo výške 13 467,00 Eur.

Skladba tržieb

Členské	8 649,00 €
Neregistrovaný čitateľ	1,00 €
Upomienky, stratené knihy	2 819,00 €
Internet	573,00 €
Rezervácie	365,00 €
Kopírovanie	58,00 €
MVS + rešerš	615,00 €
Spolu za rok 2018 :	13 080,00 €

Príjmy za poskytovanie knižničných služieb boli vo výške o 13 081,00 Eur, preplatok na ročnom zúčtovaní zdravotného poistenia bol vo výške 387,00 Eur. V roku 2018 sa nám podarilo získať pre knižnicu knižné dary vo výške 3 194,96 €, časopisy vo výške 740,76 €.

15.5 Náklady na hlavnú činnosť

Náklady na hlavnú činnosť organizácie v roku 2018 boli vo výške boli **318 538,00 €**

Spotrebované nákupy celkom : **34 229,00 €**

V tom :

Kancelárske potreby, papier, čistiace potreby, všeob. materiál	10 533,00 €
Výpočtová technika , prev. stroje, pr. a zariadenia	2 400,00 €
Nákup kníh, časopisov	19 330,00 €
Spotreba PHM	541,00 €
Interiérové vybavenie	1 425,00 €

Spotreba elektrickej energie	4 394,00 €
Spotreba plynu	5 291,00 €
Vodné – stočné	1 028,00 €

Služby celkom : **17 997,00 €**

V tom :

Opravy a udržiavanie - opravy strojov a prístrojov, PC, auta, budovy	798,00 €
Cestovné	835,00 €
Reprezentačné	123,00 €
Ostatné služby	16 241,00 €
Z toho poštovné, telekomunikačné služby	2 526,00 €

Uvedené náklady tvoria bežné výdavky na chod organizácie. Organizácia v roku 2018 hospodárila s pridelenými finančnými prostriedkami čo najefektívnejšie a z rozpočtu boli pokryté iba najnevyhnutnejšie nákupy a služby. Finančné prostriedky boli použité na bežnú prevádzku knižnice.

Prostriedky na knižničné fondy

V roku 2018 bol nákup knižného fondu vo výške 19 330,00 €. Knižničný fond bol nakupovaný z viacerých zdrojov: Fond na podporu umenia, finančné prostriedky ŽSK, vlastné zdroje. Knižný dar a časopisy boli vo výške 3 936,00 Eur.

15.6 Mzdové náklady

V roku 2018 bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 18,6.

Osobné náklady celkom : 232 235,00

V tom :

Mzdy	163 034,00 €
Dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti	849,00 €
Poistenie, odvody do poisťovní	56 471,00 €
Sociálne náklady	11 881,00 €

Z toho :

- príspevok na stravovanie	9 009,00 €
- tvorba sociálneho fondu	1 906,00 €
- DPN	966,00 €
- Odchodné	0,00 €
- Odstupné	0,00 €

Priemerná mzda v roku 2018 bola vo výške **730,43** Eur, zvýšila sa oproti roku 2017 o 62,72 €.

Dohody o pracovnej činnosti boli financované v rámci mikroprojektu „Cezhraničné kultúrne súzvuky“.

15.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia odpisy z vlastného HIM s kódom zdroja 46 za rok 2018 nemala žiadne, a preto jej nevyplýva povinnosť finančne vykrývať odpisy majetku. Odpisy majetku za rok 2018 boli vo výške 22 511,00 Eur.

15.8 Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Organizácia k 31.12.2018 má uhradené všetky faktúry a neevviduje žiadne pohľadávky k 31.12.2018. Krátkodobé pohľadávky a záväzky k 31.12. 2018 tvoria mzdy a odvody do poisťovní za mesiac december 2018. Organizácia má výsledok hospodárenia za účtovné obdobie 2 118,72 Eur.

15.9. Kapitálové transfery + úpravy

Jednotlivými rozpočtovými opatreniami bol kapitálový transfer k 31.12. 2018 upravený nasledovne:

- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 21. mája 2018 Uznesením č. 5/6 schválilo 700 - kapitálové výdavky (kód zdroja 41) – **30 000,00 Eur** – určené na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT.
- Rozpočtovým opatrením Žilinského samosprávneho kraja bol kapitálový transfér Uznesením číslo 5/8 upravený a navýšený o 15 000,00 určený na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT.
- Rozpočtovým opatrením Žilinského samosprávneho kraja bol kapitálový transfér Uznesením číslo 3/9 upravený a navýšený o 2 340,00 určený na Stavebné úpravy suterénnych priestorov a VZT.
- **Kapitálové výdavky boli rozpočtovými opatreniami na rok 2018 schválené vo výške 27 340,00 Eur, skutočné čerpanie bolo 44 674,27 Eur.**

15.10 Objem finančných prostriedkov získaných z grantového systému Fond na podporu umenia a z ďalších zdrojov

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v roku 2018 realizovala 2 projekty podporené z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia (nákup fondu a podpora kultúrno-výchovnej činnosti), 1 projekt podporený z dotačnej schémy Ministerstva kultúry (kultúrne poukazy) Fond na podporu umenia podporil v roku 2018 dva projekty, a to nasledovne (kód zdroja 11H):

- Zmluva č. 18-513-04535 – názov projektu *Nákup knižničného fondu (2018)* vo výške 11 400,00 €. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.
- Zmluva č. 18-512-01933 – názov projektu *(Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2018)* – realizácia kultúrno-výchovných aktivít vo výške 1 900,00 €. Finančné prostriedky boli vyčerpané vo výške 1 785,15 zostatok finančných prostriedkov vo výške 114,85

V grantovom systéme Ministerstva kultúry SR v roku 2018 bola naša organizácia úspešná schválením jedného projektu, a to nasledovne (kód zdroja 11I):

- Zmluva MK-4061/2018/3.2 o poskytnutí dotácie prijímateľovi zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu Ministerstva kultúry SR na rok 2018 – kultúrne poukazy na nákup knižničného fondu vo výške 552,00 €.

V roku 2017 bola uzatvorená zmluva o poskytnutí finančného príspevku č. INT/ET/ZA/1/I/A/0028 na realizáciu mikroprojektu „Cezhraničné kultúrne súzvuky“ podľa rozhodnutia výboru pre mikroprojekty č.12 zo dňa 20.02.2017 v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014-2020. Celková hodnota mikroprojektu bola 49 615,12 Eur. Realizácia projektu prebiehala od apríla 2017 do marca 2018. Žilinský

samosprávny kraj nám v roku 2018 poskytol finančné prostriedky na realizáciu projektu vo výške 5 400 Eur, ku koncu roka 2018 boli na Žilinský samosprávny kraj zaslane nevyčerpané finančné prostriedky, ktoré neboli vyčerpané z dôvodu úspory na verejnom obstarávaní tovarov a služieb vo výške 938,90 Eur. Refundácia projektu v roku 2018 prebehla nasledovne:

- z ERDF finančné prostriedky vo výške 11 614,00 Eur
- zo štátneho rozpočtu 1 366,00 Eur

15.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť

Organizácia nevykonáva podnikateľskú činnosť.

16. Zmluvy Pozri *Prílohu č. 16*

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2017	r.2018	Rozdiel	% z celku 2017	% z celku 2018	Rozdiel v %
knižničný fond	96 312	95 854	- 458	100	100	0
z toho špec.dokumenty	4 836	4 836	0	5,02	5,04	+ 0,02
- z toho el.dokumenty	144	144	0	0,15/2,97	0,15/2,97	0/0
- iné špec.dokumenty	176	176	0	0,18/2,98	0,18/2,98	0/0
odborná pre dosp. + ŠD	38 244	37 395	- 849	39,71	39,01	- 0,7
krásna pre dosp. + ŠD	37 473	37 412	- 61	38,91	39,03	+ 0,12
odborná pre deti + ŠD	5 835	5 911	+ 76	6,06	6,17	+ 0,11
krásna pre deti + ŠD	14 760	15 136	+ 376	15,32	15,79	+ 0,47
periodiká – tituly	96	113	+ 17			
periodiká – exempláre	96	113	+ 17			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2017	r.2018	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	2 700	2 446	- 254
z toho kúpou	2 024	2 073	+ 49
- z toho z rozpoč.zdrojov, vrátane vlastných príjmov	522	717	+ 195
z toho darom (+ náhrady)	676	373	- 303
úbytok knižničného fondu	5 113	2 904	- 2 209
skutočný prírastok	- 2 413	- 458	- 1 955

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2017 kniž.jedn.	r. 2018 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2017 v %	r. 2018 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	859	679	- 180	31,82	27,76	- 4,06
krásna pre dospelých	921	787	- 134	34,11	32,18	- 1,93
odborná pre deti	192	206	+ 14	7,11	8,42	+ 1,31
krásna pre deti	728	774	+ 46	26,96	31,64	+ 4,68
špeciálne dokumenty	0	0	0	0	0	0
spolu	2 700	2 446	- 254	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2017	r. 2018	Rozdiel
1 obyvateľa	0,10	0,12	+ 0,02
1 používateľa	0,615	0,760	+ 0,145

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovensky	2 165	88,51
Česky	266	10,88
Pol'sky	2	0,08
Anglicky	8	0,33
Nemecky	1	0,04
Rusky	4	0,16

Tab. 6 Počet vzázkov na obyvateľa a používateľa

Počet vzázkov KF na:	r.2017	r.2018	Rozdiel
1 obyvateľa	5,07	5,08	+ 0,01
1 používateľa	29,28	29,80	+ 0,52

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2017	€ na nákup KF v r. 2017		Finančná hodnota knižných darov v r. 2018	€ na nákup KF v r. 2018		Rozdiel v € na nákup KF 2017/2018
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačené dokum.	5 689,68	16 522,03	12 265,50	3 302,36	17 685,80	11 952,00	+ 1 163,77
Špeciálne dokumenty	0	0	0	0	0	0	-
Spolu	5 689,68	16 522,03	12 265,50	3 302,36	17 685,80	11 952,00	+ 1 163,77
Periodiká	712,15	1 460,56	0	740,76	1 643,94	0	+ 183,38
Spolu nákup KF	6 401,83	17 982,59	12 265,50	4 043,12	19 329,74	11 952,00	+ 1 347,15

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2017		cena v r. 2018		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	11,01	8,15	11,65	8,53	+ 0,64	+ 0,38
špeciálne dokumenty	0	0	0	0	-	-
dokumenty spolu	11,01	8,15	11,65	8,53	+ 0,64	+ 0,38

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Eur na:	r. 2017		r. 2018		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľa	1,17	0,95	1,28	1,02	+ 0,11	+ 0,07
1 používateľa	6,79	5,46	7,50	6,01	+ 0,71	+ 0,55

Komentár ku knižničným fondom a ich ochrane

V roku 2018 bolo do fondu získaných 2 446 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 20 988,16 €, čo je o 254 knižničných jednotiek a 1 223,55 € menej ako v predchádzajúcom roku. **Na nákup** knižničného fondu bolo vynaložených 19 329,74 €, čo bolo o 1 347,15 € viac ako v predchádzajúcom roku. Podiel **finančných zdrojov zriaďovateľa**, vrátane vlastných príjmov predstavoval sumu 7 377,74 € (v roku 2017 sumu 5 717,09 €, v roku 2016 sumu 5 492,17 €, v roku 2015 sumu 6 222,17 €, v roku 2014 sumu 1 775,24 €, v roku 2013 sumu 4 388 €, v roku 2012 sumu 1 605,90 €, v roku 2011 sumu 5 642,4 €, v roku 2010 sumu 5 055,18 €). **Mimorozpočtové prostriedky** na nákup fondu dosiahli úroveň 11 952,00 € (v roku 2017 dosiahli hodnotu 12 265,50 €, v roku 2016 dosiahli hodnotu 8 604 €, v roku 2015 dosiahli hodnotu 7 529,76 €, v roku 2014 dosiahli hodnotu 6 541 €, v roku 2013 dosiahli hodnotu 13 551,51 €, v roku 2012 hodnotu 6 636,03 €, v roku 2011 hodnotu 6 714 €, v roku 2010 hodnotu 10 029,70 €). Hodnota **knižných darov a náhrad** bola vo výške 3 302,36 € (v roku 2017 mali hodnotu 5 689,68 €, v roku 2016 mali hodnotu 7 448,82 €, v roku 2015 mali hodnotu 5 025,04 €, v roku 2014 mali hodnotu 6 898,27 €, v roku 2013 mali hodnotu 3 856,66 €, v roku 2012 hodnotu 4 224,10 €, v roku 2011 hodnotu 3 856,04 €, v roku 2010 hodnotu 5 257,74 €).

Na nákup knižného fondu sa v roku 2018 vynaložilo 17 685,80 €, čo je o 2 425,86 € viac ako v predchádzajúcom roku. Z dotačného systému FPU z podprogramu Akvizícia knižníc bolo na nákup kníh získaných 11 400 €, z dotačného systému MK SR z programu Kultúrne poukazy 552 €.

Pri výbere a nákupe literatúry sa prihliadalo na požiadavky pracovníkov jednotlivých oddelení. Čitatelia zaslali 16 žiadostí na nákup konkrétnych kníh, ktorým sme sa snažili vyhovieť. Dôraz sa kládol na čo najvýhodnejší nákup nových prírastkov. Objednávky sa realizovali v prevažnej miere cez internetové obchody, kde sú najväčšie zľavy a tovar je za krátky čas dovezený priamo do knižnice. Pre nákup kníh cez internet sme najviac využívali firmu Pemic, kde bol dohodnutý rabat vo výške 27/32 %, vydavateľstvo Slovart (rabat 35%), vydavateľstvo Ikar (rabat vo výške 30%), firmu Distri Albatros (zľava 25%), Verbarium (zľava 25%), internetové kníhkupectvo vydavatel.sk (zľava 30/40 %). **Rabat** pri nákupe KF dosiahol výšku 6 462,25 €, (v roku 2017 sumu 5 815,89 €, v roku 2016 sumu 5 705,72 €, v roku 2015 sumu 5 361,47 €, v roku 2014 sumu 7 088,11 €, v roku 2013 sumu 7 227,82 €, v roku 2012 sumu 3 408,33 €, v roku 2011 sumu 7 792 €, v roku 2010 sumu 6 811,88 €).

Celkovo kúpou pribudlo do fondu 2 073 knižničných jednotiek, z toho z rozpočtových zdrojov 717 knižničných jednotiek.

Od používateľov knižnice, bývalých i súčasných zamestnancov, obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme darom získali 358 knižničných dokumentov v hodnote 3 194,96 Eur. Z darovaných kníh sa robí výber, do fondu sa zariaďujú knihy, ktoré vo fonde nie sú zastúpené a knihy, ktorými vymeníme fyzicky poškodené rovnaké tituly. Ostatné sa ponúknu knižniciam v metodickej pôsobnosti regionálnej knižnice a návštevníkom knižnice. V roku 2018 sme pri príležitosti Hviezdoslavovho Kubína po ôsmykrát v priestoroch MsKS uskutočnili burzu kníh. Knižnica tam ponúkla knihy, ktoré získala z rôznych zdrojov a nezaradila ich do svojho fondu. Akcia sa tešila priazni medzi účastníkmi a návštevníkmi HK a vo veľkom počte sa zastavovali pri pulte s vystavenými knihami. V októbri sa konala burza kníh v priestoroch knižnice, na ktorej boli ponúknuté za dobrovoľný finančný príspevok vyradené knihy z knižničného fondu OK a knihy darované používateľmi knižnice. Záujemcovia si z ponuky vybrali cca 150 kníh, získaný bol finančný príspevok vo výške 30 €. Čitatelia pozitívne reagovali aj na celoslovenskú kampaň, ku ktorej sa pripojila aj Oravská knižnica - Jednu knihu ročne. Zámerom kampane je podporiť darcovstvo nových a hodnotných kníh zo strany verejnosti knižniciam. V rámci kampane knižnica získala 180 nových kníh.

Za stratené knihy bolo do fondu zaradených 15 náhrad v hodnote 107,40 €.

Na nákup periodík bolo vynaložených 1 643,94 €, z toho 1 558,54 € bolo použitých na predplatné periodík pre rok 2018. Používateľom bolo k dispozícii 113 titulov periodík, z toho 45 regionálnych periodík, 52 periodík získaných kúpou a 16 darom, cudzojazyčných periodík bolo 12 (11 v českom, 1 v anglickom jazyku). Hodnota darovaných periodík bola 740,76 €.

Z knižničného fondu bolo v roku 2018 vyradených 2 904 kniž.j. v hodnote 4 093,38 €. Vyradené boli multiplikáty, obsahovo zastarané, fyzicky opotrebované a dlhodobo nedobytné knihy. Vyradené knihy boli ponúknuté SNK a iným knižniciam. Zoznamy boli uverejnené na webovej stránke knižnice.

V katalogizačnom spracovaní dokumentov nastala v roku 2018 zmena, po sérii školení v SNK Martin sme prešli na spracovanie dokumentov podľa pravidiel RDA (Resource Description and Access), ktoré vznikli ako nástupca anglo-amerických katalogizačných pravidiel - AACR2R. Medzi pravidlami AACR2 a RDA je značný stupeň kompatibility, rozdielom je zápis údajov vrátane interpunkcie. Bibliografické záznamy tvorené podľa pravidiel RDA reagujú na nové trendy v sprístupňovaní informácií v prostredí moderných komunikačných techník a technológií. Umožňujú ich využitie v rôznych formátoch a rôznych nosičoch a majú vplyv na používateľov a ich požiadavky na katalógy a služby knižníc. V praxi to znamená uvádzanie väčšieho množstva údajov. Pri rekatalogizácii dokumentov primárne spracovaných v KIS Libris je potrebné doplňovať údaje, ktoré neboli uvedené pri ich spracovaní.

Ochrana knižničného fondu

Pri ochrane knižničného fondu sa pracovníci knižnice riadia vnútornou smernicou. Fyzická ochrana kníh pred poškodením je zabezpečovaná obalovaním do ochrannej fólie z PVC. Knižničný fond na Oddelení náučnej literatúry (od roku 2006) je chránený prostredníctvom elektromagnetických brán, ktoré knižnica získala z grantových prostriedkov MK SR. V roku 2014 boli umiestnené elektromagnetické brány aj na Oddelenie beletrie, ktoré knižnica získala v rámci realizácie projektu prístavby a rekonštrukcie knižnice. V rámci tohto projektu bol v novej budove knižnice inštalovaný aj nový signalizačný systém EZS s prepojením na pult ochrany firmy Alarm D Dolný Kubín, ktorý zabezpečuje ochranu vstupu do knižnice, priestory beletrie, čítarne, regionálneho a detského oddelenia. V roku 2017 bol podporený FPU projekt na zabezpečenie ochrany knižného fondu na Oddelení literatúry pre deti a mládež, v rámci ktorého sa získal elektromagnetický zabezpečovací systém.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2017	r. 2018	Rozdiel	Index 17/18
Počet používateľov	3 289	3 216	- 73	97,78
- z toho z okres. sídla	2 279	2 201	- 78	96,57
Deti do 15 rokov	1 065	1 095	+ 30	108,63
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia* a aspoň s jednou návštevou	4 107	3 991	- 116	97,17
% používateľov DK z počtu používateľov	69,29	68,43	- 0,86	98,75
% používateľov DK z počtu obyvateľov	12,00	11,67	- 0,33	97,25

Tab. 11 Skladba používateľov podľa kategorizácie v KIS

Kategória používateľov	r. 2017	r. 2018	Rozdiel	% z celku
A: študenti	603	484	- 119	15,05
B: dospelí	1 143	1 122	- 21	34,89
- z toho rodinný preukaz 1. rodič	-	16	-	
2. rodič	-	2	-	
C: dôchodcovia, ZŤP	380	394	+ 14	12,25
D: deti	1 065	1 095	+ 30	34,05
- z toho rodinný preukaz	-	23	-	
- z toho deti predškolského veku	137	89	- 48	2,76
F: právnické osoby	9	20	+ 11	0,62
K: knižnice	9	24	+ 15	0,74
P: pracovníci, čestní použív.	80	77	- 3	2,39

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2017	r. 2018	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	17,32	17,05	- 0,27
Percento detských používateľov	32,38	34,05	+ 1,09

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ		r. 2017	r. 2018	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		73 462	81 360	+ 7 898
z toho	Počet účastníkov podujatí	17 085	18 274	+ 1 189
	Počet návštevníkov internetu v knižnici	1 722	2 175	+ 453
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)		289	318	+ 29
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt		258	282	+ 24
Priem. denná návštevnosť – soboty		50	49	- 1
Maximálna denná návštevnosť		613	680	+ 67
Návštevníci online služieb		60 317	61 218	+ 901
v tom	www stránka knižnice	41 173	41 462	+ 289
	online katalóg – počet prístupov	16 677	15 096	- 1 581
	- z toho počet predĺžení cez internet**	1 945	1 631	- 314
	elektronické referenčné služby	1 065	1 083	+ 18
	ostatné elektronické služby	1 402	1 946	+ 544
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		133 779	142 578	+ 8 799

Komentár k používateľom a návštevníkom

V roku 2018 sa v knižnici zaregistrovalo 3 216 používateľov, z toho 1 095 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 73, vo vekovej kategórii do 15 rokov sa zvýšil o 30 používateľov. Členský registračný poplatok je platný rok odo dňa jeho uhradenia, počet čitateľov, ktorí si uhradili poplatok v predchádzajúcom roku a alikvotná časť registrácie bola platná aj v roku 2018, pričom realizovali aspoň 1 návštevu knižnice bol 818. V súčte používateľov registrovaných v r. 2018 a používateľov, ktorým dobiehala registrácia z r. 2017 služby knižnice využívalo 3 991 osôb. Z okresného sídla sa zaregistrovalo 2 201 používateľov, v celkovej skladbe používateľov tvorí táto skupina 68,44 % podiel. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 17,05%, percento detských používateľov z celkového počtu používateľov je 34,05 %.

Oravská knižnica sa, napriek celospoločenskému trendu poklesu záujmu o čítanie, snaží stabilizovať počet registrovaných používateľov nielen prostredníctvom kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale aj formou zápisu vybraných kategórií používateľov bez zaplataenia členského poplatku. Ide o cieľavedomú aktivitu zameranú na motiváciu k čítaniu a výchovu čitateľov. Bezplatný zápis bol poskytnutý 141 žiakom 1. ročníka základných škôl, ktorí sa zapojili do celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám*, 27 študentom 1. ročníka stredných škôl, ktorí sa zúčastnili informačnej výchovy v knižnici. Účastníci súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* v počte 282 získalo ako odmenu za účasť v súťaži bezplatné členstvo v knižnici. Rovnako bolo odmenených aj 21 detí v rámci podujatí detského oddelenia a 6 úspešných účastníkov regionálnej súťaže knižníc ŽSK *Knižný Vševedko*. Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa bezplatne zaregistrovalo 56 používateľov. Boli medzi nimi aj jednotlivci, ktorí čítali na verejných miestach a stretli sa s *knižničnou hliadkou*. Knižničné hliadky, tvorené pracovníkmi knižnice, boli aktívne počas celého Týždňa slovenských knižníc a ich ponuku bezplatného zápisu mohli oslovení čítajúci využiť do konca kalendárneho roka. *Valentínsku akciu* bezplatného zápisu využilo 6 záujemcov. Bezplatne boli zaregistrovaní 2 vojnoví veteráni.

Knižnica ponúka možnosť bezplatného zápisu aj výhercom v súťažiach, organizovaných knižnicou a čestným čitateľom. Ide o dobrovoľníkov, ktorí bez nároku na honorár pomáhajú knižnici pri jej aktivitách a darcom viacerých exemplárov kníh, ktoré obohatia knižničný fond.

Na úhradu členského poplatku mohli používatelia - žiaci a pedagógovia základných a stredných škôl využiť kultúrne poukazy, Oravská knižnica sa do tohto projektu Ministerstva kultúry SR zapája pravidelne od jeho vyhlásenia. Týmto spôsobom si registračný poplatok uhradilo 129 používateľov (461 použitých poukazov). Kultúrne poukazy využili používatelia aj na úhradu špeciálnych služieb – hlavne pri práci s PC a tlač dokumentov (91 kultúrnych poukazov).

Od 3. 9. 2018 je novou službou pre rodiny s maloletými deťmi zavedenie *Rodinného preukazu*, v rámci ktorého plné členské platí jeden rodič a ostatní členovia platia zvýhodnené členské vo výške 1 Euro. Túto novú službu využilo 41 čitateľov (16 osôb s plným členským, 2 osoby ako druhý rodič, 23 detí).

Členstvo v knižnici je možné získať aj prostredníctvom novej služby – *darčekovej poukážky* na ročný registračný poplatok. Záujemcovia môžu svojim blízkym venovať netradičný darček, ktorý si obdarovaný vymení za nový čitateľský preukaz alebo predĺži už existujúcu registráciu. Tento nový produkt využili dvaja záujemcovia.

Knižnicu navštívilo celkovo 81 360 návštevníkov, čo predstavuje nárast o 7 898 osôb. Podujatia navštívilo 18 274 účastníkov, čo je o 1189 viac ako v predchádzajúcom roku. Prístup na Internet, prácu v textovom editore a tlač vlastných dokumentov využilo 2 175 záujemcov, čo je o 453 viac ako v roku 2017.

Priemerná denná návštevnosť, rátaná bez podielu návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, predstavovala 318 návštevníkov, čo bolo o 29 návštevníkov viac ako v predchádzajúcom roku a priemerná denná návštevnosť, rátaná s podielom návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, dosiahla počet 282 osôb, čo je o 24 návštevníkov viac ako v predchádzajúcom roku. Najvyššiu dennú návštevnosť sme zaznamenali 9.3.2018, keď knižnicu navštívilo 680 používateľov. Počas sobôt knižnicu navštívilo 1 905 používateľov a priemerná denná návštevnosť za soboty bola 49 osôb.

On-line služby – vstup na webovú stránku knižnice, vyhľadávanie v on-line katalógu knižničného fondu a regionálnych dokumentoch, v databáze medailónov nežijúcich osobností Oravy, vstup do konta a predĺženie si výpožičnej doby, rezerváciu dokumentov a elektronické referenčné služby a ďalšie elektronické služby využilo 61 218 používateľov, čo predstavuje nárast o 901 používateľov. V elektronických referenčných službách sme zaznamenali nárast o 18, v ostatných elektronických službách o 544, predlžovanie výpožičiek používateľmi cez internet prostredníctvom vlastného konta realizovalo 1 631, čo je pokles o 314, návštevnosť web stránky knižnice sa zvýšila o 289 vstupov. Okrem webstránky knižnica prezentuje svoje aktivity aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook, kde obsah nášho profilu v uplynulom roku videlo 41 033 virtuálnych návštevníkov, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje nárast o 2 880 návštevníkov. Na sociálnej sieti Instagram sledovalo naše aktivity 173 osôb, t.j. o 89 viac než v predchádzajúcom roku a bolo zverejnených 99 príspevkov.

1.3 Výpožičné služby

Tab. 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2017	r. 2018	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	255 905	253 957	- 1 948	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	79 804	76 851	- 2 953	30,26
krásna lit. pre dospelých + ŠD	68 548	69 149	+ 601	27,23
odborná lit. pre deti + ŠD	14 650	14 876	+ 226	5,86
krásna lit. pre deti + ŠD	51 166	54 414	+ 3 248	21,43
periodiká	41 737	38 667	- 3 070	15,22
Z toho špeciálne dokumenty	1 058	1 253	+ 195	0,49
- z toho AV dokumenty	183	134	- 49	0,05
- elektronické dokumenty	663	970	+ 307	0,38
- iné špeciálne dokumenty	212	149	- 63	0,06

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2017	r. 2018	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	255 905	253 957	- 1 948	100
z toho absenčné	213 024	214 027	+ 1 003	84,28
z toho prezenčné	42 881	39 930	- 2 951	15,72

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2017	r. 2018	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	255 905	253 957	- 1 948	100
z toho odborná literatúra – knihy	93 659	90 474	- 3 185	35,63
krásna literatúra - knihy	119 451	123 563	+ 4 112	48,65
periodiká	41 737	38 667	- 3 070	15,23
špeciálne dokumenty	1 058	1 253	+ 195	0,49

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2017	r. 2018	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	213 110	214 037	+ 927	100
z toho pre dospelých	148 160	145 833	- 2 327	68,13
z toho pre deti	64 950	68 204	+ 3 254	31,87

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2017	r. 2018	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	13,47	13,46	- 0,01
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	11,22	11,35	+ 0,13
výpožičky na 1 používateľa celkom	77,80	78,96	+ 1,16
výpožičky kníh na 1 používateľa	64,79	66,55	+ 1,76
počet vrátených kníh cez bibliobox	6 641	7 388	+ 747
obrat knižného fondu *	2,32	2,35	+ 0,03

V roku 2018 bolo celkovo realizovaných 253 957 výpožičiek, čo je o 1 948 výpožičiek menej ako v predchádzajúcom roku. Celkovo bolo prezenčne a absenčne požičaných 214 037 kníh, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 927 kníh. Požičaných bolo 38 667 periodík, čo predstavuje pokles o 3 070 výpožičiek v porovnaní s rokom 2017.

Z hľadiska skladby výpožičiek, absenčné výpožičky kníh a periodík predstavovali 214 027 výpožičiek, čo je o 927 viac ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 84,28 %, prezenčných výpožičiek bolo realizovaných 39 930, čo je o 2 951 menej ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 15,72 %.

Podľa druhu literatúry bolo realizovaných 76 851 výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých, čo predstavuje pokles o 2 953, podiel z celku 30,26 %, 69 149 výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých, nárast o 601, podiel z celku 27,23 %, 14 876 výpožičiek odbornej literatúry pre deti, nárast o 226, podiel z celku 5,86 %, 54 414 výpožičiek krásnej literatúry pre deti, nárast o 3 248, podiel z celku 21,43 %.

Prepočtovými ukazovateľmi – počet výpožičiek celkom na 1 obyvateľa (v roku 2018 dosiahnutá úroveň 13,46 výpožičiek) a počet výpožičiek celkom na 1 používateľa (78,96 výpožičiek) sa knižnica niekoľko rokov zaraďuje na popredné miesta pri celoslovenskom štatistickom porovnávaní regionálnych knižníc.

Základné služby - absenčné a prezenčné výpožičky sú poskytované v zmysle zákona bezplatne. Spoplatňované sú reprografické služby, rešeršné služby, medziknižničná výpožičná služba a rezervácie dokumentov.

V čase, keď knižnica nie je otvorená, môžu čitatelia využiť na vrátenie vypožičaných dokumentov schránku na knihy, ktorá bola zrealizovaná v rámci stavebných úprav hlavnej

budovy knižnice v roku 2014. Túto službu využilo v hodnotenom roku 3 310 čitateľov a vrátených bolo 7 388 kníh, v roku 2017 to bolo 2 954 čitateľov a vrátených bolo 6 641 kníh. Schránku využívajú aj anonymní darcovia na podarovanie knižných darov.

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2017	r. 2018	Rozdiel
MVS iným knižniciam	453	509	+ 56
MVS z iných knižníc	238	362	+ 124

Medziknižničná výpožičná služba je jedným zo základných spôsobov spolupráce medzi knižnicami. Žiadna knižnica nemôže mať všetku literatúru. Podľa požiadaviek používateľov, plní MVS funkciu alternatívneho získavania dokumentov. Pokiaľ dokument vo fonde nemáme, zisťujeme jeho dostupnosť vo fondoch iných knižníc. Využívame on-line katalógy knižníc zverejnených na internete. Dokumenty boli žiadané elektronickou žiadankou, ktorá umožňuje najrýchlejší prístup pre používateľa k žadanému dokumentu, alebo mailovou poštou. Bola vedená presná evidencia odoslaných a prijatých žiadaniek.

Xerokópie článkov boli objednávané z Univerzitnej knižnice Bratislava, CVTI, Národného centra zdravotníckych informácií a ÚK SAV v Bratislave. Veľmi dobrá spolupráca pretrváva s knižnicami Žilinského samosprávneho kraja, čo umožnil súborný katalóg Carmen. Požičiavali sa knihy z Krajskej knižnice v Žiline, Turčianskej knižnice, Kysuckej knižnice a Liptovskej knižnice G. F. Belopotockého.

Používatelia OK žiadajúci požičanie kníh prostredníctvom MVS a MNVS hradili náklady na poštovné. Poplatok za objednanie knihy v roku 2018 bol za kladne vybavenú žiadanku 2,50 € + manipulačný poplatok 0,50 centov.

V roku 2018 bolo pre používateľov Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne objednaných spolu 375 dokumentov a článkov z časopisov, ktoré sa nenachádzajú v knižničnom fonde. O 109 dokumentov viac ako v roku 2017. Kladne bolo vybavených 362 žiadaniek. Z knižničných fondov Oravskej knižnice bolo 516 požiadaviek na dokumenty pre iné knižnice. Kladne bolo vybavených 509 požiadaviek. MVS sme poskytovali Msk Tvrdošín, Msk Námestovo, Msk Trstená Obcej knižnici v Rabči, Krajskej knižnici Žilina, SNK Martin a Turčianskej knižnici v Martine. V porovnaní s rokom 2017 z nášho fondu žiadali iné knižnice o 55 kníh menej.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet abs. výpožičiek	Počet návštev doma/ v inštitúcii	Iné služby
slabozrakí a nevidomí *	-	-	-	
Imobilní *	-	-	-	
Domovy sociálnych služieb:				
- Zariadenie pre seniorov a DSS	kolekt.použ.	102	12	Besedy, tematické podujatia, hovorená bibliografia
Iní:				
- Centrum sociálnych služieb PRAMENĚ, Dolný Kubín	kolekt.použ.	122	5	Prezenčné výpožičky kníh, tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže,

				kvízy, výtvarné tvorivé dielne, výstavy prác klientov,
- Zariadenie núdzového bývania Dolný Kubín	kolekt.použ.	-	-	Prezenčné výpožičky kníh, čítanie, hry s knihami, besedy, kvízy, tvorivé dielne.
- Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím	kolekt.použ.	49	4	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, kvízy, tvorivé dielne, výstavy výtvarných prác žiakov
- Spojená škola – ZŠ s MŠ pri nemocničnom zariadení	kolekt.použ.	46	5	Tematické podujatia, hlasné čítanie, súťaže, kvízy, hovorená bibliografia
- Komunitné centrum Edukos Dolný Kubín,	kolekt.použ.	-	3	Prezenčné výpožičky kníh, čítanie, hry s knihami, besedy, kvízy, tvorivé dielne
- Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu ŠTÚRKA Dolný Kubín	kolekt.použ.	-	-	Prezenčné výpožičky kníh a časopisov, čítanie, hry s knihami, tvorivé dielne
- Denný stacionár Miško Dolný Kubín	kolekt.použ.	8	-	Prezenčné výpožičky kníh a časopisov, tematické podujatia
- Rezidencia Nestor Zázrivá		-	3	Prezenčné výpožička kníh, kvízy, tematické podujatia

* (Pozn. Uviest' konkrétny počet slabozrakých, nevidomých, ŤZP, imobilných používateľov nie je možné, nakoľko Špeciálnu ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím navštevujú žiaci s mentálnym a viacnásobným postihnutím, t. j. mentálne postihnutie v kombinácii s telesným, zrakovým, sluchovým či iným postihnutím a klientmi Centra sociálnych služieb sú taktiež jednotlivci s mentálnym a viacnásobným postihnutím. Z tohto dôvodu teda nie je možné špecifikovať požadované kategórie zdravotne znevýhodnených používateľov.)

Oravská knižnica, vedomá si svojej sociálnej funkcie, kladie dôraz na to, aby boli jej služby prístupné všetkým skupinám používateľov v mieste svojej pôsobnosti. Pre tých, ktorí nemajú možnosť navštevovať knižnicu, poskytujeme donáškovú službu kníh. Ide predovšetkým o seniorov vo vyššom veku a imobilných používateľov, ktorí sú klientmi *Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb v Dolnom Kubíne*. Pravidelne (raz mesačne, prípadne podľa potreby zariadenia) koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti odovzdáva vypožičané dokumenty knihovníčke týchto zariadení. Pre členov *Denného centra seniorov* v Dolnom Kubíne a klientov *Zariadenia pre seniorov a DSS* pripravujeme prednášky, tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami. V priestoroch knižnice sa uskutočňujú výstavy výtvarných a ručných prác klientov. V tomto roku sme nadviazali spoluprácu so zariadením nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu *ŠTÚRKA*, zariadením sociálnej služby *Denný stacionár Miško* v Dolnom Kubíne a so zariadením pre seniorov *Rezidencia Nestor Zázrivá*. Pre ich klientov boli zorganizované kvízy, podujatia o regionálnom zvykosloví a regionálnych literárnych osobnostiach.

Dlhodobá knižnica spolupracuje so *Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím*, *Centrom sociálnych služieb Prameň* a *Zariadením núdzového bývania* v Dolnom Kubíne. Pre žiakov a klientov týchto zariadení pravidelne mesačne organizujeme kultúrno-výchovné podujatia a donášku kníh. Výstavy výtvarných prác v priestoroch knižnice patria k aktivitám, na ktorých sa môže zaujímavo prezentovať činnosť žiakov školy pred miestnou komunitou. Integrácia používateľov so zdravotným či sociálnym znevýhodnením do prirodzeného prostredia knižnice, motivovanie k čítaniu a rozvíjanie ich čitateľských zručností patrí k prioritám našej kultúrno-výchovnej činnosti. Snažíme sa vytvoriť z knižnice miesto, kde sa prekonávajú komunikačné a spoločenské bariéry, vytvárajú nové vzťahy a prehĺbuje záujem o knihy a čítanie. Aby táto snaha bola úspešná, je dôležité nielen obohatenie knižničného fondu o zaujímavé a atraktívne tituly, ale aj získanie špeciálnych dokumentov a nábytku vhodného pre používateľov so špecifickými potrebami vyplývajúcimi z ich somatického, sensorického alebo mentálneho postihnutia. Z tohto dôvodu dopĺňame knižný fond interaktívnymi knihami so zvukovými a svetelnými signálmi, reliéfnymi obrázkami a stavebnicovými dielmi. Budova knižnice je po rozsiahlej rekonštrukcii bezbariérová. K dispozícii je tiež výťah, ktorý môžu využívať nielen imobilní používatelia ale aj návštevníci so zrakovým postihnutím, pretože je možné ovládať ho pomocou braillovoho písma a súčasťou je aj hlasový výstup, ktorý upozorňuje na aktuálnu polohu výťahu. Knižnica získala od Mesta Dolný Kubín certifikát *Zariadenie priateľské k zdravotne postihnutým* na základe viacerých povinných kritérií: pomoc pri vstupe do prevádzky, asistencia pri využívaní ponúkaných tovarov a služieb, empatický prístup k potrebám návštevníka v súlade s rozsahom jeho handicapu, pomoc pri opustení prevádzky. Záväzné podmienky sú uvedené v *Memorande o spolupráci pri znížení bariér pre sociálne znevýhodnených a zdravotne postihnutých spoluobčanov a návštevníkov mesta Dolný Kubín*, ktoré podpísal primátor mesta, predsedníčka SZTP ZO a riaditeľ Oravskej knižnice.

V rámci Medzinárodného dňa školských knižníc (22.10.2018) sa v Oravskej knižnici uskutočnilo spoločné podujatie Oravskej knižnice, školskej knižnice ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne a školskej knižnice ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne *Ako psíček s mačičkou slávil 28. október*, ktorého cieľom bolo obohatiť a rozšíriť poznatky zúčastnených detí o prvom spoločnom demokratickom štáte Čechov a Slovákov pomocou zábavných aktivít s knihou Josefa Čapka *Rozprávky o psíčkovi a mačičke*.

Prítomní boli druháci zo ZŠ J. Matúšku a žiaci 1.-10. ročníka Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne. Pri činnostiach sme sa sústredili nielen na samostatnú prácu žiakov s príbehom a výtvarné aktivity, ale predovšetkým na vzájomné spoznanie, obohatenie a prirodzenú sociálnu inklúziu detí so zdravotným znevýhodnením a intaktných detí. Po počiatocnom váhaní sa postupne vytvoril spolupracujúci kolektív.

Obsahovú náplň programu tvoril príbeh o tom, ako psíček a mačička chceli osláviť výročie vzniku ČSR tak, ako ľudia, vyvesením zástav. Deti sa prostredníctvom jednoduchého rozprávania, ktoré knihovníčka zakomponovala do čítanej rozprávky oboznámili so stručnou históriou vzniku republiky. Text bol modifikovaný pre limitované možnosti detí s mentálnym postihnutím (skrátenejší a zjednodušený). V priebehu prerušovaného čítania deti dostávali otázky k vypočítanému textu, prezentovali svoje vlastné myšlienky a názory k prečítanému, predpovedali, čo bude v príbehu nasledovať a následne si svoje predpoklady vyhodnotili. Overili si tiež matematické zručnosti a priestorovú orientáciu (počítanie zástav, ktoré vyvesili psíček a mačička na domčeku, ich poloha hore, dole, vľavo, vpravo). Využitie boli viaceré metódy, najmä metóda názornosti, viacnásobného opakovania, nadmerného zvýraznenia informácie, multisenzorického sprostredkovania informácie (zvuk i obraz). Žiaci zo ŠZŠ zaspievali pesničku inšpirovanú touto rozprávkou, ktorú zložil a nacvičil s nimi ich triedny učiteľ. Na záver stretnutia deti samostatne, prípadne s pomocou (žiaci so závažnejším druhom

a stupňom postihnutia) nakreslili československú zástavu, podobnú tej, ktorú mali aj psíček s mačičkou a zložili z nej dlhú reťaz pripomínajúcu 100 rokov republiky.

Aj v tomto roku organizovala Oravská knižnica pravidelné podujatia v literárnom krúžku Centra sociálnych služieb Prameň, ktorý je súčasťou biblioterapeutických aktivít pre klientov zariadenia.

Rozvíjame spoluprácu so *Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice s poliklinikou MUDr. L. N. Jégého* v Dolnom Kubíne. Cyklus podujatí *Literárna lekárnička* a návštevy spojené s donáškou kníh pre hospitalizované deti sa uskutočňovali pravidelne raz do mesiaca. Obsahovú náplň tvoria tematické podujatia, zážitkové čítania, kvízy, tvorivé dielne a besedy.

V roku 2018 sa pokračovalo v aktivitách pre matky a deti dočasne ubytované v *Zariadení núdzového bývania v Dolnom Kubíne*. Pre komunitné centrum *Edukos*, ktorého klientmi sú deti a mládež zo sociálne znevýhodneného prostredia, boli zorganizované tvorivé dielne a posedenia s knihou. Vyššie uvedené inštitúcie a združenia, v prípade, že prejavia záujem, majú v knižnici bezplatné členstvo ako kolektívny používateľ.

Dôchodcovia a držiteľia preukazov ZŤP majú 40% zľavu na členskom poplatku. Vojnoví veteráni majú možnosť bezplatného členstva v knižnici.

Knižnica ponúka aj individuálnu donáškovú službu kníh pre imobilných a chorých používateľov. O túto službu nebol prejavovaný záujem.

V r. 2018 pribudla nová služba knižnice pre rodičov, ktorých dieťa má ťažkosti s čítaním, nerado číta, chýba mu motivácia, nevie si nájsť vhodnú knihu, prípadne mu bola diagnostikovaná porucha čítania. Knižovníčka a špeciálna pedagogička poskytne príslušné poradenstvo na konzultácii, ktorú je potrebné vopred si dohodnúť.

V roku 2018 bolo pre znevýhodnené skupiny používateľov uskutočnených 35 podujatí, z toho 25 pre osoby so zdravotným postihnutím, 4 pre seniorov, 6 pre osoby ohrozené chudobou, sociálnym vylúčením, vrátane osôb bez práce.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2017	r. 2018	Rozdiel
počet podujatí	881	908	+ 27
z toho informačná výchova /kolektívov/	62	45	- 17
Počet podujatí - pre deti predškolského veku	34	62	+ 28
- pre deti do 15 rokov	742	788	+ 46
- pre mládež	34	19	- 15
- pre dospelých	71	39	- 32
- počet podujatí organizovaných mimo knižnicu	325	425	+ 100
počet účastníkov podujatí	17 085	18 274	+ 1 189

V roku 2018 sme zaznamenali opätovne vysoký počet podujatí, celkovo bolo zrealizovaných 908 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Na doplnenie ukazovateľov v tabuľke uvádzame údaje o počte kolektívnych podujatí podľa tematického zamerania:

- informačná výchova: 45 (607 účastníkov)
- regionálna výchova: 35 (723 účastníkov)
- hudobná tematika: 4 (87 účastníkov)
- prevencia kriminality a ďalších sociálno-patologických javov: 39 (802 účastníkov)
- tematika ľudských práv: 13 (226 účastníkov)

V rámci kultúrno-výchovnej a vzdelávacej činnosti sa naďalej udržuje trend vysokého počtu podujatí pre deti a mládež využívajúcich špecifické knižničné metódy práce s čitateľmi pri formovaní ich čitateľskej kultúry a pri vzdelávaní k čitateľskej a informačnej gramotnosti. Najmä vďaka pretrvávajúcemu záujmu pedagógov základných škôl je podstatná časť určená ich žiakom. Podujatia si vyberajú z ponukových listov zasielaných materským, základným a stredným školám pravidelne na začiatku školského roka a zverejnených na webovej stránke Oravskej knižnice. Tematické podujatia organizované knižnicou sú vyhľadávanou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ak je záujem, pripravujeme i témy, ktoré navrhnu učitelia. Z priestorových, ale aj z časových dôvodov podujatia realizujeme tiež v triedach škôl, či školských knižniciach, za podmienky aspoň jednej návštevy knižnice v priebehu školského roka. Výrazný počet podujatí pretrváva i z dôvodu realizácie projektov.

Pravidelne organizujeme informatické výchovy pre všetky vekové kategórie používateľov, podujatia v rámci prevencie kriminality, drogových závislostí a ďalších sociálno-patologických javov, výchovu k zdravému životnému štýlu, hodiny hlasného a zážitkového čítania pre deti ZŠ a MŠ, čitateľské dielne, ilustrácie prečítaného príbehu a ich výstavy, výtvarné a literárne tvorivé dielne, príležitostné podujatia venované významným udalostiam a osobnostiam slovenskej i svetovej kultúry.

Dôraz kladieme na regionálnu výchovu so zameraním na oravské ľudové zvykoslovie, ľudové umenie a remeslá. K významným osobnostiam regiónu sa pravidelne vraciame v umeleckom cestopise *Literárne prechádzky po Orave*, podujatiach *Moje mesto – rozprávanie o udalostiach, osobnostiach, pamätných miestach, povestiach z Dolného Kubína, Poznáš svoj rodný kraj?* a *Oravské povesti*.

Tematické podujatia, na ktorých sa venujeme ľudovej slovesnosti, ľudovým piesňam, ľudovým a autorským rozprávkam – slovenským i svetovým, povestiam, mýtom, bájam, bajkam, baladám, literatúre faktu, dobrodružnej literatúre, súčasnej literatúre pre deti, ľudským a detským právam, výchove k tolerancii, slušnému správaniu, prosociálnej a ekologickej výchove, sú zaujímavým obohatením vyučovacieho procesu na školách.

Knižnica sa v spolupráci s mestskými materskými školami podieľa na rozvoji predčitateľskej gramotnosti detí. Pravidelne raz do mesiaca sa uskutočňujú hry s básničkami a rozprávkami spojené s hlasným čítaním, tvorivé dielne a kvízy. Pre deti materských škôl sú v knižnici každoročne predvedené divadelné scény, v ktorých účinkujú žiaci ZŠ J. Matúšku v rámci programu *Deti deťom*.

Počas letných prázdnin organizujeme pravidelné aktivity pre deti *Prázdniny v knižnici*. Naďalej sa zapájame do celoslovenských aktivít na podporu čítania detí (*Čítajme si, Celé Slovensko číta deťom, Noc s Andersenom, Deň ľudovej rozprávky*) a realizujeme aj vlastné projekty tohto zamerania.

Pri príprave programov dodržiavame zásady primeranosti, postupnosti, názornosti a individuálneho prístupu. Usilujeme sa, aby boli vždy interaktívne a vychádzali z práce s knihou a literárnym textom.

Pre širokú verejnosť sú určené besedy s osobnosťami, autorské čítania, prezentácie a krsty kníh, prednášky, literárno-hudobné pásma.

Všetky podujatia organizované knižnicou sú bezplatné.

Výber z najvýznamnejších projektov a podujatí:

Už som prvák, už si čítam sám (január – december 2018)

13. ročník cyklického podujatia pre žiakov 1. ročníka ZŠ zameraného na rozvoj čitateľských zručností, ktorého cieľom je vzbudiť u detí záujem o knihy a čítanie a vychovať z nich celoživotných čitateľov. Zapájajú sa do neho triedne kolektívy verejných škôl, cirkevnej a súkromnej základnej školy v meste Dolný Kubín. Žiaci sú motivovaní k čítaniu počas

pravidelných mesačných návštev v knižnici (od septembra do júna) prostredníctvom tematických podujatí, hlasného čítania a práce s literárnym textom (*V dome plnom kníh, Narodili sa v Československu: Blažena Mikšíková, Prvý venček, O Vianociach, ktoré nechceli prísť, Hráme sa s písmenkami, Putovala rozprávka svetom, prišla až k nám, Slávnostný zápis za čitateľov, Pestrá príroda, O Gul'kovi Bombul'kovi, Už si čítam sám*). Účastníci projektu získavajú bezplatné členstvo v knižnici a sú kráľovnou a kráľom Rozprávkovej ríše pasovaní na rytierov pekného slova. Projekt ukončuje zábavno-súťažné dopoludnie spojené so zapečatením šlabikára a odovzdaním symbolického kľúča k otváraniu knižiek.

Na podujatie nadväzujú celoročné projekty na podporu čítania určené žiakom 2. – 4. ročníka ZŠ: *Druháci v knižnici – Čítanie je pre mňa hračka (Bola raz škola, bol raz žiak, Narodili sa v Československu: Mária Ďuričková, Tuláčik a Klára, Koľko dní je do Vianoc?, Fašiangy, Turíce, Danka a Janka, Krása a múdrosť rozprávky, Ludmila Podjavorinská: Čin Čin, Všade dobre, doma najlepšie, Večerniček v knižnici); Tretiaci v knižnici – Trikrát tri mesiace s knihou a jeden navyše (Obrázky v knihách, Narodili sa v Československu: Mach a Šebestová, slávni žiaci 3.B, Matilda, Ester a Albatros - vianočný príbeh, Biela zima, Lubomír Feldek, vážený človek od Váhu, Rozsypané rozprávky, Volajú ma Hevi, Cudzie slovo tolerancia, Pipi Dlhá Pančucha) a Štvrtáci v knižnici – Čítam pre svoje potešenie i radosť druhých (Ako prichádza kniha, Československo: 100 rokov republiky, Ezopské bájky, Vianoce od A po Z, Autorská rozprávka, Oravské povesti, O divadle, filme, rozhlase a televízii, Príbehy v bublinách, Ja sa knižiek nebojím, Čitateľský denník)*. Jednotlivé aktivity tvoria prednášky na rôzne témy, tvorivé dielne, dramatizácia, hlasné, tiché a zážitkové čítanie, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením a samostatná práca žiakov s literárnym textom. Po ich skončení si deti požičávajú knihy na detskom oddelení.

Týždeň slovenských knižníc – TSK (5.3.2018 – 11.3.2018)

Oravská knižnica počas 19. ročníka *Týždňa slovenských knižníc* pod tradičným mottom *Knižnice pre všetkých* zorganizovala 32 podujatí pre verejnosť, ktorých sa zúčastnilo 607 návštevníkov. Výber z aktivít:

Už som prvák, už si čítam sám – slávnostný zápis čitateľov - Bezplatný zápis žiakov 1. ročníka ZŠ za čitateľov knižnice a ich pasovanie na rytierov pekného slova. Podujatie je určené pre školy zapojené do celoročného projektu, ktorý je zameraný na rozvoj čitateľských zručností a podporu čitateľskej gramotnosti žiakov.

Calvin, ktorý mal rád knihy – zážitkové čítanie spojené s informačnou výchovou. Podujatie pre deti MŠ.

Osmijankove rozprávky – Literárna a výtvarná tvorivá dielňa. Podujatie pre žiakov 1. stupňa ZŠ.

Marec – mesiac knihy - Tematické podujatie spojené s hovorenou bibliografiou nových kníh pre deti z nízkoprahového centra.

Hra na básnikov, Sofia a tekvička, Lev a myš, Niet krajších rozprávok, Dobrý priateľ v núde – čitateľské dielne pre žiakov 1. stupňa ZŠ.

Lev a myš – tematické podujatie o Ezopových bájkach pre žiakov 4. ročníka ZŠ.

Knižka – najlepší priateľ človeka, Zima v lese – podujatia pre deti MŠ.

Statočný cínový vojačik, Hra na spisovateľov s Kristou Bendovou – tematické podujatia pre deti školského klubu.

Malé neobyčajné bytosti – MUMINOVCÍ - tvorivá dielňa pre žiakov 1. stupňa ZŠ.

Darček pre mamičku - tvorivá výtvarná dielňa pre deti školského klubu.

Národné hnutie v dejinách Oravy - beseda s historikom Petrom Hubom pre študentov Gymnázia P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne.

Bezplatný zápis nových čitateľov - Ten, kto zatiaľ nemal príležitosť, mohol využiť ponuku bezplatného zápisu za čitateľov knižnice na obdobie 12 mesiacov.

Kniha Oravy 2017 - výstava kníh nominovaných do regionálnej súťaže o najzaujímavejšiu regionálnu publikáciu uplynulého roka, ktorú vyberajú čitatelia hlasovaním.

Roky 1848, 1918, 1938, 1948 a 1968 v dejinách Oravy - výstava dokumentov pri príležitosti významných výročí s osmičkou na konci.

Najlepší školský časopis 2018 a Naj triedna/ školská nástenka - regionálna súťaž ZŠ Oravy. *Knižničné hliadky* - ľudí, čítajúcich na verejných miestach, odmenili knižničné hliadky.

Kampaň *Jedna kniha ročne (knižníci)*, do ktorej sme sa zapojili počas TSK 2013, pokračovala aj v tomto ročníku a počas celého roku 2018. Oslovili sme čitateľov a požiadali ich o podporu vo forme knižného daru. Darcov priebežne zverejňujeme na webovej stránke knižnice a tiež uvádzame ich meno priamo v darovanej knihe.

Cezhraničné kultúrne súzvuky - Transgraniczna spójność kulturalna (apríl 2017 – marec 2018)

Ďalší z medzinárodných mikroprojektov, ktoré organizuje Oravská knižnica A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne s partnerskou poľskou knižnicou Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej, je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020. Správcom Fondu mikroprojektov na poľsko-slovenskom pohraničí je Žilinský samosprávny kraj. Hlavným cieľom projektu je prispieť k vzájomnému spoznávaniu kultúrneho a prírodného dedičstva partnerských regiónov organizovaním kultúrno-spoločenských aktivít pre rôzne cieľové skupiny na oboch stranách hranice.

14.3. sa uskutočnilo záverečné podujatie projektu, medzinárodná konferencia pre knihovníkov a pedagógov *Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí*. Program tvorili nielen prednášky, ale aj praktické ukážky práce s deťmi na tvorivých dielňach. Vystupujúci lektori, ktorí sa dlhodobo venujú problematike čitateľskej gramotnosti: Mgr. Tibor Hujdič alias pán Mrkvička (*Podpora čitateľskej gramotnosti detí – úvod do problematiky a tvorivá dielňa Literárne hádanky*), Mgr. Markéta Andričíková, PhD. z FF UPJŠ Košice (*Čo hľadá Dierožrút? – tvorivá dielňa s obrázkovou knihou autorov S. a F. Liptákovcov*), Doc. Mgr. art. Barbora Krajč Zamišková, ArtD. z VŠMU Bratislava (*Dievčatko s veľkou fantáziou – tvorivá dielňa s knihou Pippi Dlhá Pančucha*), Dr. Katarzyna Pławecka z univerzity Uniwersytet Pedagogiczny Krakow (*K čítaniu jeden krok – o prebudení lásky k čítaniu z pohľadu súčasnej poľskej praxe*), Mgr. Agnieszka Bubka-Sagan z nadácie Fundację ABC XXI Cała Polska Czyta Dzieciom (*Celé Poľsko číta deťom 2001-2018*).

Noc v knižnici – Noc s Andersenom (23.-24.3.2018)

Na zážitky bohatého podujatia sa zúčastnilo 35 detí, pod vedením dobrovoľníkov, lektorov a pracovníkov knižnice sa deti zapájali do pestrej ponuky aktivít: s regionálnou ilustrátorkou Evou Dudášovou tvorili maľovanky sovičiek, riešili Knižné hádanky, písali nezvyčajné posolstvo vo fľaši, čítali vtipné príbehy, spoznali svoj región prostredníctvom vystúpenia detského folklórneho súboru Kohútik pri ZŠ J. Matúšku, vyrábali syrové korbáčiky a žonglérske palacinky, tancovali a spievali ľudové pesničky, zažili naživo vstup do vysielania rádia Regina, riešili súťažné otázky s Vydavateľstvom Slovart. V súťaži s vydavateľstvom bolo 5 detí odmenených knihou.

Slávnostné podujatie pri príležitosti 110. výročia narodenia Thea Herkeľ'a Florina (10.4.2018)

Spomienkové podujatie k 110. výročiu narodenia básnika, publicistu, diplomata a kultúrneho pracovníka Thea H. Florina spoločne zorganizovali Oravská knižnica Antona Habovštiaka, Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne a Matica slovenská v Martine. Na svojho priateľa si zaspomínal básnik, spisovateľ, dramatik a prekladateľ Ľubomír Feldek, ktorý Florina spoznal ešte počas svojho pôsobenia na Orave v rokoch 1960-61. Pavol Parenička,

literárny historik Matice slovenskej v Martine, predstavil Florinov život v Paríži a Londýne a jeho kariéru diplomata vo Washingtone. Peter Cabadaj, spisovateľ a vedecký pracovník Matice slovenskej, priblížil Thea H. Florina ako umelca, básnika. Historik, spisovateľ a riaditeľ Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne Peter Huba sa s ním osobne zoznámil ešte ako študent. V príspevku sa zameral na rok 1968 a vtedajšie reálie v Dolnom Kubíne spojené s T. H. Florinom. V kultúrnom programe zazneli verše z Florinovej knihy *Oheň na Potomacu* a úryvok z knihy Ľubomíra Feldeka *Moja žena Olga* v podaní Natálie Laššákovej, úspešnej účastníčky tohtoročného Hviezdoslavovho Kubína. Dlhoročným aktívnym organizátorom tejto súťaže bol aj T. H. Florin. Hudobné vystúpenie pripravilo trio Mišky Dibdiakovej zo ZUŠ Ivana Ballu. Súčasťou podujatia bola výstava, na ktorej boli prezentované knihy T. H. Florina a manželov Feldekovcov.

Les ukrytý v knihe

V spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene sa OKAH zapojila do 8. ročníka celoslovenskej kampane na podporu zvyšovania environmentálneho povedomia verejnosti a jej pozitívneho formovania smerom k lesu a lesníctvu prostredníctvom kníh. Dňa 18. mája 2018 dvaja lesní pedagógovia pripravili pre tri triedy zo ZŠ JM netradičné stretnutie s knihou, riešili zábavné kvízy o prírode, určovali stopy zvierat v lese, rozprávali sa o ochrane lesa, o jeho škodcoch a pod. Zároveň tvorili originálny dvojjazyčný slovník *NAJ lesný slovník*. Najkrajší slovník v rámci celoslovenskej súťaže vytvorili žiaci II.B triedy zo ZŠ Martina Kukučina v DK, v Krajskej knižnici L.Štúra boli odmenené vecnou cenou. V mesiaci október detské oddelenie spolupracovalo s Lesmi SR na propagácii ich ďalšieho projektu *Zber šípok*.

Jánska noc má čarovnú moc (23.-24.6.2017)

Oravská knižnica A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne, Kysucká knižnica v Čadci, Kysucké múzeum v Čadci, Kultúrne a spoločenské stredisko, Mestská knižnica v Turzovke pripravili v dňoch 23.–24.6.2017 v priestoroch skanzenu v Novej Bystrici – Vychylovke pre 25 čitateľov regiónov Oravy a Kysúc nezvyčajné a na program bohaté spoločné stretnutie. Deti zažili dramatizáciu rozprávkových príbehov, čítali kysucké rozprávky a povesti oravských autorov, pálili nočnú vojnu, svoje čitateľské zručnosti predstavili v reťazi čítania Tajomných príbehov z vláčika, v tvorivej dielni vyrábali Najlepší syrový korbáčik, pri jánskej vatre tancovali a spievali a venovali sa ďalším zaujímavým aktivitám.

Projekt Adoptuj si kravičku

Projekt Mliečneho fondu, financovaný slovenskými prvovýrobcami a spracovateľmi mlieka, mal za cieľ propagáciu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pôvodom zo Slovenska, ako aj zvýšenie povedomia o slovenských prvovýrobcoch mlieka. Slovenskí poľnohospodári sa rozhodli darovať svoje kravičky deťom na adopciu, aby si uvedomili, aké sú užitočné.

Detské oddelenie OKAH spolupracovalo pri tejto aktivite s Poľnohospodárskym družstvom Veličná a so ZŠ JM, s triedami prvákov pravidelne svoju kravičku Knihulku virtuálne krmili a napájali a naživo sa s ňou stretli v priestoroch družstva počas výletu 12. júna 2018. Pri návšteve spoznali aj iné zvieratá, zoznámili sa s prácou družstevníkov, strojovým parkom a pohostili sa mliečnymi výrobkami.

(Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2018) (máj - december 2018)

Projekt, ktorý podporil Fond na podporu umenia, si kládol za cieľ prebudiť u detí záujem o čítanie, upriamiť ich pozornosť na pôvodnú tvorbu slovenských autorov, zapojiť deti do aktívneho spoznávania literatúry a regionálnych kultúrnych tradícií, formovať čitateľské vedomie detí a mládeže prostredníctvom stretnutí s literárnymi tvorcami, kultivovať literárny vkus a prezentovať edukačnú funkciu literatúry formami prístupnými pre deti a mládež.

Obsahovú náplň tvorili rôznorodé aktivity pre deti i širokú čitateľskú verejnosť, ako sú hodiny hlasného a zážitkového čítania, čitateľské dielne, tvorivé výtvarné a literárne dielne, zábavnosúťažné činnosti, čitateľská súťaž *Čítanie s nezábudníkom*.

Hodiny hlasného a zážitkového čítania a čitateľské dielne určené deťom MŠ, žiakom ZŠ, Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím boli zamerané na tvorbu súčasných slovenských i svetových autorov detskej literatúry a rozvíjanie schopností detí čítať s porozumením. Žiaci počúvali texty z kníh Daniela Heviera, Blaženy Mikšíkovej, Jozefa Pavloviča, Erika Jakuba Grocha, Kristy Bendovej, Márie Rázusovej-Martákovej, Silvestra Lavriky, Jána Beňa, Miloša Macourka, Josefa Čapka, Roalda Dahla a ďalších prečítané knihovníčkou, učiteľkou alebo niektorým zo žiakov a následne ho reprodukovali pomocou samostatného prerozprávania príbehu alebo pomocou otázok kladených knihovníčkou. Pri podujatiach venovaných tvorbe M. Rázusovej-Martákovej bola využitá aj metóda dramatizácie textu. Žiaci 1. ročníka zahrli bábkové divadielko *Červená čiapočka* a samostatne prerozprávali text rozprávky podľa ilustrácií. Žiaci 2. ročníka sa zúčastnili zážitkového čítania knihy *Tuláčik a Klára*, rozprávali sa o priateľstve a jeho hodnote v živote človeka a následne prečítanú ukážku zahrli ako bábkové divadlo. Dramatizáciu bajok si vyskúšali žiaci 4. ročníka. Žiaci 3. ročníka na hodine hlasného čítania pracovali s knihou *Mach a Šebestová*. Pri príležitosti 100. výročia vzniku ČSR sa žiaci 2. ročníka ZŠ a 1.-9. ročníka Špeciálnej ZŠ zúčastnili čitateľskej dielne inšpirovanej knihou *Rozprávky o psíčkovi a mačičke*.

V druhej časti aktivít mali účastníci možnosť individuálne čítať v priestoroch detského oddelenia knihu podľa vlastného výberu.

Tvorivé výtvarné dielne zamerané na ilustráciu prečítaného príbehu boli rozdelené na dve časti. V prvej časti stretnutia sa deti dozvedeli zaujímavosti o známych ilustrátoroch slovenských detských kníh a výtvarných technikách, ktoré používajú. Mali možnosť porovnať ich výtvarné práce a prezentovať svoje názory na jednotlivé ilustrácie. V druhej si vypočuli rozprávkový príbeh, ktorý neskôr ilustrovali, pričom využili techniku kresby a maľby. Na tvorivých dielnach si mohli deti MŠ, žiaci ZŠ vytvoriť aj pozvánky na detskú oslavu a záložky do kníh, ktoré si dotvorili kresbami hrdinov rozprávok, mašličkami, korálkami, kúskami vlny, dekoratívnymi drevenými gombíkmi a látkovými ozdobami. Zo starých kníh, slamiek od nápojov a špendlíkov si účastníci letných tvorivých dielní vyrobili kvety. Po skončení hodín regionálnej výchovy si deti vytvárali vlastné návrhy modrotlače. Pri príležitosti 100. výročia vzniku ČSR deti vyfarbovali omaľovanky ku knihe *Rozprávky o psíčkovi a mačičke* a vyrobili dlhú reťaz z vlastnoručne nakreslených československých vlajok.

Na ďalších výtvarných dielnach, ktoré boli zamerané na práce s papierom, si žiaci vyrobili papierové zvieratká, vianočné pozdravy, vianočné dekorácie – anjela a stromček, ozdoby na stromček v podobe medovníkových srdiečok, ktoré dekorovali bielymi fixami.

Na besedách, autorských čítaniach a tvorivých výtvarných dielnach sa s čitateľmi stretli spisovatelia a ilustrátori Darina Hamarová, Petra Nagyová Džerengová, Zuzana Jesenská Kubicová, Renáta Bočkayová, Eva Dudášová, Miroslav Knap, Zuzana Csontosová, Kristína Baluchová a Juraj Martiška,

90. výročie úmrtia Martina Kukučina (máj 2018)

Pri príležitosti výročia úmrtia Martina Kukučina sme pripravili tematické podujatia pre deti základných škôl približujúce jeho život a predstavili poviedky, v ktorých spomína na svoje detstvo a mladosť (*Z teplého hniezda, Maťko Jurišovie*). Pre seniorov bol určený životopisný medailón *Doktor Bencúr, spisovateľ Kukučín* spojený s literárnym kvízom a ukážkami z televízneho spracovania najznámejších diel autora. Pre širokú čitateľskú verejnosť bola pripravená výstava publikácií z tvorby spisovateľa.

Čítajme si... (30.5.2018)

11. ročník celoslovenskému maratónu čítania detí, ktorého hlavným organizátorom je Linka detskej istoty n. o., spoluorganizátori Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov a knižníc a vydavateľstvo Slovart, svojou účasťou podporila aj Oravská knižnica. Do čítania sa zapojilo 99 návštevníkov, ktorí prispeli k vytvoreniu nového slovenského rekordu v simultánnom verejnom čítaní detí. Podmienkou uznania rekordu bolo prečítanie 1 strany z knihy každým účastníkom v čase od 9,00 do 15,00 hod. Podujatie čítaním otvoril a s prítomnými besedoval *Maroš Baňas*, jeden z hlavných detských predstaviteľov populárneho seriálu *Oteckovia*.

Celé Slovensko číta deťom a Adventné čítanie (4. - 10.6.2018 a 3. - 21.12.2018)

4. týždeň hlasného čítania v Slovenskej republike, nad ktorým prevzal záštitu prezident SR, J. E. p. Andrej Kiska, bol v tomto roku doplnený projektom *Celý Vyšehrad číta deťom*. Oravská knižnica cielene propaguje dôležitosť čítania, preto sa akcie opäť zúčastnila. Vďaka ochotným spolupracovníkom sa čítalo celý týždeň nielen v knižnici. Deti spoznali populárne slovenské knihy súčasnosti, knihy českých, poľských a maďarských autorov, ale aj knihy, ktoré už nepatria k najmladším, avšak stále dokážu osloviť nových čitateľov. Ukážky z obľúbených knižiek svojho detstva spojené so spomienkami na ich hrdinov predstavili všetci čítajúci hostia, obyvatelia nášho mesta, ktorých deti stretávajú na ulici, či v obchodoch v okolí knižnice. Deti pozorne počúvali, primerane reagovali na otázky, vtipne komentovali a zvedavo diskutovali. Týždeň sme otvorili nezvyčajne, v Oravskej galérii, kde si deti prezreli výstavu ilustrácií z knihy *Príbehy kocúra Mineta* autora Imra Weinera - Kráľa a okrem úryvku z diela si vypočuli aj zaujímavosti zo života výtvarníka. Tradičnou súčasťou programu je divadielko, ktoré zahrajú žiaci ZŠ J. Matúšku deťom materských škôl. Pod režijným vedením Mgr. Jozefa Strapca sa tentoraz pri predstavení inšpirovali ľudovými rozprávkami a predviedli krátke komediálne predstavenie *Ako Jano zabil draka*. Pre mladších kamarátov si pripravili aj dramatizované čítania rozprávok *Neposlušné kozliatka* a *Červená čiapočka*. Na záver týždňa žiaci ZŠ a študentky gymnázia prečítali zábavné príbehy z knihy *Pupo a fazuľka* malým škôlkarom, pravidelným návštevníkom detského oddelenia. Prváčikom čítala z knihy *Ferdo Mravec* ilustrátorka Eva „Plamienka“ Dudášová. V spoločenskej miestnosti knižnice sme podujatie slávnostne ukončili dvoma po sebe nasledujúcimi stretnutiami mladších a starších žiakov ZŠ so spisovateľom a kníhkupcom Jánom Cígerom. Deťom čítal a tiež rozprával o láske ku knihám a čítaniu. Na záver stretnutí šikovné deti obdaroval peknými knihami. Tento novodobý Matej Hrebenda sa v Oravskej knižnici zastavil na svojej púti po Slovensku. Po stopách slávneho kníhkupca sa vydal už tretí raz spolu s vozíkom plným kníh. Koná tak na Hrebendovu počesť s cieľom podnietiť ľudí k tomu, aby sa vracali ku knihám a aby viac času venovali čítaniu. Dovedna sme pripravili 34 programov pre 860 detí.

Počas *Adventného čítania* sme v knižnici a základných školách pripravili dovedna 41 podujatí pre 851 detí, pri ktorých nám opäť pomohli ochotní spolupracovníci: p. Eva Dudášová – ilustrátorka, Ing. Michal Švento - vedúci Odboru školstva, mládeže, kultúry a športu Mestského úradu v Dolnom Kubíne, knihovníčky, učiteľky a učelia základných a materských škôl, vychovateľky školského klubu detí, pracovníčka lekárne, pracovníčka kníhkupectva, pracovníčka obchodu so zdravou výživou a pracovníčka kvetinárstva. Vďaka nim deti spoznali populárne slovenské a zahraničné knihy so súčasnými detskými hrdinami, ľudové rozprávky a vianočné príbehy z celého sveta, oboznámili sa s tradičnými vianočnými zvykmi, zaspievali si koledy, tvorili na výtvarných dielničkách, či zdobili vianočný stromček. Obľúbené knihy svojho detstva spojené so spomienkami predstavili všetci čítajúci hostia. Program čítaní obohatila vernisáž výstavy *Rozprávka z kameňa (Z lásky k Orave)* výtvarníka Mariána Lauka. Viaceré jeho diela sú inšpirované slovenskými rozprávkami a povestami. Nezabudli sme ani na hospitalizované deti v Dolnooravskej nemocnici. Dlhý čas čakania na

Vianoce im spríjmnili mladí hudobníci zo skupiny *Samá Slama*, ktorí adventné príbehy Antona Habovštiaka z knihy *Kráľ nad kráľmi sa narodil* sprevádzali známymi slovenskými koledami.

Aktivity zamerané na prevenciu šikanovania a rovesníckeho násillia (jún 2018 – jún 2019)

V tomto roku Oravská knižnica nadviazala spoluprácu s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) Dolný Kubín. V rámci projektu *Podpora ochrany detí pred násillím* koordinátorka ochrany detí pred násillím z ÚPSVaR zabezpečuje aktivity pre žiakov základných škôl, na ktorých sa uskutočňuje hlasné čítanie z kníh spisovateľa Romana Brata *Môj anjel sa vie biť* (pre žiakov 4.-7. ročníka) a *Škola za rohom* (pre žiakov 2.-3. ročníka) a následná diskusia spojená s rôznymi tvorivými činnosťami. Na realizácii každého podujatia participuje koordinátorka kultúrno-výchovnej činnosti Oravskej knižnice a psychologička ÚPSVaR, prípadne Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Dni ruskej literatúry v Žilinskom samosprávnom kraji (13.6.2018)

V rámci podujatia, ktorého hlavným organizátorom je Žilinský samosprávny kraj, Oravská knižnica usporiadala vo svojich priestoroch autorskú besedu pre študentov i čitateľskú verejnosť, výstavu kníh ruských autorov a kníh v ruskom jazyku z fondu knižnice. Po otvorenej hodine ruského jazyka na Gymnázium P. O. Hviezdoslava, ktorú viedli pedagógovia z Petrohradu, sa v knižnici uskutočnila diskusia ruských spisovateľov Nikolaja Prokudina a Jurija Zverlina so študentmi Gymnázia P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Gymnázia A. Bernoláka v Námestove a ďalšími návštevníkmi. Autori hovorili o vlastnej tvorbe a tiež o ruskej literatúre 19. storočia. Svoje rozprávania ilustrovali fotografiami a filmovými ukázkami. Po skončení besedy členovia delegácie a hostia absolvovali prehliadku knižnice.

Hviezdoslavov Kubín (19. - 23.6.2018)

Oravská knižnica je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie. Počas jej 64. ročníka sa v sprievodnom programe *5. Senioreny* v Oravskom múzeu P. O. Hviezdoslava v prednese a autorskom čítaní predstavili Otília Štepitová, Tatiana Rešová a Pavol Stuchlý, členovia literárneho klubu *Fontána*, ktorý sa stretáva v Oravskej knižnici od r. 1999. Návštevníci a účastníci súťažnej prehliadky mohli v čase jej konania využívať bezplatne služby knižnice. Na *Knižnom bazáre* v Mestskom kultúrnom stredisku sme rozdávali záujemcom vyradené knihy a verejnosť mohla na ňom darovať svoje knihy knižnici.

Knižnica opäť prispela knižným darom pre ocenených účastníkov prehliadky a spolupracovala aj pri organizácii podujatia *Dotyky s literatúrou* – čítanie a recitovanie v Parku Martina Kukučina.

Prázdniny v knižnici (júl – august 2018)

Detské oddelenie OK AH sa zapojilo do celoslovenského projektu *Prečítané leto*. Počas celého leta sa pre malých návštevníkov knižnice realizovali podujatia podporujúce čítanie a fantáziu detí. Každý týždeň im boli predstavené nové typy na dobré knihy, mohli súťažiť, vyrábať drobnosti, pozeráť rozprávky, hrať sa. Na stoloch boli inštalované výstavy publikácií krásnej i náučnej literatúry a iných pomôcok k danej téme. Každý týždeň sa venoval inej téme, iným knihám a aktivitám, jednotlivé tematické bloky boli zamerané na knižky o ďalekých krajinách, okuliároch, priateľstve, listoch, vode, číslach, meste, chorobe a odvahe. Návštevníci oddelenia – rodičia, deti, starí rodičia sa mohli inšpirovať ako zaujímavovo tráviť voľný čas s deťmi počas prázdnin prostredníctvom kníh a čítania.

V dňoch 13.-17. augusta sa uskutočnil denný čitateľský tábor pre 23 detí pod názvom – *Zážitkové (Ne)cestovanie* aj s knihou po Orave a Severnom Považí. Pre zúčastnené deti pripravili pracovníčky detského oddelenia pestrý program: hodiny hlasného čítania,

spoznávania regionálnych zaujímavostí a osobností, tvorivé písanie (Literárne hádanky, Nedokončený príbeh, A čo bolo ďalej tvorivé) výtvarné dielne (tvorba loga na tričko, výroba táborového denníka), čítanie v tráve a športové aktivity, celodenné výlety (Párnica – návšteva náučného chodníka na rybníkoch, Múzea starej mamy a dielne na modrotlač, Po Jánošíkových stopách v Terchovej).

Dni európskeho kultúrneho dedičstva (september 2018)

Program podujatia pozostával z rozličných aktivít pre všetky vekové kategórie používateľov:

Európsky rok kultúrneho dedičstva - výstava publikácií z fondu knižnice zameraných na hmotné, nehmotné a prírodné kultúrne dedičstvo s cieľom posilniť pocit príslušnosti k spoločnému európskemu priestoru; *Pamätihodnosti nášho domova* - výstava publikácií z fondu knižnice zameraných na kultúrno-historické a cirkevné pamiatky oravského regiónu; Európske kultúrne dedičstvo v krásnej literatúre - výstavka publikácií z fondu knižnice venovaná európskej beletrii. Postupne každý mesiac boli predstavené známe i menej známe diela spisovateľov z jednotlivých krajín Európy.

Dni európskeho kultúrneho dedičstva – vedomostný kvíz - každý týždeň v pondelok bola na vstupnom informačnom paneli a na webovej stránke knižnice zverejnená kvízová otázka. Písomne odpovedať bolo možné do štvrtka daného týždňa. V piatok bol zo správnych odpovedí vyžrebovaný jeden výherca, ktorý bol odmenený knihou a bezplatným členstvom v knižnici na dvanásť mesiacov.

Mikuláš Gacek. Päť osudových návratov - prezentácia knihy, ktorú zostavila Milota Zelinová Gaceková. Publikácia približuje životnú drámu spisovateľa a prekladateľa Mikuláša Gacka na pozadí významných dejinných udalostí 20. storočia. Počas prvej svetovej vojny zažil strastiplnú púť slovenských legionárov v Rusku, po skončení druhej svetovej vojny, počas ktorej pôsobil v Moskve a Bratislave, ho ruské komando zajalo a odvieklo na Sibír. Po Stalinovej smrti bol prepustený, v ZSSR rehabilitovaný, ale doma sa skutočnej rehabilitácie nedočkal.

Deň otvorených dverí - prezentácia činnosti a priestorov knižnice, ktoré nie sú návštevníkom bežne prístupné (akvizícia a spracovanie fondu, administratívne priestory, metodika, sklady literatúry, podkrovie). Účastníci prehliadky sa dozvedeli zaujímavosti z histórie knižnice i budovy, v ktorej sídli. V minulosti patrila budova Tatra banke a konali sa v nej stretnutia predstaviteľov kultúrneho a spoločenského života mesta Dolný Kubín. Istý čas tu pôsobil ako bankový riaditeľ básnik Pavol Országh Hviezdoslav. Do histórie mesta sa zapísala v čase vzniku Československej republiky, 5.11.1918 sa tu stretli členovia novovytvorenej Národnej rady pod vedením predsedu Ignáca Radlinského a pripojili sa ku Deklarácii slovenského národa vyhlásenej 30.10. 1918 v Martine, ktorej signatárom bol hlavný účtovník banky Aurel Styk.

Európsky týždeň mobility (17. – 21.9.2018)

Oravská knižnica sa ako jeden zo spoluorganizátorov pripojila k európskej kampani, ktorej cieľom je nahradiť cestovanie osobným automobilom chôdzou, bicyklom alebo verejnou dopravou. Hlavným organizátorom programu je Mesto Dolný Kubín.

Podujatia knižnice pre deti mestských materských a základných škôl si záujemcovia vybrali z vopred pripravenej ponuky. Dovedna sa uskutočnilo 25 podujatí pre 518 návštevníkov, ktoré tvorili najmä zážitkové čítania, tvorivé dielne, kvízy, hry: *Semafor, ktorého boleli oči* – zážitkové čítanie rozprávky Daniela Heviera s prvkami dopravnej výchovy pre deti MŠ a mladších žiakov ZŠ; *O vláčikoch (rozprávky na koľajniciach)* - zážitkové čítanie z kníh autorov Jiřího Kahouna a Jána Milčáka a hry s interaktívnymi knihami pre deti MŠ a mladších žiakov ZŠ; *Najlepší dopravný prostriedok sú moje nohy* – maľované čítanie a výtvarná tvorivá dielňa pre žiakov 1. – 2. ročníka ZŠ; *Dopravné rozprávky* – čítanie a literárne tvorenie s knihou autorky Dany Hlavatej pre žiakov ZŠ; *Myšiak Samuel a jeho cesta okolo Slovenska*

na bicykli – čítanie z knihy autorky Zuzany Šinkovicovej pre žiakov ZŠ; *Kráľ dopravných značiek* – hry a tvorivé aktivity zamerané na pravidlá cestnej premávky a správanie sa chodcov a cyklistov pre žiakov ZŠ; *Bezpečne na ceste* – vedomostný kvíz o doprave a pravidlách cestnej premávky pre žiakov ZŠ; *Dejiny dopravných prostriedkov* – výstavka kníh s tematikou dopravných prostriedkov z fondu Oravskej knižnice.

100. výročie vzniku ČSR a 100. výročie konca 1. svetovej vojny (október – december 2018)

Úvodným zo série podujatí venovaných tejto výnimočnej udalosti bola prezentácia novej knihy historika a prozaika Petra Hubu s názvom *Keď národ umieral: Mudroňovci a Halašovci*, ktorú vydala Matica slovenská v spolupráci s Oravskou knižnicou. Publikácia vyšla s finančnou podporou Žilinského samosprávneho kraja a Mesta Martin. Dej historického románu sa odvíja v posledných desaťročiach 19. a na začiatku 20. storočia. Hlavnými hrdinami príbehu odohrávajúceho sa v Turčianskom Svätom Martine, vtedajšom centre slovenského národného života, sú advokáti Pavol Mudroň a jeho zať Andrej Halaša. Autor predstavil aj ďalšie časti plánovanej trilógie *Čas vzkriesenia a Autonómia*, ktoré budú venované obdobiu prvej svetovej vojny a prvej ČSR.

Podujatím *Milníky* si Oravská knižnica A. Habovštiaka, Oravské kultúrne stredisko a Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava spoločne pripomenuli 100. výročie vzniku Československej republiky a konca prvej svetovej vojny. Program otvoril riaditeľ hostujúcej inštitúcie historik Peter Huba, ktorý charakterizoval obdobie na konci 19. a začiatku 20. storočia. Pohľad súčasnej mladej generácie na udalosť roku 1918 priblížil krátky film *Po stopách októbra* študentov Obchodnej akadémie v Dolnom Kubíne Daniely Martvoňovej a Tibora Konšťáka. Literárny historik Peter Cabadaj priblížil významný vklad oravských rodákov do vzniku prvého spoločného štátu Čechov a Slovákov. Program ukončil historik Oravského múzea Martin Chmelík s prezentáciou *Obdobie prvej svetovej vojny na Orave a vznik Československej republiky*, ktorý po skončení podujatia v knižnici sprevádzal záujemcov na komentovanej prehliadke výstavy Oravského múzea vo Florinovom dome *100. výročie konca prvej svetovej vojny a vzniku Československej republiky*. Podujatie spestrili prvorepublikové šlágre Františka Krištofa Veselého v podaní Milady Antalovej.

Pre deti materských a žiakov základných škôl boli počas celého mesiaca október realizované tematické podujatia, čitateľské a výtvarné dielne, zábavné retro kvízy, čítanie úryvkov z kníh v českom jazyku a ich prekladanie do slovenčiny, hranie s československými spoločenskými hrami (*Ako psiček a mačička slávil 28. október, Narodili sa v Československu, 100 rokov republiky, Mach a Šebestová* a i.).

Záverečným podujatím bola prezentácia knihy autora Petra Hubu *Keď národ umieral: Mudroňovci a Halašovci* 4. decembra 2018 v priestoroch Dvorany Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v Bratislave, ktoré zorganizovali Obec Oravcov, o. z. a Oravská knižnica Antona Habovštiaka.

Knižný veľtrh Bibliotéka 2018 (8. – 11.11.2018)

Oravská knižnica bola jednou z knižníc, ktoré sa predstavili na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Inchebe, a. s. Bratislava. V stánku *Knižnice Žilinského samosprávneho kraja* pripravila výstavku kníh, ktoré sa umiestnili na prvých troch miestach čitateľskej súťaže *Kniha Oravy 2017*, a tiež propagačných materiálov a publikácií, ktoré vydala v rámci svojej edičnej činnosti. Na pódium Literárneho centra 1 sa uskutočnila prezentácia víťaznej knihy súťaže *Kniha Oravy 2017* v kategórii Beletria *Stretnutia naslepo* spojená s autorským čítaním a besedou s jej autorom Medardom Slovíkom. Hostom programu bol spevák a hudobník Miloš Železnák.

110. výročie narodenia Márie Jančovej (december 2018)

Slovenskú spisovateľku Máriu Jančovú sme si pripomenuli prostredníctvom jej tvorby pre deti. Počas adventných čítaní si žiaci základných škôl vypočuli realistické príbehy z oravskej dediny na konci 19. storočia z knihy *Rozprávky starej matere*. Okrem estetického zážitku získali aj cenné informácie o svojom regióne a živote jeho obyvateľov v minulosti.

Priateľ knižnice 2018 (10.12.2018)

Záverečným podujatím pre verejnosť bola prezentácia autobiografickej knihy *Zápisky chemika*. Na stretnutí s čitateľmi svoje spomienky významný slovenský chemik Milan Remko, rodák z oravskej obce Jasenová, ilustroval zaujímavou prezentáciou dobových fotografií zo svojho archívu. Tradičnou súčasťou konca kalendárneho roka je udelenie ocenenia *Priateľ knižnice*, ktoré je poďakovaním Oravskej knižnice za nezištnú spoluprácu a priazeň. V tomto roku si ho prevzal spisovateľ, publicista a pedagóg Jozef Kaščák.

Prednášky, besedy a autorské čítania:

Kristína Baluchová (spisovateľka), Ján Beňo (spisovateľ), Renáta BočKayová (spisovateľka), Ján Cíger (spisovateľ), Zuzana Csontosová (spisovateľka), Eva Dudášová (výtvarníčka), Ľubomír Feldek (spisovateľ), Darina Hamarová (spisovateľka), Liba Chiara Hladeková (spisovateľka, trénerka pamäti), Peter Huba (spisovateľ, historik), Zuzana Jesenská Kubicová (ilustrátorka), Jozef Kaščák (spisovateľ, publicista), Miroslav Knap (výtvarník), Juraj Lukáč (grafik, novinár), Juraj Martiška (ilustrátor), Petra Nagyová Džerengová (spisovateľka), Nikolaj Prokudin (spisovateľ), Jozef Medard Slovík (spisovateľ, bloger), Tomáš Toček (cestovateľ, turistický sprievodca, spisovateľ), Lýdia Vojtaššáková (publicistka, redaktorka), Milota Zelinová Gaceková (vysokoškolská pedagogička, spisovateľka), Jurij Zverlin (spisovateľ)

Uvedenie a prezentácia nových kníh:

- Darina Hamarová – *Posledná kniha*
- Peter Huba – *Keď národ umieral. Mudroňovci a Halašovci*
- Milan Remko – *Zápisky chemika*
- Milota Zelinová Gaceková – *Mikuláš Gacek. Päť osudových návratov*

Slávnostné otvorenie výstavy:

- *Z vojnového albumu Pavla Halašu*
- Marián Lauko – *Rozprávka z kameňa (Z lásky k Orave)*

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Vznikol a pri knižnici pôsobí od roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Na stretnutiach sa konajú tvorivé dielne, čítanie a rozbory vlastnej tvorby, diskusie o literatúre a umení, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch. Pre verejnosť pripravujú autorské čítania v knižnici.

Klub moderných spoločenských hier – otvorila knižnica 27. júla 2016 v spolupráci s ALBI s. r. o. Žilina. Klub ponúka pre malých a veľkých návštevníkov knižnice, rodiny s deťmi, partiám kamarátov možnosť tráviť svoj voľný čas v knižnici a zároveň majú možnosť si niektoré spoločenské hry zapožičať aj domov na dva týždne. Nadšenci spoločenských hier sa stretávajú nielen vo vyhradenom čase - počas stredajších popoludní, ale aj keď je vonku zlé počasie a počas prázdnin. Spoločne strávený čas upevňuje rodinné putá, deti a rodičia

zažívajú veselé chvíle, deti sa učia vyrovnávať aj s prehrou, sú viacej tolerantné k vedomostne slabším kamarátom, súrodencom.

Ponuka hier je pestrá, rôznych žánrov, pre rôzne vekové kategórie a rôzne stupne obťažnosti. Oblíbené *Hravé učenie* s elektronickou ceruzkou je unikátnym farebným sprievodcom pre predškolákov, kde sa nenásilnou formou naučia spoznávať čísla, písmená, farby, tvary a získavajú množstvo ďalších informácií, ktoré slúžia ich rozvoju. Zároveň pomocou jednoduchých hier a kvízov si deti aj samé môžu nadobudnuté vedomosti precvičovať. V sérii hier pod názvom *V kocke* deti môžu zistiť *Čo sa dá zapamätať za 10 sekúnd zo sveta, zo sveta zvierat, obrázkov, histórie?* V hre *Ubongo Junior* si svoju šikovnosť precvičia pri skladaní dielikov obrazca na hracom pláne, o vlastnostiach zvierat sa dozvedia v hre *O tom, či dokáže prasa lietať?*, v hre *Osadníci z Katanu* môžu stavať mesto podľa svojich predstáv.

Školské kluby detí ZŠ v Dolnom Kubíne navštevujú knižnicu počas školského roka v popoludňajších i dopoludňajších hodinách. Žiaci sa venujú hlasnému a tichému čítaniu, súťažiam, pracujú v tvorivých dielnach, hrajú spoločenské hry.

Klub pána Osmijanka – ponúka aktivity v popoludňajších hodinách v priestoroch detského oddelenia pre deti, ktoré milujú čítanie, ilustrovanie, zapájanie sa do rôznych iných aktivít knižnice (MDD - Mladý knihovník, výtvarné súťaže s vydavateľstvami apod.). Deti rôznych vekových skupín zmysluplne pod vedením knihovníčky trávia svoj voľný čas, rozvíjajú svoje čitateľské a výtvarné zručnosti.

Čitateľský klub – v Oravskej knižnici sa zriadil nový klub, ktorý môžu navštevovať všetci tí, ktorí by chceli zdieľať svoje čitateľské zážitky a radi by sa o prečítanom rozprávali. Je pre nich pripravený krátky text, ku ktorému môžu porozprávať svoje referencie, zaujímavé postrehy, poukázať na výnimočné časti textu, alebo môžu iba počúvať a nechať sa inšpirovať.

Poľský klub – zriadila Oravská knižnica so zámerom združiť občanov poľskej národnosti žijúcich v našom regióne a priaznivcov poľskej literatúry a kultúry. Činnosť klubu je závislá od záujmu jeho členov. Aktuálne sa klub nestretáva. Pre všetkých používateľov knižnice, nielen pre členov klubu, je k dispozícii fond kníh, periodík a audiovizuálnych dokumentov v *Poľskej knižnici*, ktorá bola zriadená v spolupráci s OZ Polonus a nachádza sa na náučnom oddelení.

Výstavy a nástenky

Výstav fotografií, umeleckých diel a historických dokumentov a výstaviek kníh bolo pripravených 136 (v roku 2017: 86), násteniek 42 (v roku 2017: 39). Výstavkami kníh a nástenkami si pripomíname výročia a sviatky, reagujeme na aktuálne problémy a udalosti, predstavujeme svoju činnosť, nové knihy, propagujeme kultúrne podujatia v meste a regióne.

V mesiacoch marec – apríl mali návštevníci knižnice možnosť zoznámiť sa s nominovanými publikáciami v regionálnej súťaži *Kniha Oravy 2017* na výstave v priestoroch náučného oddelenia. Na rovnakom oddelení sa v júli a auguste návštevníci mohli oboznámiť s víťaznými publikáciami regionálnych súťaží *Kniha Oravy*, *Kniha Turca*, *Kniha Liptova*, *Kniha Kysúc*, *Kniha Horného Považia* na putovnej výstave, ktorá sa postupne sprístupnila v regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja.

Najrozsiahlejší výstavný priestor knižnice sa nachádza v spoločenskej miestnosti. V januári bola v spoločenskej miestnosti otvorená celoročná výstava *Významné roky s osmičkou na konci v dejinách Oravy (1848, 1918, 1938, 1948, 1968)*, ktorú autorsky pripravil historik Peter Huba a predstavil na nej dobové dokumenty a fotografie zo svojho archívu.

V mesiacoch september – november bola pre verejnosť sprístupnená fotografická výstava *Z vojnového albumu Pavla Halašu*, ktorú pripravili Peter Huba a Ivan Halaša, vnuk Pavla Halašu pri príležitosti 100. výročia ukončenia 1. svetovej vojny.

100. výročie vzniku Československej republiky sme si pripomenuli retro výstavou dobových dokumentov, kníh, zvukových a audiovizuálnych nosičov, hier, hračiek, školských pomôcok, odevných doplnkov a ďalších spomienkových predmetov na spoločný štát Čechov a Slovákov s názvom *Českoslovenko – 100 rokov*.

10. decembra prebehla vernisáž výstavy *Rozprávka z kameňa (Z lásky k Orave)* výtvarníka Mariána Lauka, ktorý na nej predstavil výber zo svojich plastických a scénických obrazov z kameňa. Výstava bola pripravená v spolupráci s občianskym združením Homo erectus a Mestom Dolný Kubín.

V priestoroch spoločenskej miestnosti boli počas celého roka pripravované výstavy dokumentov z fondu knižnice: *Marec – mesiac knihy, MDŽ a boj za ženské práva, Pavol Dobšínský – 190. výročie narodenia, Svetový deň poézie, Deň zápasu za ľudské práva, T. H. Florin – 110. výročie narodenia, Peter Cabadaj – literárne dielo, Lubomír a Olga Feldekovi, Deň Európy, Martin Kukučín – 90. výročie úmrtia, Svetový deň bez tabaku, Dni ruskej literatúry v Žilinskom kraji, 21. august 1968, Deň neprečítaných kníh, Medzinárodný deň priateľstva, Európsky deň obetí nacizmu a stalinizmu, Dni európskeho kultúrneho dedičstva – Pamätihodnosti nášho domova, Deň obetí holokaustu a rasového násillia, Svetový deň hudby, Deň starých rodičov, Deň bielej palice, Medzinárodný deň bez fajčenia, Medzinárodný deň študentstva, Deň počítačovej bezpečnosti, Deň ľudských práv, Vianoce v knihe. Pravidelne v týchto priestoroch vystavujeme výtvarné a literárne práce detí materských škôl, žiakov ZŠ a Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím (*Veľká noc; Z tvorby detí MŠ Pribiš; Šikovné ručičky 2018 – z tvorby detí MŠ Námestie slobody Dolný Kubín; Ilustrácia rozprávkového príbehu; Hrdinovia z kníh na záložkách, Komiks, Vianočné pozdravy*).*

Súťaže a ankety: 26

V spolupráci s Petit press, a. s. a regionálnym týždenníkom MY - Oravské noviny vyhlásila knižnica 15. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis 2018* a 1.ročník súťaže o najoriginálnejšiu tematickú nástenku *Naj triedna/ školská nástenka* na tému *Najkrajší kút v našom chotári*. Celkom sa do súťaže zapojilo 8 časopisov (1. kategória, časopisy 1. a 2. stupňa ZŠ: 7 časopisov, 2. kategória, časopisy 1. – 4. ročníka ZŠ: bez účasti, 3. kategória e-časopisy: 1 časopis). Porota pracovala v zložení: Ing. Lýdia Vojtaššáková – šéfredaktorka týždenníka MY Oravské noviny, Peter Huba, riaditeľ Oravskej knižnice A. Habovštiaka, autor odbornej a krásnej literatúry, Mgr. Jozef Kaščák – pedagóg, spisovateľ, publicista, Juraj Lukáč – polygraf, grafik. Na 1. mieste sa umiestnil časopis *Úsmev* z CZŠ sv. apoštola Pavla v Sihelnom, na 2. mieste časopis *Do pohody* zo ZŠ s MŠ J. Vojtaššáka v Zákamennom. V súťaži *Najoriginálnejšia nástenka* nebolo 1. a 2. miesto udelené, na 3. mieste sa umiestnila 7. B ZŠ s MŠ Oravské Veselé. Čestné uznanie za originálne výtvarné stvárnenie získala 8. B ZŠ s MŠ Oravské Veselé.

Súťaž *Kniha Oravy 2017* zorganizovala knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. Súťažili publikácie, ktoré vyšli v r. 2017 a sú s regiónom Orava späté tematicky alebo osobou autora v textovej či obrazovej časti. Knihy nominovali autori, vydavatelia, kníh kupci alebo čitateľská verejnosť. O ich umiestnení rozhodli čitatelia prostredníctvom anketových lístkov na jednotlivých oddeleniach knižnice, prípadne elektronickým hlasovaním.

Cieľom súťaže je propagácia regionálnej literatúry medzi širokou verejnosťou a ponúknutie priestoru autorom a vydavateľom na bezplatnú prezentáciu svojich diel. Súťaž nemá ambíciu

odborného hodnotenia predkladaných kníh, ide v nej o poskytnutie možnosti vyjadrenia čitateľskej priazne jednotlivým publikáciám.

Do 10. ročníka bolo nominovaných 27 kníh v dvoch kategóriách (beletria 15 publikácií, odborná literatúra 12 publikácií). Víťazné knihy v 1. kategórii – beletria: 1. miesto: Medard Slovák – *Stretnutia naslepo*, 2. miesto: Peter Huba – *Z Božej vôle palatín*, 3. miesto: Galambošová Michaela – *Lov na nevestu*. V 2. kategórii - odborná literatúra sa umiestnili: 1. miesto: Ján Banovčan – Ingrid Banovčanová (zost.) – *Monografia obce Zábiedovo*, 2. miesto: Anna Štúrová – *Spomienky na babku z Liesku*, 3. miesto: Peter Huba – *Architekt svitajúcich časov: Blažej Félix Bulla*.

Vyžrebovaní hlasujúci získali knižné odmeny od ŽSK a Oravskej knižnice, a taktiež bezplatné členstvo v knižnici na 12 mesiacov.

Z víťazných publikácií súťaží v jednotlivých regiónoch Žilinského samosprávneho kraja bola zostavená výstava, ktorá sa postupne predstavila vo všetkých regionálnych knižniciach ŽSK a na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave.

Oravská knižnica sa aj v školskom roku 2017/2018, po desiatykrát, zapojila do celoslovenskej čitateľskej súťaže pre deti *Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty*. Súťaž je zameraná na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov 1. stupňa základných škôl. Súťaž sa prostredníctvom zošita, ktorý musí mať každý súťažiaci žiak. Obsahuje 8 otázok zameraných na hravú prácu s literárnym textom slovenských a svetových autorov. Prezentujú sa knihy známe i menej známe. Cieľom súťaže je motivovať deti k čítaniu hodnotnej detskej literatúry, k rozhovorom o prečítanom, tvorivým aktivitám v školách, ale i v rodinách. Podporuje predstavivosť, slovnú zásobu, rozvoj fantázie a posmeľuje deti k rozprávaniu o prečítanom, konfrontovaniu vlastného vnímania literárneho textu v triednom kolektíve. Každá súťažná otázka je venovaná jednému literárnemu dielu, téme alebo literárnemu žánru. V tomto ročníku sa s knižničkou detského oddelenia A. Javorkovou do súťaže zapojilo 12 tried zo ZŠ J. Matúšku, M. Kukučina a P. Škrabáka a bolo realizovaných 192 čitateľských a výtvarných dielní. Práce detí posudzovala odborná porota v Bratislave a kolektívy žiakov 1. C a 3. A. ZŠ Janka Matúšku a 2. C ZŠ M. Kukučina boli ocenené v rámci celoslovenského hodnotenia.

Detské oddelenie pripravilo pre deti čitateľskú súťaž *Čítame s nezábudníkom*. Čitateľská súťaž bola realizovaná v dvoch kategóriách: do 10 rokov a od 10 do 15 rokov. V súťaži sa hodnotí nielen počet prečítaných kníh, ale aj dodržiavanie výpožičného poriadku a jeho zapájanie sa do rôznych iných súťaží a kvízov oddelenia. Počas leta bola tiež vyhlásená čitateľská súťaž pre deti, v rámci ktorej deti podpísovali „dohodu o prázdninovom čítaní.“

Regionálne kolá tradičného literárno-vedomostného kvízu *Knižný vševvedko* boli realizované v 24 triedach 4. a 5. ročníka ZŠ s účasťou 500 žiakov. Sprievodným podujatím každého triedneho kola bola aj hovorená bibliografia nových, v súčasnosti najčítanejších detských kníh. Víťazi v každej triede boli odmenení a na základe najvyššieho počtu bodov bolo zostavené družstvo, ktoré knižnicu reprezentovalo 12.10.2018 na krajskom kole súťaže v Turčianskej knižnici v Martine, kde účastníčka z Dolného Kubína získala 3. miesto.

Detské oddelenie zapojilo svojich čitateľov do viacerých výtvarných a literárnych súťaží: súťaž s časopisom Slniečko, s Vydavateľstvom Albatros a pod. (súťaž s Lojzom Kukučkom, Naše divy, o knižku Miroslava Sanigu, výtvarná súťaž pod názvom Nakresli zvieratko, o ktorom by si chcel čítať knihu, výtvarná súťaž Neodíd' nám rozprávočka).

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2017	r. 2018	Rozdiel
počet registrovaných bibliograf. a faktogr. informácií zameraných na regionálne témy	1 859	1 894	+ 35
Počet vypracovaných bibliografií /tlačené+elektronické/ spolu	5	4	- 1
z toho kalendárium	-	-	-
ročenka	-	-	-
personálna bibliografia	1	1	-
bibliografický leták	3	2	-
iné /životopis.medailón, inf.leták a pod./	1	1	-
počet vypracovaných rešerší	76	62	- 14
- z toho počet rešerší na regionálne témy	15	11	- 4
počet titulov monitorovaných periodík spolu	111	116	+ 5
- z toho periodiká regionálneho zamerania	49	54	+ 5
počet záznamov v databáze regionálnej článkovej bibliografie spolu	20 709	21 311	+ 602
z toho ročný prírastok spolu	635	594	- 41
- z toho články z periodík	300	421	+ 121
články zo zborníkov, kapitoly z kníh a iných špeciálnych tlačovín	335	173	- 162
fond regionálnych dokumentov spolu	3 500	3 556	+ 56
z toho - knihy /počet KJ/	3 326	3 377	+ 51
- periodiká /počet titulov/	49	54	+ 5
- iné - spracované v KIS /drobné tlače, AV dokumenty, firemná lit., grafika, mapy a iné špec. dokumenty/	125	125	-
elektronická databáza regionálnych autorít - počet autorít spolu	710	710	-
z toho osobné autority	710	710	-
korporatívne autority	-	-	-
elektronická databáza fotografií - počet spracovaných záznamov fotografií v KIS	-	-	-
výpožičky regionálnych dokumentov spolu	600	447	- 153
z toho - knihy	577	426	- 151
- periodiká	23	19	- 4
- výstrižky	-	-	-
- iné	-	2	+ 2
počet zrealizovaných regionálnych podujatí /garant podujatia - regionálne oddelenie/	-	-	-
počet návštevníkov regionálneho oddelenia	265	230	- 35
počet využívaných elektronických databáz	1	1	-

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry je odborným pracoviskom Oravskej knižnice Antona Habovštiaka, plní funkciu regionálneho bibliograficko–informačného centra pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín, dokumentuje sociálno-hospodársky, spoločenský a kultúrny rozvoj regiónu Orava.

Základná koncepcia práce s regionálnou literatúrou sa zameriavala na systematické dopĺňovanie fondu o tituly s regionálnou tematikou, ktoré boli vydané v roku 2018. Informácie o novej regionálnej literatúre získavame vyhľadávaním na internetových stránkach, prieskumom edičnej ponuky rôznych inštitúcií, účasťou na kultúrno-spoločenských podujatiach. Formou písomných i telefonických požiadaviek sme oslovovali miestnych

vydavateľov a autorov, kde sme sa väčšinou stretávali s ústretovým poskytovaním vydaných dokumentov. Povinným výtlakom získavame periodickú tlač v regióne (v roku 2018 to bolo 54 titulov regionálnych, mestských, obecných, školských a iných typov periodík). Darom získavame knižné publikácie, brožúry, propagačné materiály, letáky a tlač menšieho rozsahu od obyvateľov, používateľov, autorov, vydavateľov a kultúrnych inštitúcií. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné i školské časopisy do knižnice pravidelne. Regionálny knižničný fond je používateľom prístupný len za prítomnosti pracovníkov knižnice, aby bola zabezpečená jeho ochrana.

Technické vybavenie - 2 PC (pracovné stanice pre oddelenie), 1 PC (on-line katalóg pre verejnosť), plošný skener A₄ EPSON, plošný skener A3 Microtek ScanMaker 9800 XL, HP LaserJet P2014 (laserová tlačiareň), CANON (farebná laserová tlačiareň), CANON kopírovací stroj.

Na úseku sa priebežne spracovávala databáza súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači 1994–2018“ v knižničnom systéme Clavius. Databáza je výberom analyticky spracovaných článkov a štúdií z regionálnej a ostatnej na Slovensku vychádzajúcej tlače, kníh, zborníkov a rôznych publikácií dokumentujúcich hospodársky a sociálny rozvoj regiónu Oravy. K 31. decembru 2018 obsahovala databáza 21 303 bibliografických záznamov. Plné texty článkov z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov. V dôsledku krátenia finančných prostriedkov odoberá od r. 2010 knižnica menší počet periodickej tlače, čo negatívnym spôsobom ovplyvnilo rozsah monitoringu regionálnych tém. Odzrkadľuje sa to aj v nižšom počte nových záznamov v databáze. Tiež niektoré obecné a mestské úrady prestali vydávať vlastné noviny, prípadne znížili ich periodicitu.

Výpožičné, rešeršné a bibliograficko-informačné služby na úseku regionálnej bibliografie sú využívané predovšetkým študentmi vo všetkých formách štúdia, pracovníkmi kultúrnych zariadení, regionálnych médií a iných subjektov v meste, ako aj ďalšími záujemcami o regionálne témy z radov registrovaných používateľov. Monitoring periodickej tlače je poskytovaný podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Sprístupnením regionálnej databázy na webovej stránke knižnice sa zvýšil záujem používateľov o samorešeršovanie, priebežne im boli poskytované inštrukcie vo vyhľadávaní relevantných informácií v databáze regionálnych článkov a analyticky spracovaných zborníkov a ďalších publikácií. Skvalitnenie informačného komfortu čitateľov a používateľov je prioritná úloha knižnice, používateľom poskytujeme on-line referenčné služby a elektronické dodávanie informácií, napr. zasielanie emailom tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov a pod.

Súčasťou fondu sú aj sekundárne bibliografické dokumenty, ktoré sú systematicky doplňované. Informačný aparát predstavujú bibliografické kartotéky a príručná knižnica oddelenia. Príručná knižnica obsahuje odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Z regionálnych kartoték sú najviac využívané: tematická, miestopisná a kartotéky osobností. V elektronickej podobe je spracovaných viac ako 400 osobností, ktoré sú sprístupnené pre používateľov tiež na webovej stránke knižnice. V automatizovanom knižničnom systéme Clavius v module Regionálna databáza sú priebežne spracovávané dáta regionálnych osobností s ich stručným životopisom pre zostavenie kalendárií oravských osobností.

V roku 2018 bolo spracovaných 62 elektronických rešeršných výstupov, z toho 11 na regionálne témy, ktoré boli spracované z fondu Oravskej knižnice, Slovenskej národnej bibliografie a on-line katalógov knižníc.

Žilinský samosprávny kraj aj v tomto roku pokračoval v tradícii vyhlasovania Roku osobností a udalostí. Rok je venovaný osobnosti, ktorá sa svojím životom a prácou zaslúžila o hospodársko-sociálny a kultúrny rozvoj oravského regiónu, alebo udalosti, ktorá výrazne zmenila chod dejín Slovákov. V roku 2018 si celé Slovensko pripomenulo **100. výročie**

prijatia Martinskej deklarácie a následne vznik prvej Československej republiky dňa 28. októbra 1918.

V rámci Roka vzniku Československej republiky sme pripravili výstavu o tejto významnej udalosti v dejinách Čechov a Slovákov nachádzajúcu sa v spoločenskej miestnosti knižnice. V OKAH sme si pripomenuli výročie tejto udalosti nástenkami, výstavkami kníh, množstvom podujatí v knižnici a v školách.

Podrobnejšie informácie o podujatiach s regionálnou tematikou sú uvedené v časti 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry vydal výberovú personálnu bibliografiu Martin Kukučín, biografický leták k 90. výročiu úmrtia Ignáca Gessayho a k 120. výročiu narodenia Arnolda Weisza Kubínčana a medailón k 110. výročiu narodenia Jána Jammického.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy

	r.2017	r.2018	Rozdiel
Počet metodických návštev	35	49	+ 14
– z toho verejné knižnice	22	34	+ 12
školské knižnice	13	13	-
- špeciálne knižnice	0	2	+ 2
Počet konzultácií	125	121	- 4
Odborné podujatia	2	3	+ 1

3.2. Vnútroknižničná metodika – zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, usmerňovanie a inováciu odborných činností a služieb, vypracovanie koncepcií, interných smerníc a dokumentov, rozborovú činnosť a spracovávanie štatistík, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa, SNK Martin a ďalšie inštitúcie (napr. dotazník k benchmarkingu, programový rozpočet, podklady k monitorovacej správe k projektu Prístavba a stavebné úpravy Oravskej knižnice A. Habovštiaka, dotazník k Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020, dotazník Katedry knižničnej a informačnej vedy FFUK Bratislava Rekvalifikácia a inovačné doplnkové vzdelávanie zamestnancov knižníc, dotazník Prieskum na monitorovanie zabezpečenia udržateľnosti vykonávania projektu v rámci programu cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovensko 2007–2013, odpočet aktivít k Stratégii prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v SR za rok 2017, odpočet realizovaných úloh/aktivít k Národnému akčnému plánu pre deti a mládež za r. 2017, odpočet Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím za roky 2016-2017, odpočet k Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike za roky 2014-2017, pripomienky k Štruktúre podpornej činnosti Fondu na podporu umenia na rok 2018 k podprogramu 5.1.3 Akvizícia knižníc, zoznam aktivít za roky 2016-2017 a plán aktivít na rok 2018 pre ŽSK a pod.), participáciu pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, sprístupňovanie informácií o knižnici študentom vysokých škôl ako podklady na ich seminárne práce, prípravu a realizáciu podujatí väčšieho rozsahu, cezhraničnú spoluprácu.

Metodička zabezpečovala servis nad systémom Clavius, sumarizovala nájdené chyby, komunikovala s dodávateľmi systému a pracovníkmi knižníc v Žilinskom kraji, aby bola zabezpečená korektná prevádzka nového systému. V roku 2018 bola podpísaná zmluva s nových servisným technikom p. Valérom Romokom, ktorý realizoval optimálne nastavenia funkcií KIS Clavius a on-line katalógu Carmen.

Metodička koordinovala realizáciu projektu s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej *Cezhraničné kultúrne súzvuky* a po nadviazaní spolupráce s Městskou knihovnou Krnov, kedy bola podpísaná Zmluva o partnerstve a vzájomnej spolupráci začala prípravné práce na vypracovaní projektu s názvom *Cezhraničný kultúrny dialóg*, ktorý má OKAH záujem v roku 2019 podať do Programu INTERREG V-A Slovenská republika – Česká republika 2014 – 2020 v rámci Fondu malých projektov.

V súvislosti s účinnosťou Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (Nariadenie GDPR) a Zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov boli v roku 2018 v OKAH vykonané technické, organizačné a personálne opatrenia zodpovedajúce novým legislatívnym podmienkam spracúvania osobných údajov. Dodávateľským spôsobom, firmou LUCRAS s.r.o. Liptovský Mikuláš, bola spracovaná bezpečnostná dokumentácia: Analýza rizík, Bezpečnostná politika, Bezpečnostná smernica, smernica Poskytovanie informácií, záznamy spracovateľských činností a práva dotknutých osôb pri spracovaní osobných údajov, smernica Lehoty uloženia dokumentov, záznamov, pamäťových médií, ktoré obsahujú osobné údaje, interná smernica Zoznam osobných údajov, interná smernica personálnej bezpečnosti určenia osôb oprávnených na spracovanie osobných údajov. Realizovali sa predmetné zmeny v Knižničnom a výpožičnom poriadku knižnice a prihláškach na registráciu čitateľov, uskutočnili sa zmeny sprostredkovateľských zmlúv, preškolenie zamestnancov oprávnených spracovávať osobné údaje. Kvalitnejšiu ochranu webového sídla a on-line katalógu sme zabezpečili implementáciou SSL certifikátu, aby sa zabránilo prípadnému úniku osobných údajov a hesiel našich používateľov pri vstupe do ich čitateľského konta.

3.3. Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet knižníc v metodickej pôsobnosti*	Úväzok metodika pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev**	Počet konzultácií ***	Počet stagnujúcich knižníc/počet knižníc stagnujúcich do 5 rokov	Počet knižníc s obnovenou činnosťou	Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF	% knižníc bez nákupu KF	Počet zautomatizovaných knižníc	Počet knižníc s internetom pre verejnosť
2017	57	1	2	35	125	18/12	1	33	58	18	9
2018	57	1	3	49	121						

* ďalšie údaje budú doplnené po zverejnení on-line výkazov MK SR a spracovaní štatistických ukazovateľov za obecné knižnice

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 56 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 21 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 2 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná

profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav knižníc nezmenil.

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Dolný Kubín	Okres Námestovo	Okres Tvrdošín
Počet obyvateľov v okrese spolu	39 495	62 381	36 139
Počet obyvateľov v okresnom sídle	18 855	7 838	9 204
Počet školopovinných detí v okrese	3 450	7 672	3 461
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	2 322	1 084	773
Počet verejných knižníc v okrese	23	21	13
z toho regionálna knižnica	1	0	0
mestské knižnice + pob.	0	1	2
profes. knižnice + pob.	1	2	1
neprof. knižnice + pob.	21	18	10
Počet zrušených knižníc			
Počet nepracujúcich knižníc			
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov			
Počet knižníc s obnovenou činnosťou			
Zmeny v profesionalizácii /+ -/			
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF			
Počet automatizovaných knižníc			
Počet knižníc s internetom pre verejnosť			
Centrálny nákup pre knižnice - počet knižníc			
Počet spracovaných projektov/počet konzultácií k projektom			

Sieť profesionálnych knižníc

Sieť verejných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi v metodickej pôsobnosti Oravskej knižnice tvoria 3 mestské knižnice a 4 obecné knižnice. Všetky verejné knižnice s profesionálnymi zamestnancami v metodickej pôsobnosti OKAH majú výpočtovú techniku, knihovnícky program a prístup na internet. V roku 2015 sa uskutočnil prechod Mestskej knižnice v Tvrdošine z knižnično-informačného systému Libris do Clavia. V roku 2016 boli vďaka podpore projektu z FPU implementované ďalšie moduly – revízia, on-line katalóg, elektronické zasielanie upomienok a e-mailová komunikácia s čitateľmi. Knihovníčke bola poskytnutá viacnásobná metodická pomoc pri zaškoľovaní v jednotlivých moduloch. Systém Clavius používa aj Mestská knižnica v Trstenej a Námestove a Obecná knižnica v Rabči, všetky knižnično-informačné služby sú automatizované a knižnice umožňujú svojim čitateľom aj vyhľadávanie dokumentov v on-line katalógoch a prístup do čitateľského konta. V roku 2018 boli prekonvertované dáta z Librisu do KIS Clavius v obecnej knižnici v Nižnej, nový systém knižnica získala z finančných prostriedkov z projektu podporeného z FPU a všetky činnosti sú automatizované. Obecná knižnica v Oravskej Lesnej používa systém Libris, z dôvodu častej zmeny na mieste knihovníka sa ešte nepristúpilo k realizácii automatizovaných výpožičných služieb. V knižnici v Zázrivej pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu v systéme MaSK. V rámci metodických návštev sme priebežne zaškoľovali pracovníčky týchto knižníc v práci s jednotlivými modulmi knižničných systémov (retro, revízia, akvizícia, výpožičný proces, generovanie súhrnných štatistických údajov, generovanie upomienok, vyradovanie kníh), opravovali vzniknuté chyby v programe. Personálne zabezpečenie v obecných knižniciach, ktoré sú zaradené do siete knižníc

s profesionálnymi zamestnancami, je veľakrát riešené pracovníkmi na absolventskej praxi a aktivačných prácach, ktorí sa často striedajú a nie je zabezpečená kontinuita v správnom spracovávaní fondu a je potrebné opakované zaškoľovanie týchto pracovníkov pri práci s knižnično-informačným systémom a častá oprava chýb v databázach.

Výraznou interiérovou úpravou

Metodická pomoc sa zameriavala aj na poskytovanie odborných usmernení a konzultácií pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do grantového systému FPU. Projekty na nákup literatúry pre rok 2018 podali všetky knižnice s profesionálnymi pracovníkmi a okrem knižnice v Zázrivej, ktorá nebola podporená z dôvodu formálnych chýb, boli podporené nasledovne: Námestovo 3 500 Eur, Rabča 1200 Eur, Oravská Lesná 2 000 Eur, Tvrdošín 1 500 Eur, Trstená 2 500 Eur, Zázrivá 1 000 Eur, Nižná 1 500 Eur. Projekty na získanie technického a interiérového vybavenia podali knižnice v Trstenej (podporený sumou 33 300 Eur), Oravská Lesná (nepodporený) a Rabča (nepodporený). Projekt do FPU, Podprogramu Podujatia a vzdelávacie aktivity FPU, ktorý podala knižnica v Námestove bol podporený sumou 2 200 Eur.

Dňa 14.3.2018 sa uskutočnila pracovné stretnutie profesionálnych knihovníkov, ktorí sa v úvode zúčastnili na medzinárodnej konferencii s názvom Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti detí a mládeže, ktorá bola jednou z aktivít slovensko-poľského cezhraničného projektu Cezhraničné kultúrne súzvuky. Program konferencie bol zameraný na problematiku knihovníckej práce, s osobitným zreteľom na odovzdanie si odborných skúseností v oblasti zvyšovania záujmu detí a mládeže o hodnoty literárneho kultúrneho dedičstva a čítanie. Slovenskí a poľskí lektori poskytli svojimi prednáškami a názornými tvorivými dielňami prítomným účastníkom veľa inšpirácií ako deti a mládež motivovať k čítaniu netradičným a interaktívnym spôsobom.

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoľovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc a následné zaškoľovanie pri práci s knižnično-informačnými systémami, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní, ponuka darovaných a vyradených kníh na obohatenie fondu. V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v týchto prípadoch usmerňujeme pracovníkov obecných úradov, aby dodržiavali metodické pokyny SNK k zlučovaniu knižníc, keďže v obciach dochádza k ich faktickému zlúčeniu, ale nie sú zrealizované náležité administratívne zmeny (rozhodnutie obecného zastupiteľstva o zlúčení, zmena štatútu, odhlásenie pôvodnej knižnice a nahlásenie novej v Zozname knižníc SR na MKSR). Ku koncu roku 2018 bola rozhodnutím obecného zastupiteľstva zrušená knižnica v Istebnom, knihy boli ponúknuté do školskej a farskej knižnice. V knižnici v Zákamennom sa počas roka uskutočnila dvakrát zmena na mieste knihovníka, obidve knihovníčky boli zaškolené v práci s KIS Libris.

V rámci svojej metodickej pôsobnosti poskytujeme knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do grantového systému FPU. V roku 2018 podalo projekty na nákup knižného fondu 8 knižníc: Zábiedovo (podporené sumou 1 300 Eur), Zuberec (podporené sumou 1 500 Eur), Liesek (podporené sumou 1 000 Eur), Krušetnica (podporené sumou 1 100 Eur), Chlebnice (podporené sumou 1 200 Eur), Habovka (podporené sumou 1 100 Eur), Žaškov (podporené sumou 1 200 Eur), Brezovica (podporené sumou 1 000 Eur).

V minulých rokoch boli knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi pri podávaní projektov aktívnejšie, ale v grantovej schéme MK SR veľakrát neboli ani po niekoľkých zaslaných projektoch podporené, čo ich do značnej miery demotivovalo. Nová grantová schéma FPU podporila v roku 2018 všetky projekty na nákup literatúry, ktoré boli po formálnej a obsahovej stránke správne spracované, čo je dobrým predpokladom pre aktívnejší prístup aj ďalších obecných knižníc pri podávaní projektov. Projekty na získanie technického a interiérového vybavenia podali knižnice v Zákamennom (podporený sumou 2 000 Eur), Čimhová (nepodporený) a Medziborodie nad Oravou (nepodporený).

V sieti neprofesionálnych knižníc majú automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Istebnom, Liesku, Oravskom Podzámku a Oravskej Polhore a systém MaSK knižnice v Rabčiciach, Podbieli, Habovke, Novoti, pracovníckam týchto knižníc bolo poskytované priebežné zaškolenie v práci s programami. Obecná knižnica v Oravskom Veselom realizovala spracovanie svojho fondu v programe Clavius. V roku 2018 bol do Obecnej knižnice v Zuberci zakúpený KIS Clavius a knihovníčka spracovala celý knižný fond. Niektoré knižnice majú svoj fond, čitateľov a výpožičky evidované v tabuľkách Excel, ktoré si naformátovávajú podľa predlôh prírastkového zoznamu, zoznamu čitateľov a denníka činnosti s možnosťou jednoduchého vyhľadávania v týchto súboroch. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu knihovníckych softvérov.

Oficiálne sumárne štatistické údaje siete verejných knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín poskytne Národné osvetové centrum až po spracovaní celého štatistického zisťovania v oblasti kultúry, ktorého sú aj za oblasť knižníc od roku 2015 povereným garantom.

Sieť školských a špeciálnych knižníc

Môžeme skonštatovať, že situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, predovšetkým v tých, ktoré mali podporené projekty z MŠ SR, v rámci svojich možností OKAH poskytuje školským knižniciam metodickú pomoc na požiadanie. Na webovej stránke Oravskej knižnice sú zverejnené základné informácie pre prácu školských knižníc.

Priestorovo a materiálne sú vybavené podľa možností školy. Knižničný fond sa dopĺňa predovšetkým z nákupov, ale tiež z darov od sponzorov, rodičov detí a učiteľov. Pozitívom je, že viaceré školy pravidelne vyčleňujú finančné prostriedky na nákup kníh i periodík a získavajú zdroje v rámci projektov na modernizáciu svojich knižníc. Projekty podávajú na základe grantových výziev Fondu na podporu umenia. Knižnica ZŠ v Istebnom získala od obce knižničný fond zrušenej obecnej knižnice. Knižnice si vedú evidencie a spracúvajú štatistické výkazy. Všetky navštívené školy, v ktorých sa nachádza školská knižnica, umožňujú svojim žiakom i pracovníkom využívať služby knižnice. Ako knihovníci pracujú zamestnanci škôl, predovšetkým pedagógovia. V ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne bolo v knižnici vytvorené chránené pracovisko pre knihovníka a knižnica je v prevádzke každý pracovný deň. Podobná je i situácia v ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, kde pracuje školská knihovníčka na plný pracovný úväzok. V týchto knižniciach pripravujú školské knihovníčky aj kultúrno-výchovné podujatia pre žiakov školy. Aj v r. 2018 bola časť kultúrno-výchovných a vzdelávacích podujatí Oravskej knižnice realizovaná v priestoroch školských knižníc.

Metodickú pomoc školským knižniciam poskytujeme aj v oblasti klasifikácie fondu podľa MDT, stavania knižného fondu, katalogizácii fondu, vyradovaní literatúry, spracovaní fondu v programe MaSK, informovaní o dostupných knižnično-informačných systémoch.

Počas návštevy zariadení pre seniorov v Dolnom Kubíne a Zázrivej bolo poskytnuté metodické poradenstvo knižniciam, ktoré sa nachádzajú v týchto zariadeniach v oblasti evidencie, spracovania a stavania knižničného fondu a príslušných tlačivách.

4. Knižnica a spolková činnosť

Oravská knižnica je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc(SSKK) a členom Slovenskej asociácie knižníc. Individuálnymi členmi SSKK sú 8 pracovníci knižnice, pani A. Albíniová zastupovala knižnicu ako členka výboru pobočky SSKK Žilinského kraja. Obidve profesijné organizácie sa podieľajú na príprave a realizácii odborných vzdelávacích aktivít pre knižnice a vytvárajú podmienky pre riešenie odborných a legislatívnych problémov knižníc. Pracovníci knižnice sa do činností týchto organizácií zapájali účasťou na vzdelávacích podujatiach.

Oravská knižnica Antona Habovštiaka je aj partnerskou knižnicou *Parlamentnej knižnice Národnej rady SR* a v rámci projektu „Informácie pre verejnosť“ sprostredkúva používateľom informácie o činnosti NR SR a EÚ.

5. Závery

Z hľadiska realizácie jednotlivých úloh Stratégie slovenského knihovníctva na roky 2015-2020 môžeme činnosť Oravskej knižnice A. Habovštiaka v roku 2018 hodnotiť nasledovne:

Strategická oblasť 1. Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov pre trvalú udržateľnosť a rozvoj činnosti knižníc.

Plnenie:

Oravská knižnica A. Habovštiaka zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov. Zohráva dôležitú úlohu v subsysteme neformálneho a informálneho vzdelávania, o čom svedčí aj vysoký počet realizovaných kultúrno-výchovných aktivít – 908 podujatí pre 18 274 účastníkov. Prioritou vo výchovno-vzdelávacom pôsobení je zvyšovanie informačnej gramotnosti všetkých kategórií používateľov, zvyšovanie čitateľskej gramotnosti a rozširovanie poznatkov z literatúry, najmä vekovej kategórie detí a mládeže, ako aj participácia na regionálnej výchove a podpore tvorivosti a záujmu o celoživotné vzdelávanie sa a aktívne trávenie svojho voľného času. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami a ďalšími subjektmi, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, čím naplníme myšlienku fungovania knižnice ako komunitného, kultúrno-výchovného a informačného centra.

V centre našich aktivít a služieb sú aj znevýhodnené skupiny obyvateľov, ktorým poskytujeme donáškovú službu kníh, pripravujeme prednášky, tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami. Dlhodobu knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím, Zariadením pre seniorov, Domovom sociálnych služieb a Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne. V tomto roku sme nadviazali spoluprácu so zariadením nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu *ŠTÚRKA*, zariadením sociálnej služby *Denný stacionár Miško* v Dolnom Kubíne a so zariadením pre seniorov *Rezidencia Nestor Zázrivá*.

V oblasti rozvoja ľudských zdrojov a vzdelávania pracovníkov knižnice v roku 2018 organizácia podporila ich ďalšie odborné vzdelávanie formou účasti na jednotlivých seminároch a školeniach realizovaných SNK Martin a inými inštitúciami podľa svojho pracovného zamerania. V súvislosti so získaním bezplatného prístupu do multiodborovej databázy Infotrac pracovníčky oddelenia náučnej literatúry absolvovali v SNK Martin školenie, zamerané na oboznámenie sa s jej možnosťami na účely poskytovania kvalitných

rešeršných služieb. V súvislosti s novými legislatívnymi podmienkami v ochrane osobných údajov absolvovali pracovníci viaceré školenia, vrátane video školenia pre odborných pracovníkov knižnice o zmenách v module Výpožičný protokol súvisiacich s uplatňovaním GDPR pravidiel. Podrobnejšie údaje o účasti zamestnancov na školeniach a služobných cestách uvádzame v príslušnej časti správy.

Strategická oblasť 2. Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov

Plnenie:

Základným predpokladom poskytovania kvalitných knižnično-informačných služieb všetkým našim používateľom je kvalitné dopĺňovanie knižničného fondu. V situácii limitovaných finančných zdrojov musia verejné knižnice v oblasti akvizície nových fondov neustále riešiť náročnú úlohu ako zosúladiť záujmy a požiadavky rôznorodých používateľských skupín, bohatú ponuku knižného trhu a svoje finančné možnosti. Oravská knižnica A. Habovštiaka získava nové prírastky kníh viacerými spôsobmi a z viacerých finančných zdrojov - prostriedkami od zriaďovateľa, mimorozpočtovými prostriedkami, ktoré získa vlastnou iniciatívou prostredníctvom grantov a dotácií, darom od priaznivcov knižnice, vydavateľstiev a iných organizácií.

Oblasť zabezpečovania informačných zdrojov dosiahla podobnú úroveň ako v predchádzajúcom roku, do fondu bolo získaných 2 446 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 20 988,16 €, čo je o 254 knižničných jednotiek a 1 223,55 € menej ako v predchádzajúcom roku. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 19 329,74 €, v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 1 347,18 €, pričom 61 % financií bolo získaných z mimorozpočtových zdrojov - z dotačného systému FPU Akvizícia knižníc 11 400 € (v r. 2017 to bolo 6 000 €), z dotačného systému MK SR Kultúrne poukazy 552 € (v r. 2017 to bolo 438 €). Knižné dary od fyzických a právnických osôb predstavovali 15%-ný podiel na celkom prírastku. Napriek zlepšenej situácii v získavaní nových fondov reálny prírastok nedosiahol úroveň štandardov, definovaných v Metodickom pokyne MK SR č. MK – 1669/2010-10/7472 z 1. júna 2010 k určeniu štandardov pre verejné knižnice. Regionálna knižnica v sídle s počtom obyvateľov do 20 000 má odporúčaný štandard 0,15 prírastkov kúpou na 1 obyvateľa v kalendárnom roku, Oravská knižnica A. Habovštiaka dosiahla v roku 2018 úroveň 0,12 prírastkov kúpou na 1 obyvateľa.

Strategická oblasť 3. Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb a metód správy informácií a znalostí

Plnenie:

Oravská knižnica poskytuje svojim používateľom všetky štandardné knižnično-informačné služby (výpožičné, rešeršné, bibliograficko-informačné, služby MVS), ako aj elektronické služby, o ktoré je zo strany používateľov zvýšený záujem, čo dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch. Poskytovať kvalitné elektronické služby nám umožňuje knižnično-informačného systém Clavius, ktorý v r. 2012 knižnica získala prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávaní literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávania dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov vyhľadávania). On-line spôsobom

poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, faktografických údajov a pod. Nový KIS Clavius nám umožnil aj zdieľanú katalogizáciu, stiahnutie záznamov prvotne spracovaných SNK Martin a knižnicami v konzorciu Virtua, Národní knihovnou Praha, Knihovnou města Ostrava a knižnicami, používajúcimi KIS Clavius, čím sa zredukovala duplicita a multiplicita pri spracovávaní dokumentov. Regionálne knižnice Žilinského kraja sú prepojené v rámci spoločného súborného on-line katalógu, čím používateľ získava komplexnejšie informácie a je aj efektívnym nástrojom pre služby MVS. Používatelia majú možnosť využívať aplikáciu SMARTkatalog2, ktorá im zabezpečí prístup do on-line katalógu zo svojich mobilných zariadení kedykoľvek a kdekoľvek. Knižnica používa typ VDSL internetového pripojenia s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou 30/5 Mbit/s, čím sme zabezpečili rýchle generovanie a zobrazovanie vyhľadávaných informácií v on-line katalógu knižnice, čo naši používatelia veľmi ocenili.

V roku 2018 sa uskutočnila zmena servisného technika pre KIS Clavius, servisná zmluva bola uzatvorená s p. Valérom Romokom, ktorý realizoval optimálne nastavenia funkcií KIS Clavius a on-line katalógu Carmen. Tento rok verejné regionálne knižnice Žilinského kraja prvýkrát platili za licenciu KIS Clavius, OKAH zaplatila za ročnú licenciu všetkých používaných modulov sumu vo výške 1 335,55 Eur.

V roku 2018 získala OKAH v rámci národnej licencie, zabezpečovanej SNK Martin, bezplatný prístup do multiodborovej databázy Infotrac od vydavateľstva GALE Cengage, čo umožnilo zvýšiť kvalitu poskytovaných rešeršných služieb.

V súvislosti s účinnosťou Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (Nariadenie GDPR) a Zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov bola v roku 2018 v OKAH zabezpečená kvalitnejšia ochrana webového sídla a on-line katalógu implementáciou SSL certifikátu, aby sa zabránilo prípadnému úniku osobných údajov a hesiel našich používateľov pri vstupe do ich čitateľského konta.

Záujem zo strany používateľov o knižnično-informačné služby a ďalšie aktivity knižnice dokumentuje, že Oravská knižnica A. Habovštiaka je významnou kultúrnou, informačnou a vzdelávacou inštitúciou v územnej oblasti svojho pôsobenia a svojimi výsledkami činnosti sa dlhodobo zaraďuje do kategórie regionálnych knižníc s nadpriemernými dosiahnutými ukazovateľmi v rámci každoročného celoslovenského hodnotenia knižníc.

Na základe podkladov odborných pracovníkov knižnice spracovala:
Mgr. Martina Fecskeová, metodička Oravskej knižnice A. Habovštiaka

Prílohy:

- Príloha č. 1: *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami*
- Príloha č. 2: *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 3: *Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 4: *Využitie kultúrnych poukazov*
- Príloha č. 5: *Projekty kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 6: *Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie*
- Príloha č. 7: *Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť*
- Príloha č. 8: *Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov*
- Príloha č. 9: *Spravované priestory prenajaté iným subjektom*
- Príloha č. 10: *Zoznam motorových vozidiel kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 11: *Poistenie majetku kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 12: *Daň z nehnuteľností kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 13: *Elektronizácia kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 14: *Zamestnanci kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 15: *Náklady, výnosy a sebestačnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 16: *Zmluvy kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 17: *Ročný výkaz o knižnici za rok 2016 KULT (MK SR)*